

Ondersteuningsplan 2014 – 2018

Inclusief meerjarenraming

**Samenwerkingsverband
VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek**

Versie juni 2016

**SAMENWERKINGSVERBAND VO/VSO
MIDDEN-HOLLAND & RIJNSTREEK**

INHOUD

GEGEVENS SAMENWERKINGSVERBAND	5
VOORWOORD	6
1 INLEIDING	8
1.1 Ondersteuningsplan	8
1.2 Functies van het ondersteuningsplan	9
1.3 Wettelijk referentiekader ondersteuningsplan	9
1.4 Kernpunten uit het 'Referentiekader Passend Onderwijs'	10
2 MISSIE EN VISIE	12
2.1 Missie van het samenwerkingsverband	12
2.2 Visie en uitgangspunten van het samenwerkingsverband	12
2.3 Verantwoordelijkheden	14
3 ORGANISATIE VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND	16
3.1 Historisch perspectief	16
3.2 Bestuurlijke uitgangspunten	17
3.3 Inrichting organisatie van het samenwerkingsverband	18
3.4 Medezeggenschap	20
3.5 Interne overlegsituaties	20
3.6 Onderwijsloket	22
3.7 Geschillenregelingen	22
3.8 Kengetallen	22
3.9 Kort samengevat	24
4 ZORGPLICHT EN SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIELEN	25
4.1 Zorgplicht	25
4.2 Schoolondersteuningprofiel	25
4.3 Doorzettingsmacht	26
4.4 Kort samengevat	27
5 BASISONDERSTEUNING	28
5.1 Indeling basisondersteuning	28
5.2 Positie schoolmaatschappelijk werk in de basisondersteuning	31
5.3 Kort samengevat	32
6 EXTRA ONDERSTEUNING	33
6.1 Vormen van extra ondersteuning	33
6.2 Toewijzing extra ondersteuning	34
6.3 Groeimogelijkheden extra ondersteuning	34
6.4 Grenzen extra ondersteuning van de school	36
6.5 Behoud van expertise, inzet ambulante begeleiding (AB) en pilot expertteams	37
6.6 Toekomstige ontwikkelingen ondersteuningsarrangementen	39

6.7	Kort samengevat	39
7	SPECIALE LESPLAATSEN	41
7.1	Onderwijsopvangvoorzieningen	41
7.2	Voortgezet speciaal onderwijs algemeen	42
7.3	Voortgezet speciaal onderwijs cluster 4.....	43
7.4	Kort samengevat	46
8	ONDERSTEUNINGSTOEWIJZING EN ROUTE	47
8.1	Ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband.....	47
8.2	Fasering	48
8.3	Inzet van een instrument (VPI)	51
8.4	Onderwijsloket.....	52
8.5	Ontwikkelingsperspectief	52
8.6	Toelatingsprocedure	54
8.7	Beleid ten aanzien van EMB-leerlingen	56
8.8	Leerlingen met epilepsie	56
8.9	Terugplaatsing	57
8.10	AWBZ.....	58
8.11	Herindicatie zittende VSO-leerlingen.....	59
9	LEERWEGONDERSTEUNEND ONDERWIJS EN PRAKTIJKONDERWIJS	60
9.1	Wat is lwoo en PrO	60
9.2	Procedure beschikking tot 1 januari 2016.....	60
9.3	De wetwijziging.....	60
9.4	De werkwijze met ingang van 1 januari 2016	60
9.5	Ontwikkelingen op langere termijn.....	64
10	DEKKEND NETWERK VAN VOORZIENINGEN	65
10.1	Situaties die om aandacht vragen.....	65
10.2	Wat wordt er gemist	66
10.3	Thuiszitters	66
10.4	Overgangen	67
10.5	Onderwijs aan zieke kinderen	68
10.6	Ontwikkelingen.....	68
11	SAMENWERKING MET (NETWERK)PARTNERS	69
11.1	Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden.....	69
11.2	Samenwerking/afstemming met omliggende samenwerkingsverbanden en gemeenten betreffende jeugdhulp	70
11.3	Samenwerking met jeugdzorg en jeugdhulpverlening	71
11.4	Ontwikkelagenda's 'Onderwijs, gemeenten, jeugdzorg en arbeid'	71
11.5	Samenwerking met VSO, cluster 1 en 2.....	72
11.6	Samenwerking in het kader van voortijdig schoolverlaten.....	72

12	PROFESSIONALISERING	75
12.1	Schoolbesturen	75
12.2	Samenwerkingsverband als netwerk	75
12.3	Samenwerkingsverband als werkgever	75
12.4	Overig.....	75
13	SAMENWERKING MET OUDERS EN RECHTEN OUDERS	76
13.1	Ouders en toewijzingstrajecten.....	76
13.2	Ouders en inspraak op het niveau van het samenwerkingsverband.....	76
13.3	Advies, instemming, klachten en bezwaar.....	76
13.4	Informatievoorziening.....	77
13.5	Ouders als pedagogisch partner.....	77
14	OVERGANGSSITUATIE 2014-2016	79
14.1	Leerlinggebonden financiering, cluster 3 en 4	79
14.2	Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 3 en 4	81
14.3	Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 2.....	85
14.4	Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 1.....	86
14.5	Compensatieregeling AWBZ.....	87
15	COMMUNICATIE	88
15.1	Voorlichting over passend onderwijs en interne beleidsontwikkelingen	88
15.2	Informatievoorziening aan ouders.....	89
15.3	Informatievoorziening aan het primair onderwijs	90
15.4	Informatievoorziening aan de Ondersteuningsplanraad	90
16	KWALITEITSBELEID	91
16.1	Monitoren van de resultaten	91
16.2	Planning- en controlecyclus	92
16.3	Verantwoording	93
17	ORGANISATIE EN PERSONEEL	95
18	FINANCIËN	97
18.1	Algemeen financiële uitgangspunten	97
18.2	Uitgangspunten begroting	97
18.3	Groeibekostiging VSO.....	99
18.4	Meerjarenraming	101
19	BIJLAGEN	102
19.1	Bijlage – Meerjarenraming	103

GEGEVENS SAMENWERKINGSVERBAND

GEGEVENS SAMENWERKINGSVERBAND	
Naam	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Midden-Holland & Rijnstreek
Post- en bezoekadres	Karnemelksloot 31 2806 BA Gouda
Telefoonnummer	0182 – 699765
Algemeen e-mailadres	info@swv-vo-mhr.nl
Website	www.swv-vo-mhr.nl
OCW-nummer	VO-28-02
Inschrijvingsnummer Handelsregister Kamer van Koophandel	24311882
Bankrekeningnummer	NL52 INGB 0682604380
Administratiekantoor	Onderwijsbureau Holland Midden Postbus 4009 2301 RA Leiden T 071 – 5166600
Adviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen	Adviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen SWV VO/SVO MH&R Karnemelksloot 31 2806 BA Gouda
Adviescommissie voor Bewaar inzake TLV's	Adviescommissie voor Bezwaar SWV VO/VSO MH&R p/a Karnemelksloot 31 2806 BA Gouda
Overige geschillen	Stichting Onderwijsgeschillen Postbus 85191 3508 AD Utrecht Bezoekadres: Gebouw Woudstede Zwarte Woud 2 3524 SJ Utrecht T 030 – 2809590 E info@onderwijsgeschillen.nl W www.onderwijsgeschillen.nl

VOORWOORD

Dit is het eerste ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek (VO-2802). Dit ondersteuningsplan is tot stand gekomen door uitwerking van de hoofdlijnen van beleid die door de schoolbesturen van dit samenwerkingsverband zijn vastgesteld op basis van de wetgeving met betrekking tot passend onderwijs en het 'Referentiekader Passend Onderwijs' van de sectorraden (PO-Raad, VO-raad, AOC Raad & MBO Raad, 2013).

In opdracht van de besturen zijn onderdelen uitgewerkt en beschreven.

Daarnaast zijn consultatiebijeenkomsten gehouden met betrokkenen en werkconferenties voor zorgcoördinatoren en directies. Er is gesproken met samenwerkingspartners (gemeenten, zorginstellingen, samenwerkingsverbanden in andere regio's, samenwerkingsverbanden primair onderwijs en anderen).

De wetgeving schrijft voor dat minimaal eenmaal in de vier jaar een ondersteuningsplan dient te worden opgesteld en vastgesteld door de besturen van het samenwerkingsverband.

Dit voorliggende plan beschrijft de periode 2014-2018. Er moet immers nog veel besproken en ontwikkeld worden, zowel wat betreft passend onderwijs als de transitie van de jeugdzorg.

Daarom zal in het schooljaar 2015-2016 een bijstelling van het ondersteuningsplan plaatsvinden en een herziene versie voor de periode 2016-2018 worden gemaakt.

Er ligt ook een voorstel voor een wetwijziging voor de toewijzing van het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Als deze wet wordt aangenomen, dan zal er een aanpassing van het ondersteuningsplan doorgevoerd moeten worden en wel in 2015.

Voor de definitieve vaststelling van dit ondersteuningsplan is conform de wettelijke voorschriften op 11 december 2013 het op overeenstemming gericht overleg met de gemeenten Rijnstreek (OOGO) gevoerd. Het resultaat daarvan is positief. Afgesproken is om een ontwikkelagenda te hanteren.

Op 12 december 2013 en op 15 januari 2014 is het op overeenstemming gericht overleg met de gemeenten Midden-Holland gevoerd. Overeenstemming is bereikt over de thema's van de ontwikkelagenda.

In zijn vergadering van 17 december 2013 heeft het dagelijks bestuur het concept-ondersteuningsplan besproken. Vervolgens heeft het dagelijks bestuur het voor consultatie voorgelegd aan het algemeen bestuur, dat het concept in zijn vergadering van 14 januari 2014 in positieve zin besproken heeft. Een eerdere versie van het ondersteuningsplan had het algemeen bestuur reeds in zijn vergadering van 26 november 2013 besproken.

In zijn vergadering van 20 januari 2014 heeft het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek het ondersteuningsplan, inclusief bijlagen, als voorgenomen besluit vastgesteld.

De ondersteuningsplanraad heeft het ondersteuningsplan, inclusief bijlagen (versie januari 2014) in eerste aanleg besproken in zijn vergadering van 10 februari 2014 en in tweede instantie in zijn vergadering van 3 maart 2014.

De raad heeft in laatstgenoemde bijeenkomst ingestemd met het plan. Wel is een aantal onderwerpen op een ontwikkelagenda geplaatst. Met de ondersteuningsplanraad is overeengekomen dat de notities waarin een nadere uitwerking van het beleid wordt beschreven te zijner tijd ook aan de raad zullen worden voorgelegd.

Op 17 maart 2014 heeft het dagelijks bestuur het plan definitief vastgesteld en aangeboden aan het algemeen bestuur, dat het plan in zijn vergadering van 22 april 2014 heeft goedgekeurd. De regio Midden-Holland & Rijnstreek is de regio van het 'Groene Hart', een regio met veel polders. De totstandkoming van dit plan weerspiegelt het karakter van deze regio: er is veel 'gepolderd'. Maar al dat 'polderen' levert ook veel op: stevige samenwerking, goede relaties en veel vertrouwen. Dat is de basis om ervoor te zorgen dat in deze regio passend onderwijs gerealiseerd wordt!

Een woord van dank daarom aan alle betrokkenen: de vertegenwoordigers in de diverse gremia, maar ook alle mensen die de afgelopen periode een extra inspanning hebben geleverd (bijvoorbeeld door deelname aan een werkgroep) om ervoor te zorgen dat er een goed ondersteuningsplan tot stand is gebracht.

Dr. C.M. Wigmans
voorzitter

Opmerking

Het ondersteuningsplan 2014-2018 is als gevolg van een wetswijziging inzake het lwoo en praktijkonderwijs alsmede als gevolg op grond van aanwijzingen van de inspectie van het onderwijs betreffende de herindicatieprocedure vso, informatieplicht aan ouders en een ontbrekende paragraaf v.w.b. de groeiregeling in oktober 2015 geactualiseerd. Voorts heeft de landelijke regeling inzake EMB-leerlingen tot aanpassingen geleid.

1 INLEIDING

1.1 Ondersteuningsplan

Alle kinderen en jongeren in ons land verdienen een passende onderwijsplek. Dat geldt in het bijzonder voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Leraren, onderwijsondersteunend personeel, directies en schoolbesturen staan gezamenlijk voor de taak om dat waar te maken. Door de verantwoordelijkheden dicht bij de scholen te leggen, kan beter worden aangesloten bij de ondersteuningsvraag van kinderen/jongeren en de specifieke kenmerken van het samenwerkingsverband. Goede ondersteuning in reguliere scholen kan voorkomen dat kinderen en jongeren verwezen moeten worden naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Het nieuwe stelsel passend onderwijs betekent een aanscherping van deze verantwoordelijkheid.

Bij het realiseren van die verantwoordelijkheid is samenwerking met ketenpartners, met name met jeugdhulpverlening, nog nadrukkelijker aan de orde. Jongeren hebben recht op een integrale benadering, waarbij er ook aandacht is voor de gezinssituatie en de vrije tijd die de jongere doorbrengt. Jongeren zijn immers niet alleen op school.

Wat passend onderwijs is voor de scholen is de transitie voor de jeugdzorg voor de jeugdhulpverlening. In deze wet wordt geregeld dat de verantwoordelijkheid voor alle zorg voor jeugd ondergebracht wordt bij de overheidslaag die het dichtst bij de burger staat: de gemeente. De 'transitie jeugdzorg' beoogt jeugdigen en hun ouders/gezinnen zo snel en licht mogelijk te ondersteunen of hulp te bieden om het zelf weer aan te kunnen door de zwaardere jeugdhulp (inclusief GGZ, kindbescherming en jeugdreclassering) in te voegen in of toegankelijk te maken via het lokale hulpaanbod voor gezinnen.

In de aanloop naar 1 augustus 2014 staan de nieuwe samenwerkingsverbanden voor de taak om een eigen systematiek van ondersteuningstoewijzing te ontwerpen en te organiseren. Iets later, met ingang van 1 januari 2015, staan de gemeenten in samenwerking met jeugdhulpinstellingen voor een vergelijkbare uitdaging. Afstemming en samenwerking tussen onderwijs en zorg ligt daarbij voor de hand.

In het schooljaar 2012-2013 is gestart met gemeenschappelijk overleg op het niveau van de regio Holland Rijnland met zes samenwerkingsverbanden PO en VO en 16 gemeenten. Dit heeft geleid tot een gemeenschappelijke paragraaf over een integrale manier van werken. Deze gemeenschappelijke paragraaf is als bijlage 5 bij dit ondersteuningsplan gevoegd. In de regio Midden-Holland vindt een vergelijkbare ontwikkeling plaats. De samenwerkingsverbanden VO en PO (en de reformatorische samenwerkingsverbanden PO en VO) hebben met de negen¹ gemeenten eveneens een gezamenlijke paragraaf opgesteld.

¹ Per 1 januari 2014 maakt de gemeente Boskoop deel uit van de gemeente Alphen aan den Rijn. Dit geldt ook voor de gemeente Rijnwoude.

Op basis van die gemeenschappelijke afspraken heeft het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek gekozen voor een eigen uitwerking die u in dit ondersteuningsplan aantreft.

1.2 Functies van het ondersteuningsplan

Kaderdocument

Het ondersteuningsplan laat zien welke ondersteuning binnen het samenwerkingsverband wordt geboden en beschrijft het kwaliteitsniveau van die ondersteuning. Dat is van belang voor de leerling, de ouders én voor de professionals binnen en buiten het samenwerkingsverband.

Beleids- en planningsdocument

Het ondersteuningsplan geeft inzicht in de visie, de inhoudelijke en de organisatorische uitgangspunten, de beleidsvoornemens en de beleidsplanning van het samenwerkingsverband.

Het ondersteuningsplan biedt een meerjarenperspectief, waarbij onderscheid wordt gemaakt in korte termijn (2014-2016) en langere termijn (vanaf augustus 2016).

Verantwoordingsdocument

Om als samenwerkingsverband te laten zien op welke wijze invulling wordt gegeven aan de opdracht van passend onderwijs moet verantwoording worden afgelegd aan de omgeving. Het ondersteuningsplan geeft aan betrokkenen de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de behaalde resultaten. Jaarlijks worden de behaalde resultaten in het jaarverslag gepubliceerd. Dit is ook een vereiste vanuit de overheid. De Inspectie van het Onderwijs toetst het ondersteuningsplan

Werkingsduur ondersteuningsplan

Wettelijk is bepaald dat het ondersteuningsplan voor vier jaren wordt opgesteld en vastgesteld.

Dit ondersteuningsplan geldt daarom voor de periode 2014-2018.

Echter, veel moet nog verder worden uitgewerkt. Zo treedt de nieuwe wet op de jeugdzorg pas per 1 januari 2015 in werking en derhalve is veel nog onderwerp van gesprek. Ook de voorziene wetswijzingen aangaande het lwoo en praktijkonderwijs zijn voorzien. Daarom zal dit ondersteuningsplan na twee jaren herzien c.q. herijkt worden. Dit geldt dan per 1 augustus 2016.

Aanvullingen

Diverse onderwerpen c.q. onderdelen zullen in het eerste jaar van het ondersteuningsjaar nog nader uitgewerkt worden. Deze onderdelen zullen door het dagelijks bestuur worden bekrachtigd en voorgelegd worden aan de ondersteuningsplanraad. Deze aanvullingen zullen als addendum onderdeel gaan uitmaken van het plan.

1.3 Wettelijk referentiekader ondersteuningsplan

In de wetgeving met betrekking tot passend onderwijs is voorgeschreven wat in ieder geval in het ondersteuningsplan moet staan. Hierna is een samenvatting weergegeven, waarbij de eerste acht punten in het wettelijk kader staan en de laatste vier voortvloeien uit het 'Referentiekader Passend Onderwijs'.

- 1 De wijze waarop voor elke leerling met een ondersteuningsvraag zo veel mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd. De ondersteuningsprofielen van alle scholen (regulier en speciaal) die deelnemen aan het samenwerkingsverband zijn hier onderdeel van.
- 2 De afspraken (procedure en criteria) die de bevoegde gezagsorganen hebben gemaakt over de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, met inachtneming van de Wgbh/cz².
- 3 De beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging.
- 4 De procedure en criteria voor de plaatsing van leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband en op scholen voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, de procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing of overplaatsing naar het basisonderwijs van leerlingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor wie de periode waarop de toelaatbaarheidsverklaring is verstreken.
- 5 De manier waarop ouders worden geïnformeerd over de wijze waarop de ondersteuning voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte in het samenwerkingsverband is ingericht.
- 6 De wijze van samenwerking en afstemming met de (landelijke) voorziening(en) voor cluster 1 en 2.
- 7 De procedure en het beleid over terug- en overplaatsing van leerlingen bij wie de toelaatbaarheidsverklaring is verstreken.
- 8 De afspraken over de basisondersteuning.
- 9 De wijze waarop wordt vastgesteld wat het aandeel van de onderscheiden scholen is in de overdracht van de bekostiging voor materiële instandhouding in specifieke situaties.
- 10 De wijze waarop wordt vastgesteld wat het aandeel van de onderscheiden scholen is in de overdracht van de bekostiging van personeelskosten in specifieke situaties.
- 11 De wijze waarop in samenwerking met ketenpartners de multidisciplinaire beoordeling en integrale indicering en aanpak vorm krijgen op schoolniveau en op het niveau van het samenwerkingsverband.
- 12 De afspraken tussen en binnen samenwerkingsverbanden PO en VO omtrent een effectieve overdracht van leerlingen naar een andere sector, school of opleiding.

1.4 Kernpunten uit het ‘Referentiekader Passend Onderwijs’

Van curatie naar preventie

Binnen passend onderwijs is het streven om via preventie en kwaliteitsverbetering de uitstroom van leerlingen naar bovenschoolse voorzieningen terug te dringen. Mogelijke besparingen komen ten goede aan de basisondersteuning. Op deze manier profiteren meer kinderen van goed onderwijs. Dit vraagt om een nieuwe benadering om de expertise van het speciaal (basis- en voortgezet) onderwijs en jeugdzorg school- en thuisnabij in te zetten.

² Wgbh/cz: Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte

Van indiceren naar arrangeren

De huidige slagboomdiagnostiek op basis van het medisch model³ maakt plaats voor handelingsgerichte diagnostiek: *wat* heeft dit kind *in deze situatie* nodig, *hoe* gaan we dat organiseren en arrangeren, *wie* hebben we daarvoor nodig en *hoeveel* kost het? Dit vraagt om een flexibele inzet van middelen en voorzieningen vanuit het speciaal (basis- en voorgezet) onderwijs, jeugdzorg en opvoedingsondersteuning.

Van sectoraal naar integraal en intersectoraal

Deze derde beweging beperkt zich niet alleen tot het onderwijs; ook het totale pakket van zorgsystemen rondom het gezin horen hiertoe. Ook de handelingsgerichte diagnostiek heeft een integraal karakter. Deze intersectorale samenwerking bevordert een goede begeleiding van kwetsbare kinderen, ook in de overgang tussen onderwijssectoren (VVE – PO – VO – MBO). Schoolbesturen maken effectieve afspraken over de overgang van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De continuïteit in de onderwijsloopbaan wordt daarbij gewaarborgd.

³ Medisch model: indiceren op basis van 'ziekte'beelden als ADHD, PDD-NOS.

2 MISSIE EN VISIE

2.1 Missie van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek is een professionele organisatie waarin besturen voor regulier voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs samenwerken om voor elke leerling in de regio een passend en aantrekkelijk onderwijsaanbod te realiseren. De besturen werken continu aan versterking van hun basisondersteuning, zodat zoveel mogelijk leerlingen een onderwijsplaats hebben binnen het regulier onderwijs. Waar nodig zijn er flexibele arrangementen (in samenwerking met jeugdhulpverlening) voor extra ondersteuning. De speciale onderwijsvoorzieningen (tijdelijk én structureel) bieden kwalitatief hoogwaardig onderwijs.

Leidend daarin is het motto: een sterk basisfundament met ondersteuning naar zwaarte op maat!

Het samenwerkingsverband vervult voorts een actieve netwerkfunctie in de verbinding PO/SO, VO/VSO, MBO en gemeenten.

2.2 Visie en uitgangspunten van het samenwerkingsverband

2.2.1 Visie

De bevoegde gezagsorganen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband dragen er zorg voor dat jongeren een aantrekkelijke en passende vorm van onderwijs kunnen volgen, verzorgd door betrokken en deskundige leerkrachten.

De besturen voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk om maximaal recht te doen aan de mogelijkheden en talenten van de jongeren en zullen zich inspannen daaraan naar evenredigheid, gerelateerd aan het type onderwijs, uitvoering aan te geven. De besturen beschrijven in hun schoolprofiel op welke wijze zij daar invulling aan geven.

De schoolbesturen zijn en voelen zich verantwoordelijk voor een passend en gedifferentieerd onderwijsaanbod binnen de regio, waaronder specifieke ondersteuningsarrangementen. Daarbij zien zij het als hun actieve taak de deskundigheid van hun personeel zowel in didactische als sociaal-pedagogische zin, juist voor leerlingen met een ondersteuningsvraag, te stimuleren. Hiertoe behoort ook het bevorderen van een veilig pedagogische klimaat binnen de scholen. De ambitie daarbij is dat het samenwerkingsverband geen thuiszitters kent. Daarvoor is samenwerking onontbeerlijk, ook omdat scholen nu eenmaal verschillen. Deze samenwerking strekt zich ook uit naar gemeenten en jeugdzorgpartners.

Het samenwerkingsverband draagt er zorg voor dat op alle onderwijs- en ondersteuningsvragen voor leerlingen – ook voor leerlingen met meer begaafdheden die belemmeringen ondervinden bij het leren – in de regio een passend onderwijsarrangement geboden kan worden.

Het samenwerkingsverband activeert daarover het inhoudelijk overleg met de schoolbesturen en scholen enerzijds en over arrangementen met de lokale overheden en jeugdzorgorganisaties anderzijds.

Voor zeer bijzondere vormen van speciaal onderwijs (niet aanwezig in de regio) worden afspraken gemaakt over voorzieningen voor speciaal onderwijs in aangrenzende regio's.

Het samenwerkingsverband de functie van verbinding en draagt zorg voor advies, ondersteuning, expertise en coördineert de zorgplicht. In uitzonderlijke gevallen wordt aan het samenwerkingsverband doorzettingmacht⁴ toegekend. Dit wordt nader uitgewerkt in paragraaf 4.3.

De besturen dragen er zorg voor dat de basisondersteuning in hun scholen kwalitatief en kwantitatief op orde is conform de afspraken daarover. Daarbij hebben zij de overtuiging en inzet dat deze basisondersteuning *op termijn* stelselmatig moet worden versterkt en uitgebreid.

Het niveau en volume van lichte en zware ondersteuning wordt minimaal gehandhaafd, maar kan in relatie met de versterking van het niveau van basisondersteuning wel andere accenten krijgen.

Voor jongeren die specifieke ondersteuning vragen is er een samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulpverleningspartners, waarbij de jongere en zijn ouders als vanzelf worden betrokken.

De gezamenlijke inzet is gericht op toerusting en voorbereiding van alle jongeren op de samenleving waarin zij binnen hun mogelijkheden verantwoordelijkheid nemen. Voor leerlingen met een ondersteuningsvraag wordt dit vertaald in een ontwikkelingsperspectief.

Daar waar scholen tegen de grenzen van hun mogelijkheden aanlopen, maken zij dit vroegtijdig bespreekbaar opdat er in gezamenlijkheid alternatieve trajecten met perspectief mogelijk zijn.

2.2.2 Uitgangspunten van beleid

- De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod.
- Het is de ambitie om de ondersteuningsarrangementen zoveel mogelijk in de regio te realiseren.
- De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor deskundigheidsbevordering van het personeel om invulling en uitvoering te geven aan passend onderwijs.
- Het niveau van de basisondersteuning moet geleidelijk worden versterkt en verhoogd.
- Handelingsgericht werken vormt het uitgangspunt: de onderwijsbehoeften van de jongeren en de ondersteuning staan centraal in het realiseren van het onderwijs.
- Ouders worden beschouwd als co-educatief partner en worden vroegtijdig betrokken.
- Continuïteit van de leer- en ondersteuningslijn wordt voorgestaan.

⁴ Ingrijpen of besluiten nemen bij impasses of stagnaties in besluitvormings- of werkprocessen.

In transparante afspraken is van tevoren vastgelegd wie de doorzettingmacht heeft. Het in praktijk brengen van doorzettingmacht vereist leiderschap.

- Binnen het samenwerkingsverband geven de schoolbesturen elkaar inzicht in het personeelsbeleid ten aanzien van het bevorderen van de deskundigheid van het personeel aangaande ondersteuning.
- De schoolbesturen geven elkaar inzicht in het schoolprofiel en geven invulling en uitvoering om gezamenlijk en schoolgericht beleid te voeren om leemtes in de onderwijs- en ondersteuningsvraag te dichten, waarbij gebruikgemaakt wordt van expertise die er elders al is.
- Het samenwerkingsverband wordt belast met een loketfunctie ten aanzien van:
 - vervullen van een adviesfunctie voor ouders, leerlingen, scholen en leerplichtambtenaren;
 - leveren van bovenschoolse expertise, waaronder trajectbegeleiding (preventieve ambulante hulp);
 - toekenning van onderwijsarrangementen;
 - de toelaatbaarheid van leerlingen tot scholen voor VSO;
 - de functie van de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL).
- Het samenwerkingsverband maakt met de lokale overheden afspraken voor het integraal arrangeren van ondersteuning en zorg, als ook over de aansluiting naar de arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren.
- In uitzonderlijke situaties vervult het samenwerkingsverband, binnen afgesproken kaders, een doorzettingfunctie ten aanzien van de plaatsing van een leerling op een school.
- Indien leerlingen – met instemming van de school – op grond van de ondersteuningsbehoefte tussentijds van school moeten wisselen, dan vindt er in beginsel overdracht van bekostiging plaats.
- De onderwijssteuning is in beginsel gericht op leerlingen die niet ouder zijn dan 18 jaar, tenzij er zicht is op een diploma.
- Het samenwerkingsverband draagt zorg voor de coördinatie en afstemming inzake de overgang en doorlopende leer- en zorglijnen PO/SO-VO/VSO en MBO.
- Het samenwerkingsverband vervult een actieve netwerkfunctie ten aanzien van de betrokken domeinen onderwijs, gemeenten/jeugdhulp en arbeid.

2.3 Verantwoordelijkheden

2.3.1 Goed onderwijs

Uitgangspunt is dat elke school goed onderwijs biedt. Het is evident dat goed onderwijs valt of staat met de kwaliteit van de leraren. Alle scholen van het samenwerkingsverband werken hieraan door uitvoering te geven aan landelijke richtlijnen zoals beschreven in de Wet Bio, de Actieplannen 'Leraar 2020' en 'Beter presteren' en het Bestuursakkoord 2012-2015.

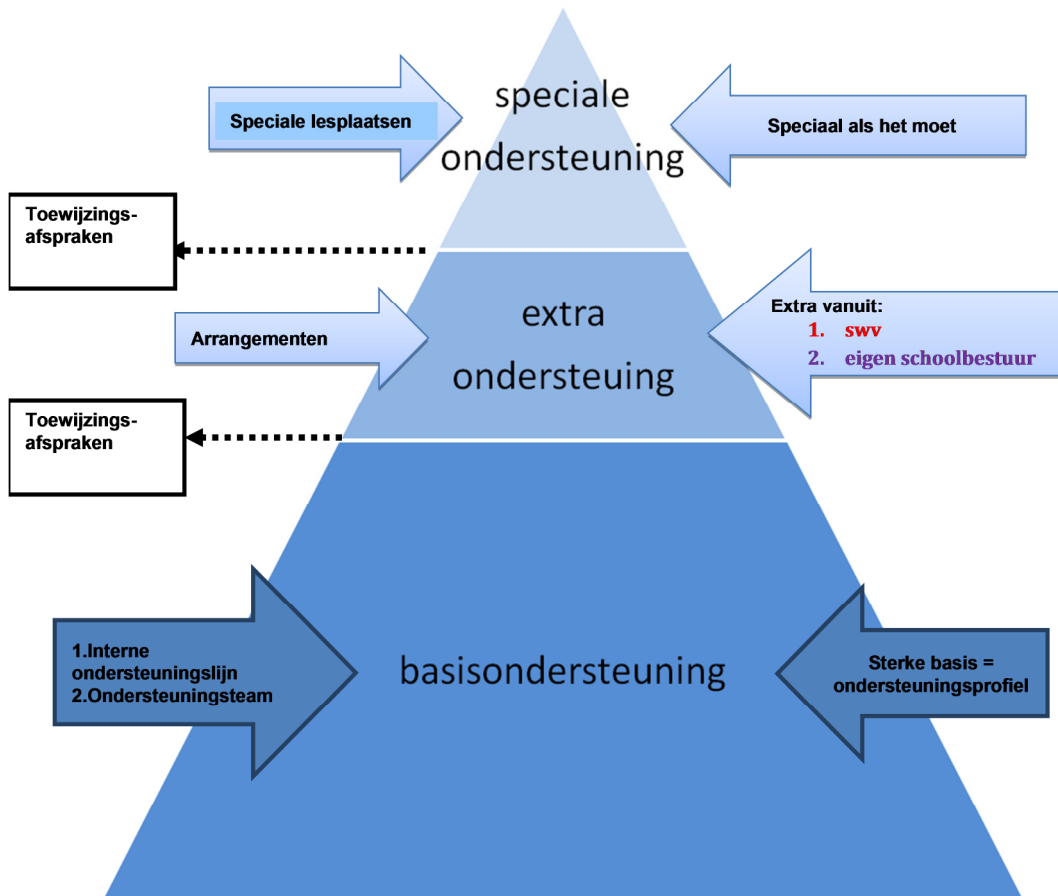
Goed onderwijs is nadrukkelijk de verantwoordelijkheid van elke school en haar bestuur. Het samenwerkingsverband richt zich in eerste instantie op het organiseren van ondersteuning in een dekkend netwerk en minder op het organiseren van kwaliteit van het lerarenkorps in de regio. Dit laatste is en blijft een belangrijke taak van de school (en haar bestuur).

2.3.2 Basisafspraken

Kenmerkend aan deze voorwaardelijke basisactiviteiten is dat ze gelden voor elke school.

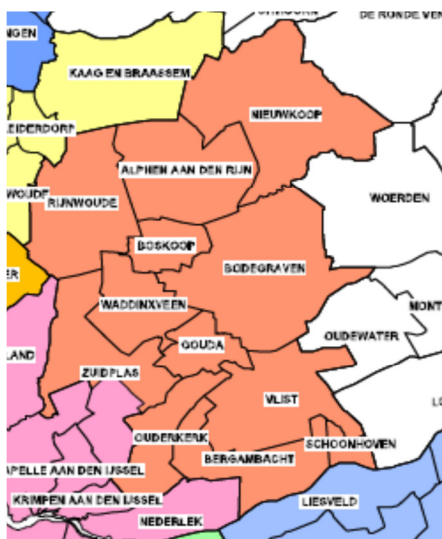
Het zijn activiteiten door de hele school heen die voor alle leerlingen uitgevoerd worden:

- heldere toelatingscriteria;
- volgen van de ontwikkeling van de leerlingen;
- zorgen voor veiligheid en welbevinden van de leerlingen;
- elke leerling heeft een mentor;
- werken aan sociale vaardigheden en omgaan met elkaar;
- betrekken van leerlingen bij elkaar en bij de school;
- betrekken van ouders bij de schoolloopbaan van hun kind en bij de school;
- bevorderen van de doorlopende leer- en ondersteuningslijn.

3 ORGANISATIE VAN HET SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek is één van de 75 regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs VO/VSO en omvat de gemeenten Alphen aan den Rijn (vanaf 1 januari 2014 inclusief Rijnwoude en Boskoop), Bergambacht, Bodegraven-Reeuwijk, Nieuwkoop, Gouda, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist, Waddinxveen, Zuidplas (alleen de kernen Moordrecht en Zevenhuizen/Moerkapelle).

Alle schoolbesturen met in dit gebied één of meer vestigingen voor regulier voortgezet onderwijs (9) en voortgezet speciaal onderwijs (3) zijn lid van het samenwerkingsverband. Daarnaast nemen vier besturen met een vestiging voor voortgezet speciaal onderwijs buiten de regio deel aan dit samenwerkingsverband.

3.1 Historisch perspectief

Het samenwerkingsverband is een 'doorstart' van het Regionaal Interzuilair samenwerkingsverband VO Midden-Holland & Rijnstreek (cfi.nr. 33.3) dat wettelijk gebaseerd was op artikel 10H van de WVO. Tot augustus 2004 was er een regionaal samenwerkingsverband in de regio Rijnstreek, Het Quintet, en er was een regionaal samenwerkingsverband Midden-Holland, opgericht in augustus 2000. In augustus 2004 heeft het samenwerkingsverband Het Quintet zich aangesloten bij het samenwerkingsverband VO Midden-Holland. Juridisch één rechtspersoon met in de praktijk twee werkgebieden.

Bij de vorming van een regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs hebben de besturen voor voortgezet onderwijs gekozen voor een voortzetting op grond van de positieve ervaringen.

Het ministerie van OCW heeft bij het bepalen van de regio hiermee rekening gehouden, met als gevolg dat de regiogrenzen feitelijk niet veranderd zijn. De grenzen van het samenwerkingsverband komen nagenoeg overeen met die van de RMC-regio 27.

De bevoegd gezagsorganen van het VSO in de regio VO-28-02 konden zich vinden in de keuze om het samenwerkingsverband een doorstart te geven. Dat gold ook voor de besturen voor VSO die vrijwillig zijn aangesloten.

Per 1 augustus 2013 zijn de statuten van de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Midden-Holland & Rijnstreek gewijzigd en aangepast aan de gewijzigde wettelijke criteria in het kader van passend onderwijs.

Op grond van de ervaring is gekozen voor een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur met een directeur. Formeel een juridische entiteit, maar ook nu weer is voor de praktische werkwijze weer gekozen voor *twee* 'kamers' (Midden-Holland en Rijnstreek). Deze 'kamers' dragen zorg voor de samenwerking en afstemming met het primair onderwijs en de gemeenten. Omdat de regiogrenzen van het samenwerkingsverband merendeels overeenkomen met die van het RMC vindt de samenwerking met het MBO zowel op het niveau van het samenwerkingsverband plaats als in de subregio's.

3.2 Bestuurlijke uitgangspunten

Het dagelijks bestuur bestuurt op hoofdlijnen. Er is een directeur die handelt vanuit een ruim directiestatuut en heeft een aantal gemandateerde bestuurlijke bevoegdheden. Intern en extern is de directeur in beginsel het aanspreekpunt. Het algemeen bestuur houdt toezicht (zie paragraaf 3.3.1).

Uitgangspunt van het bestuur is dat de schoolbesturen het onderwijs verzorgen. Dat impliceert dat het niet voor de hand ligt dat het samenwerkingsverband uitvoerder wordt van vormen van een orthopedagogisch-didactisch centrum.

Het samenwerkingsverband onderscheidt in feite twee subregio's, te weten de 'kamer' Midden-Holland en de 'kamer' Rijnstreek. De afstemming met het primair onderwijs en jeugdzorg, alsmede de onderlinge afspraken tussen het VO en het VSO in de subregio vinden plaats binnen de vastgestelde kaders binnen het 'kameroverleg'. Een 'kamer' bestaat uit de directieleden van de scholen in de subregio.

Indien formele besluitvorming noodzakelijk is omdat dit het beleid van het hele samenwerkingsverband raakt, dan is deze voorbehouden aan het dagelijks bestuur.

Andere bestuurlijke uitgangspunten zijn dat:

- voor de toelaatbaarheid tot het VSO een onafhankelijke commissie wordt ingesteld;
- de werkgeversfunctie van het samenwerkingsverband bescheiden van omvang zal zijn.

3.3 Inrichting organisatie van het samenwerkingsband

3.3.1 Bestuursvorm

Algemeen en dagelijks bestuur

Het samenwerkingsverband is een stichting met de statutaire zetel in de gemeente Gouda. Het samenwerkingsverband heeft een algemeen bestuur, waarin van elk van de aangesloten besturen een bestuurlijk vertegenwoordiger zitting heeft.

Uit dit algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gekozen, bestaande uit drie leden, te weten: een lid van het voortgezet onderwijs uit de regio Rijnstreek, een lid van het voortgezet onderwijs uit de regio Midden-Holland en een lid van de scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

De voorzitter en secretaris van het dagelijks bestuur zijn tevens voorzitter en secretaris van het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur is belast met het bestuur; het algemeen bestuur houdt toezicht.

De verhoudingen tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur zijn vastgelegd in de statuten en in een bestuursreglement. Deze documenten zijn op de website van het samenwerkingsverband te vinden.

Directeur

De dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband is in handen van de directeur. De directeur voert namens het bestuur overleg met de ondersteuningsplanraad, de medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband en met de centrales in het DGO. Daarnaast voert de directeur namens het bestuur overleg met de gemeente voor zover dat voortvloeit uit de wettelijke en statutaire taken van het samenwerkingsverband. De taken en bevoegdheden van de directeur staan in het directiestatuut.

Stafbureau

Het bestuur en de directeur worden ondersteund door een bescheiden ondersteunend team, waaronder secretariaat. De werkzaamheden worden vastgesteld in overleg met de directeur van het samenwerkingsverband.

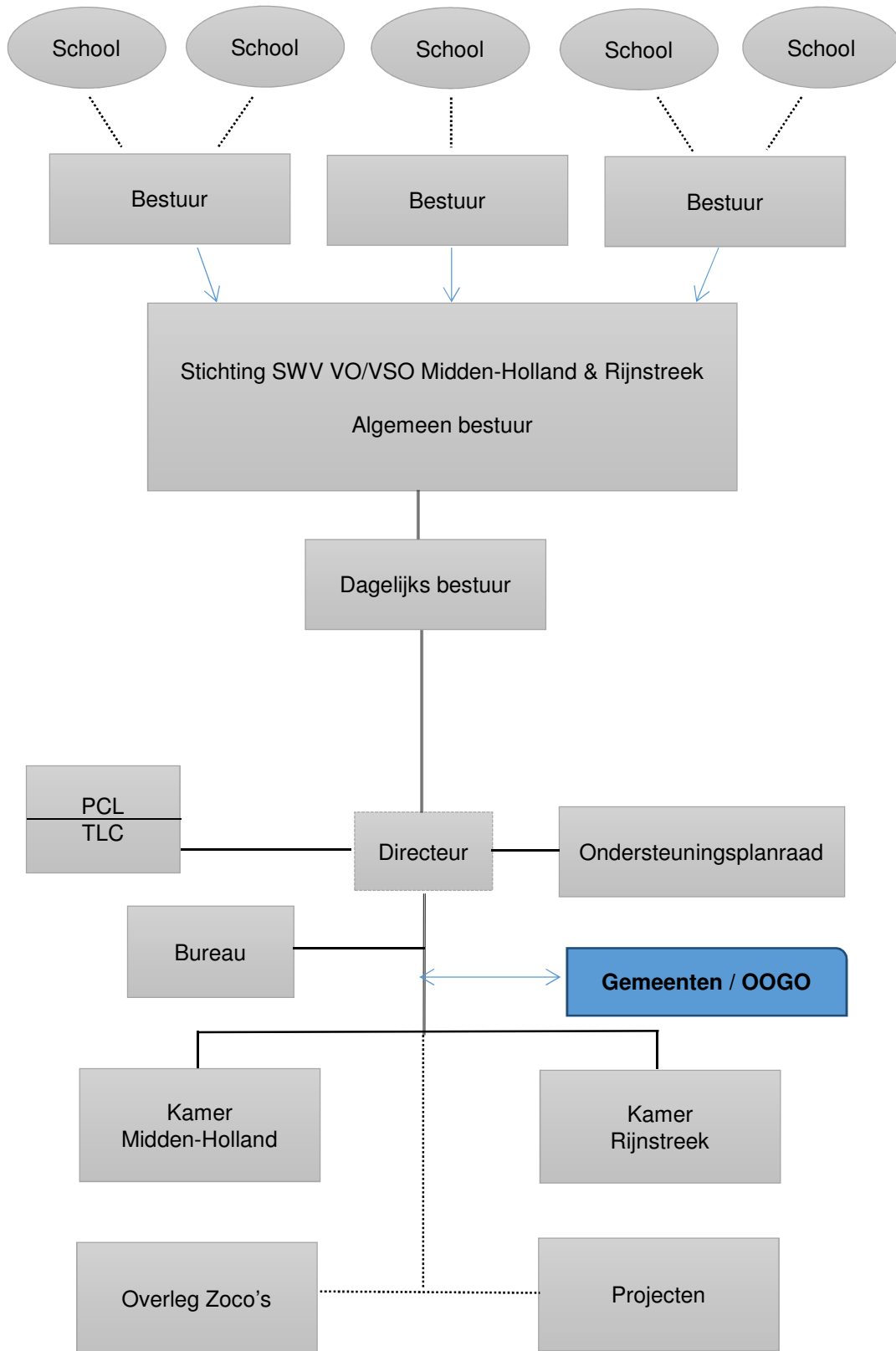
Voor het personeel aangesteld bij het samenwerkingsverband is – in beginsel – de cao VO van toepassing.

3.3.2 Aangesloten bevoegd gezagsorganen

De Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet (Speciaal) Onderwijs Midden-Holland & Rijnstreek, waarvan alle aangesloten bevoegd gezagsorganen een bestuurslid hebben benoemd in het algemeen bestuur, is een aparte juridische entiteit. In een aansluitingsovereenkomst is de juridische verhouding tussen de afzonderlijke schoolbesturen en het samenwerkingsverband geregeld. Hieruit vloeit bijvoorbeeld voort dat de afzonderlijke schoolbesturen geen OOGO kunnen voeren met een gemeente over het ondersteuningsplan, ook niet als dit de scholen van een schoolbestuur direct raakt.

Het organogram van het samenwerkingsverband is op de volgende pagina weergegeven.

Organogram samenwerkingsverband VO/SVO Midden-Holland & Rijnstreek

3.4 Medezeggenschap

Ondersteuningsplanraad

In de ondersteuningsplanraad hebben van elk op grond van de ministeriële regeling verplicht aangesloten besturen twee leden van of namens de medezeggenschapsraden zitting. Daarbij wordt opgemerkt dat het Wellantcollege een AOC is dat geen medezeggenschapsraad kent, maar een ondernemingsraad.

De ondersteuningsplanraad bestaat uit 24 leden, waarvan 12 plaatsen bezet door personeelsleden, 6 zetels bezet door ouders en 6 zetels bezet door leerlingen. Indien de leerlingen geen of onvoldoende gebruikmaken van hun rechten, dan kunnen deze zetels bezet worden door ouders. Een en ander is in een reglement vastgelegd. Dit reglement kent voornamelijk een looptijd van een jaar. De directeur van het samenwerkingsverband onderhoudt namens het bestuur de contacten met de raad.

Medezeggenschapsraad personeel samenwerkingsverband

Met ingang van 1 januari 2014 heeft het samenwerkingsverband een klein aantal personeelsleden in dienst. Tot genoemde datum was het personeel aangesteld bij een van de schoolbesturen en 'uitgeleend' aan het samenwerkingsverband. Formeel zal – indien gewenst – een medezeggenschapsraad worden ingesteld, maar praktisch zal dit vorm worden gegeven in de werkoverleggen gelet op het beperkte aantal personeelsleden. De personeelsleden hebben hiermee ingestemd.

3.5 Interne overlegsituaties

Kameroverleg

Eerder is aangegeven dat het samenwerkingsverband is verdeeld in twee subregio's, te weten de 'kamer' Midden-Holland en de 'kamer' Rijnstreek. In een 'kamer' hebben directieleden van alle scholen in de regio zitting. Hoewel nog nadere oriëntatie nodig is op een doelmatige overlegstructuur, lijkt het wenselijk om ook een overleg van de scholen voor VSO en praktijkonderwijs in te stellen.

Bovenschools toelatingsoverleg

Daarnaast is er een bovenschools toelatingsoverleg binnen elk der 'kamers'. In dit overleg worden de leerlingen besproken die nog geen passende onderwijsplek hebben. Aan het overleg neemt van elke school een gemandateerde vertegenwoordiger deel. Mochten deze gemandateerde vertegenwoordigers niet tot een plaatsing van een leerling kunnen komen, dan zal het kameroverleg op basis van een advies van de PCL gezamenlijk invulling geven aan de 'doorzettingsmacht'.

De directieleden van de scholen hebben toegezegd in een voorkomend geval hoge prioriteit te geven aan het gewenste overleg.

Op grond van de ervaringen zal voor 2016 bezien worden of het organiseren van de doorzettingsmacht op deze wijze voldoet.

Overleggen inzake begeleiding en ondersteuning

Daarnaast start een overleg met de diensten/scholen die nu nog de 'ambulante begeleiding' verzorgen. Deze overleggen vinden nu wel plaats, maar zijn nog niet gestructureerd.

Wel is er een gestructureerd overleg van zorgcoördinatoren. Deze komen vier à vijf keer per jaar bijeen en vervullen een functie ten aanzien van uitwisselen van informatie, leren van elkaar, afstemming, consultatie en advisering.

Casuïstiekoverleggen

Het samenwerkingsverband kent de volgende 'casuïstiekoverleggen':

- Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL), die zich met name richt op het uitbrengen van advies ten aanzien van aanvragen lwoo en praktijkonderwijs.
- Werkgroepen 'Coördinatie Team Voortijdig Schoolverlaten' (CTVS), te weten: één voor de regio Midden-Holland en één voor de regio Rijnstreek. In elk van de werkgroepen hebben vertegenwoordigers van jeugdzorg, GGZ en ROC ID College zitting. Het is zeer wenselijk dat deze samenstelling de komende periode wordt gehandhaafd. De werkgroepen zijn in feite een bovenschools 'verzwaard' ZAT en adviseren leerlingen/ouders en/of scholen over een passende wijze van begeleiding en besluiten over de toelaatbaarheid tot de Plusschool-arrangementen. Het CTVS wordt gecoördineerd door een coördinator.
- CTA geeft toelaatbaarheidsverklaringen voor VSO en Praktijkonderwijs en aanwijzingen voor lwoo.

Coördinatie Team Voortijdig Schoolverlaten (CTVS)

Het CTVS is een bovenschools zorgadviesteam waarin de partijen Bureau Jeugdzorg, leerplicht, JGZ, Cardea, STEK, GGZ, ROC ID College en Horizon Jeugdhulp participeren. Tot twee jaar geleden werden coördinatie en secretariaat verzorgd door het RMC Zuid-Holland Oost, het gemeentelijk samenwerkingsverband ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten. Dit is een wettelijke regeling. In 2012 heeft het samenwerkingsverband de CTVS-taken overgenomen, omdat het CTVS zich richt op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het verminderen van het aantal thuiszitters. Het CTVS gaat over de plaatsing op de Plusscholen / de Rotonde. Ook bemiddelt het CTVS in andere arrangementen en zorgt voor de verbinding VO-ROC. Het is de bedoeling dat het CTVS opgaat in het onderwijsloket/PCL. Toen de ZAT's in 2001 werden ingevoerd werd gedacht dat het CTVS zijn langste tijd had gehad. Het tegendeel is gebleken. Bezien moet worden het CTVS naast het Flexzat nog nodig is. Indien het Flexzat de functies volledig kan overnemen, zal de CTVS-functie op termijn verdwijnen of veranderen. Vooralsnog wordt gedacht dat een CTVS-functie op het niveau van het samenwerkingsverband nog nodig zal zijn. Het CTVS zal opgaan in het onderwijsloket van het samenwerkingsverband en mogelijk de functie van Permanente Commissie Leerlingenzorg vervullen.

3.6 Onderwijsloket

Het Onderwijsloket is in ontwikkeling. Zie verder paragraaf 8.4.

3.7 Geschillenregelingen

Adviescommissie voor Bezwaar

Het samenwerkingsverband is wettelijk verplicht een Adviescommissie voor Bezwaar te hebben. Bij deze commissie kan bezwaar worden ingediend door ouders/verzorgers en scholen indien een toelaatbaarheidsverklaring niet is afgegeven. De procedure en gegevens van de commissie zullen op de site van het samenwerkingsverband worden geplaatst.

Daarnaast zijn er nog diverse andere geschillenprocedures rond passend onderwijs, waarvoor uiteenlopende (landelijk vormgegeven) procedures gelden. Het gaat daarbij om:

- geschillen rond toelating en verwijdering;
- geschillen rond de ondersteuning van een leerling;
- geschillen rond de vaststelling van het ondersteuningsplan;
- medezeggenschapsgeschillen;
- geschillen naar aanleiding van op overeenstemming gericht overleg met gemeente(n);
- geschillen naar aanleiding van overleg met andere samenwerkingsverbanden;
- geschillen met andere instanties;
- geschillen rond de vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel;
- overige medezeggenschapsgeschillen;
- geschillen rond inrichting, werkwijze en besluiten van het samenwerkingsverband.

Alle geldende geschillenprocedures zijn op een overzichtelijke en samenhangende wijze door de PO-Raad, VO-raad en het ministerie van OCW op een rij gezet. Deze zijn te vinden in het zogenaamde routeboek 'Geschillen: Samenwerken aan passend onderwijs, voorkom geschillen rond passend onderwijs' op de website www.geschillenpassendonderwijs.nl.

3.8 Kengetallen

Aantal leerlingen (gegevens 1 oktober 2012)

In de regio van het samenwerkingsverband woonden per 1 oktober 2012 19.079 leerlingen die voortgezet onderwijs volgen (exclusief de leerlingen die ressorteren onder het reformatorisch samenwerkingsverband VO). Hiervan zitten 18.556 leerlingen in het regulier VO en 523 leerlingen in het VSO.

Deelnamepercentages aan verschillende vormen van onderwijs
(gegevens ministerie van OCW d.d. november 2013)

	Lwoo	PrO
VO2802	5,76%	3,09%
Landelijk	10,61%	2,93%

	VSO cat. 1	VSO cat. 2	VSO cat. 3	VSO totaal	Rugzakken
VO2802	2,54%	0,08%	0,35%	2,98%	2,11%
Landelijk	3,15%	0,11%	0,34%	3,61%	1,94%

Verklaring

De kosten voor leerlingen die verwezen worden naar het speciaal onderwijs liggen vast.

Deze bedragen zijn verdeeld in categorie 1, 2 en 3:

- categorie 1 is ongeveer gelijk aan de bekostiging voor zmlk (zeer moeilijk lerende kinderen) en lz (langdurig zieken) in cluster 3 en cluster 4;
- categorie 2 is ongeveer gelijk aan de bekostiging voor lg (lichamelijk gehandicapt);
- categorie 3 is ongeveer gelijk aan de bekostiging voor mg (meervoudig gehandicapt).

Thuiszitters

Passend onderwijs is erop gericht dat voor alle leerlingen zoveel mogelijk een passende vorm van onderwijs wordt gevonden en dat er zo min mogelijk thuiszitters zijn. Het samenwerkingsverband inventariseert al twee jaren achtereenvolgende twee keer per schooljaar, te weten in oktober en in februari, zowel onder de scholen als onder de leerplichtambtenaren welke leerlingen thuiszitten.

Het samenwerkingsverband hanteert hierbij het criterium 'vier weken geen onderwijs gevolgd'.

Niettemin blijkt het moeilijk om een goed en betrouwbaar inzicht in het actueel aantal thuiszitters te krijgen. Per oktober 2013 waren de aantallen als volgt:

Regio	Gemeld door scholen	Waarvan gemeld door zowel school als leerplicht	Alleen gemeld door leerplicht	Aantal thuiszitters
Midden-Holland	22	7	10	32
Rijnstreek	18	0	1	19
Totaal per oktober 2013	40	7	11	51

Kengetallen 18-plussers in VSO

Per oktober 2013 telde VSO-zmlk De Ark te Gouda tien 18-plussers en VSO-zmlk Prisma te Alphen aan den Rijn twee. Totaal dus: 12 leerlingen ouder dan 18 jaar.

Uit deze gegevens wordt duidelijk dat het samenwerkingsverband te maken heeft met de volgende uitgangssituatie:

- Het deelnamepercentage leerlingen aan het VSO ligt lager (2,83%) dan het landelijk gemiddelde (3,50%). Volgens de telgegevens van 1 oktober 2013 is dit percentage wel aan het stijgen. Dit komt vooral door plaatsing van meer leerlingen VSO cluster 4.

Dit is volgens de nieuwe indeling 'categorie 1'. In vergelijking met 1 oktober 2011 zijn er 60 leerlingen meer op de VSO-afdeling van het Park College. Omdat deze school hoort bij de residentiële instelling Horizon Jeugdzorg is de oorzaak hiervan mogelijk de toename van plaatsing van leerlingen van buiten de regio. Dit wordt nader onderzocht.

- Ook het percentage rugzakleerlingen (2,02%) is iets lager dan het landelijk gemiddelde (2,08%).
- Het percentage leerlingen met een lwoo-beschikking is beduidend lager (5,85%) dan landelijk (10,69%). Het percentage leerlingen met een PrO-beschikking is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde (2,87% tegenover 2,85% landelijk).

Dit betekent dat het SWV Rijnstreek in vergelijking met het landelijk beeld kans ziet om meer leerlingen een passend onderwijsaanbod te geven in het regulier onderwijs.

3.9 Kort samengevat

Doelstelling Adequate monitoring van de situatie in de regio met betrekking tot passend onderwijs.	Beoogd resultaat Alle kengetallen beschikbaar en actueel in een of andere vorm van digitaal 'dashboard'.
Activiteiten <ul style="list-style-type: none"> • Keuze maken met betrekking tot welke kengetallen gewenst zijn. • Keuze maken voor monitoringsysteem. • Inrichting monitoringsysteem. 	
Benodigde formatie Administratieve ondersteuning bij het verzamelen en actueel houden van de gegevens.	Wijze van monitoring Maandelijks via digitaal systeem.
Risicoanalyse <ul style="list-style-type: none"> • Basisgegevens zijn nog niet in orde en niet volledig. • Er is geen overeenstemming over de definitie van een 'thuiszitter'. 	
Budgethouder(s) Directeur SWV	Beschikbaar budget Voorlopige indicatie: € 10.000,-- gedurende drie achtereenvolgende jaren; daarna jaarlijks € 5.000,--. Digitaal systeem. Administratieve ondersteuning.

4 ZORGPLICHT EN SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIELEN

4.1 Zorgplicht

In de wetgeving met betrekking tot passend onderwijs hebben de schoolbesturen zorgplicht gekregen. Deze zorgplicht geldt voor de leerlingen waarvan is vastgesteld dat ze een extra ondersteuningsbehoefte hebben. Voor alle andere leerlingen geldt de toelating volgens de reguliere aanmeldingsprocedure.

De invoering van passend onderwijs betekent dat wanneer ouders hun kind dat extra ondersteuning behoeft op een bepaalde school aanmelden, deze school de taak heeft dit kind een zo goed mogelijke plek in het onderwijs te bieden. Als de school zelf geen passend onderwijs kan bieden, heeft de school de verantwoordelijkheid om in overleg met andere scholen van het samenwerkingsverband na te gaan welke school wel een passend onderwijsaanbod kan bieden. Doordat scholen op zoek moeten naar een school die wel een passend onderwijsaanbod heeft, hoeven ouders niet langer meer zelf diverse scholen af om passend onderwijs voor hun zoon/dochter te vinden.

Om de zorgplicht waar te kunnen maken, moeten alle scholen voor regulier en voortgezet speciaal onderwijs binnen een samenwerkingsverband met elkaar samenwerken. Deze samenwerking is niet vrijblijvend. Doel is om gezamenlijk een dekkend aanbod van onderwijsondersteuning in de regio te bieden, zodanig dat leerlingen – al dan niet met extra ondersteuning – een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken.

Gelet op de verantwoordelijkheid die hoort bij de zorgplicht kan het voorkomen dat er een heel enkele keer doorzettingsmacht nodig is om ervoor te zorgen dat een leerling een passend onderwijsarrangement krijgt.

4.2 Schoolondersteuningprofiel

Elke school heeft de wettelijke verplichting om een schoolondersteuningsprofiel op te stellen. In dit profiel beschrijft de school de extra ondersteuning die de school kan bieden. De praktijk leert dat de profielen erg omvangrijk zijn en meer gegevens bevatten dan wettelijk is voorgeschreven. In de profielen staan niet alleen gegevens over de extra ondersteuning, maar ook over de basisondersteuning en een aantal andere algemene kenmerken van de school (waaronder visie, missie, bijzonderheden leerlingenpopulatie, onderwijsaanbod). De scholen hebben de verplichting om het schoolondersteuningsprofiel in de schoolgids te plaatsen dan wel daarin op te nemen waar het schoolondersteuningsplan in te zien is.

4.2.1 Doelen schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel heeft de volgende functies:

- Het geeft besturen een instrument om de zorgplicht uit te kunnen voeren. Immers, op basis van een schoolondersteuningsprofiel kan bekeken worden of de school in principe ook die ondersteuning kan bieden die voor de betreffende leerling gewenst is.

Daarbij geldt wel de veronderstelling dat de profielen dekkend zijn voor de praktijk. Het lastige daarbij is dat de profielen voor vier jaar worden vastgesteld en de schoolontwikkeling niet stil staat. Om aan dit punt tegemoet te komen zal aan scholen worden gevraagd om belangrijke wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde profiel in de schoolgids te vermelden.

- Het samenwerkingsverband kan aan de hand van alle profielen vaststellen in hoeverre een 'dekkende' onderwijsondersteuningsstructuur al gerealiseerd is.
- Het geeft leerlingen en ouders informatie over de extra ondersteuning die scholen kunnen bieden en geeft daarmee een handvat bij schoolkeuze.

4.2.2 Proces

Het samenwerkingsverband heeft een aantal uitgangspunten gehanteerd bij de werkwijze betreffende de schoolondersteuningsprofielen:

- de gegevens van scholen moeten onderling vergelijkbaar en stapelbaar zijn;
- de gegevens dienen relevant te zijn voor een nieuwe handelingsgerichte systematiek;
- het instrument kan van waarde zijn bij het risicotoezicht van de Inspectie van het Onderwijs.

Het samenwerkingsverband heeft gekozen voor de werkwijze van Sardes / MenOGroep met audits. In het schooljaar 2011-2012 zijn op alle scholen de audits door MenOGroep uitgevoerd. In maart 2012 zijn de resultaten hiervan gepresenteerd aan de directies. Door de wijzigingen van de overheid in het beleid inzake passend onderwijs voldeden deze audits niet als basis voor een schoolondersteuningsprofiel. Er is daarom een format voor een schoolondersteuningsprofiel gemaakt dat door alle scholen in de periode april – september 2013 is ingevuld. Elk bestuur heeft dit ingevulde schoolondersteuningsprofiel voorgelegd aan de MR voor advies.

De scholen voor voortgezet speciaal onderwijs hebben een eigen manier gehanteerd om tot een schoolondersteuningsprofiel te komen. Hierover is op het niveau van de REC's afstemming geweest.

4.2.3 Overzicht schoolondersteuningsprofielen

Van de scholen van het samenwerkingsverband zijn de schoolondersteuningsprofielen in het schooljaar 2012-2013 opgesteld. De schoolondersteuningsprofielen van de scholen behorend tot het samenwerkingsverband zijn op de site van het samenwerkingsverband geplaatst onder Voortgezet Onderwijs: www.sww-vo-mhr.nl.

Daarnaast is een overzicht gemaakt met betrekking tot de invulling van de basisondersteuning (1^e, 2^e en 3^e lijn).

4.3 Doorzettingsmacht

Het is de opdracht van het samenwerkingsverband voor alle leerlingen een passende onderwijsplek te realiseren. Er kunnen omstandigheden zijn waardoor dit niet of moeizaam gerealiseerd kan worden. Redenen kunnen zijn dat er geen plaats meer is op een school of dat de school de noodzakelijke ondersteuning niet kan bieden.

Nu geldt weliswaar de zorgplicht voor een bestuur, maar die verplichting is voor een bestuur van een VSO-school minder eenvoudig waar te maken als de ondersteuningsbekostiging door het samenwerkingsverband niet meer wordt toegekend. Een VSO-school is namelijk afhankelijk van de ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband.

Als de 'deskundigen' van mening zijn dat een langer verblijf van de leerling op een VSO-school niet noodzakelijk is, stopt de ondersteuningsbekostiging en is de leerling aangewezen op regulier onderwijs. Bij twijfel kan de PCL een zwaarwegend advies uitbrengen.

In het samenwerkingsverband bestaat per subregio een bovenschools toelatingsoverleg (zie paragraaf 3.5) voor de overstap van PO (SO) naar VO. Indien een school meent dat zij een leerling niet kan plaatsen, dan treedt de school in overleg met collega-scholen om te bezien of er op de collega-school plek is. Uiteraard gebeurt dit in overleg met de leerling en de ouders. Een overeenkomstige situatie kan zich ook voordoen bij een zij-instromer dan wel bij verhuizingen. Ook dan zal de school die denkt niet te kunnen plaatsen, contact opnemen met een collega-school. Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden, dan wordt dit binnen een week gemeld aan het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband organiseert dan een overleg van directieleden van de betrokken scholen binnen zeven schooldagen. De directies van de scholen hebben aangegeven, bevestigd door hun bevoegde gezagsorganen, hieraan in voorkomende situaties dan prioriteit te geven.

4.4 Kort samengevat

<p>Doelstelling Alle scholen (VO en VSO) hebben een actueel en reëel schoolondersteuningsprofiel opgesteld.</p>	<p>Beoogd resultaat Collega-scholen, leerlingen, ouders en anderen kunnen zich op basis van het schoolondersteuningsprofiel een goed beeld vormen van de ondersteunings(on)mogelijkheden van de school.</p>
<p>Activiteiten Schoolondersteuningsprofielen periodiek opstellen, vaststellen, realiseren, evalueren, etc.</p>	
<p>Benodigde formatie Voor het opstellen van de schoolondersteuningsprofielen is geen specifieke formatie nodig. Voor het realiseren ervan wel. Deze formatie bevindt zich binnen de scholen en kan in bepaalde gevallen door het SWV bekostigd worden.</p>	<p>Wijze van monitoring Schriftelijke beoordeling, visitatie, audit? Nader te bepalen: update van de schoolondersteuningsprofielen.</p>
<p>Risicoanalyse Door verlies van expertise binnen de school kan de schoolspecifieke expertise onder druk komen te staan, waardoor de school het betreffende profiel niet langer kan realiseren en er een lacune in het dekkend aanbod ontstaat.</p>	
<p>Budgethouder(s) Directeur SWV</p>	<p>Beschikbaar budget Voorlopige indicatie: € 170.000,- in vier jaren.</p>

5 BASISONDERSTEUNING

Basisondersteuning is de ondersteuning die de school zelf in en om de groepen en binnen de eigen organisatie biedt aan alle leerlingen. Uitgangspunt is dat de docent aan de pedagogische en didactische basisbehoeften van de leerlingen in de klas kan voldoen.

Basisondersteuning is een omschrijving van wat alle scholen bieden, zodat voor leerlingen, ouders en andere betrokkenen helder is wat er voor begeleidingsmogelijkheden op een reguliere school bestaan. De wetgeving schrijft voor dat de besturen van het samenwerkingsverband met elkaar afspraken maken over het niveau van basisondersteuning dat alle scholen moeten realiseren.

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek hanteert de volgende omschrijving voor basisondersteuning: de door het samenwerkingsverband afgesproken preventieve en licht curatieve interventies die:

- eenduidig geldend voor het gehele samenwerkingsverband;
- binnen de ondersteuningsstructuur van de school;
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school;
- waar nodig met inzet van expertise van andere scholen;
- soms met inzet van ketenpartners;
- zonder indicatiestelling;
- op het overeengekomen kwaliteitsniveau;
- planmatig worden uitgevoerd.

Kwaliteit van onderwijs en ook van basisondersteuning kun je niet afdwingen. Maar kwaliteit kun je wel bevorderen. Dat is de insteek van het samenwerkingsverband. De besturen, de directeuren en de schoolteams willen elkaar aanspreken op professionaliteit en kwaliteit van handelen. Er zijn in dit eerste ondersteuningsplan afspraken gemaakt over de basisondersteuning. Na twee jaar wordt geëvalueerd of het afgesproken niveau ook door alle scholen wordt gehaald en of de kwaliteit ook is geborgd. Afhankelijk van de uitkomsten van die evaluatie worden hernieuwde afspraken over de basisondersteuning gemaakt.

5.1 Indeling basisondersteuning

De basisondersteuning bestaat uit vier onderdelen (conform het 'Referentiekader Passend Onderwijs'):

- basiskwaliteit (eisen inspectiekader);
- planmatig handelen;
- preventieve en licht curatieve interventies;
- ondersteuningsstructuur.

5.1.1 Basiskwaliteit

Dit verwijst naar de minimale onderwijskwaliteit die gemeten wordt door het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs. Scholen die onder het basistoezicht van de inspectie vallen, hebben hun basiskwaliteit op orde. Voor elke schoolsoort geldt een eigen toezichtkader: het toezichtkader WVO voor het voortgezet onderwijs en het toezichtkader VSO voor de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. Hiervoor zijn de volgende afspraken gemaakt:

Als minimaal niveau van basiskwaliteit geldt de toekenning van een basisarrangement door de inspectie. Het samenwerkingsverband gebruikt de indicatoren die de Inspectie van het Onderwijs hanteert.

Vrijwel alle scholen in het samenwerkingsverband geven aan te voldoen aan de standaarden voor planmatig werken en de kwaliteit van de basisondersteuning op de aspecten waarop de scholen ook beoordeeld worden door de inspectie. De vestiging Wellant in Alphen aan den Rijn heeft een basisarrangement voor VMBO-bbl en VMBO-kbl, maar de kwalificatie 'zwak' voor VMBO-(g)t (situatie 2012) gekregen. Het Park College VSO cluster 4 in Alphen aan den Rijn heeft ook de kwalificatie 'zwak' gekregen. Het Wellant College Alphen aan den Rijn verwacht in 2013-2014 weer een basisarrangement te hebben.

Op basis van deze uitkomsten is de conclusie dat de basiskwaliteit van het onderwijs op vrijwel alle scholen van het samenwerkingsverband op een voldoende niveau is.

5.1.2 Planmatig handelen

Wat in elke klas de basis moet zijn, is handelingsgericht werken (HGW). Onder HGW wordt verstaan dat de mentoren en leraren planmatig, doelgericht en bewust met de leerlingen werken. In de huidige situatie wordt vaak vanuit intuïtie en gevoel gewerkt en dat gaat in de meeste gevallen goed, maar het zou beter gaan als er een doel is gesteld waar systematisch en planmatig naartoe wordt gewerkt.

Aangezien de voornaamste constatering is dat basisondersteuning in de klas plaatsvindt, is aandacht voor het groepsproces noodzakelijk. Als leraar (en als mentor) werken aan het groepsproces gaat verder dan klassenmanagement. Een adequaat groepsproces is voor alle leerlingen een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen leren..

5.1.3 Preventieve en licht curatieve interventies

Elke school van het samenwerkingsverband heeft in het schoolondersteuningsprofiel haar ondersteuning in de vorm van interventies/arrangementen beschreven.

Deze arrangementen kunnen opgesplitst worden in drie categorieën:

- 1 begeleiding en ondersteuning (persoonlijke ondersteuning en meer specifiek beschreven begeleiding);
- 2 begeleiding met betrekking tot het schoolwerk (en dergelijke);
- 3 cursussen en trainingen.

Arrangement 1 – Begeleiding en ondersteuning

Individuele begeleiding wordt door 10 scholen ingezet en persoonlijke ondersteuning wordt aangeboden door 4 scholen. Daarnaast bieden 7 scholen specifieke begeleiding aan, bijvoorbeeld geestelijke gezondheidszorg, kinderdietiste, schoolmaatschappelijk werk, etc.

Arrangement 2 – Begeleiding met betrekking tot het schoolwerk (en dergelijke)

In totaal bieden 7 scholen begeleidingstrajecten aan met betrekking tot het leren omgaan met schoolwerk en onverwachte gebeurtenissen. De aanwezigheid van een onderwijsassistent, coördinator of leraar wordt gefaciliteerd door 2 scholen en begeleiding voor leerlingen die de school verlaten (onder andere bedrijfsbezoeken en proefstuderen regelen, leerwerkbedrijven) vindt plaats op 3 scholen.

Arrangement 3 – Cursussen en trainingen

In totaal bieden 4 scholen binnen het samenwerkingsverband een training of cursus aan. Eén school biedt zowel de cursus 'Gedeeld verdriet' als de training 'Seksualiteit & Loverboys' aan. Een enkele school biedt een cognitieve gedragstraining aan als arrangement. Weerbaarheidstraining (van onder andere 'Rots & Water') wordt aangeboden door 3 scholen.

In onderstaande tabel staat beschreven welke scholen hebben gekozen voor welk soort arrangement of soorten arrangementen. De nummers refereren naar de naam van de school (zie bijlage 3 voor een overzicht van de nummers en de bijhorende schoolnaam, plaatsnaam en brinnummer).

Soort arrangement	School
1 Begeleiding en ondersteuning	
<i>1a Individuele begeleiding algemeen</i>	1, 4, 9, 10, 14, 16, 17, 19, 21, 23
<i>1b Persoonlijke ondersteuning</i>	2, 5, 6, 17
<i>1c Begeleiding specifiek</i>	
• Geestelijke gezondheidszorg	1
• Jeugdhulp	1
• Kinderdiëtiste	18
• Logopedie, taalspraakondersteuning	1, 18
• Orthopedagoog	11
• Remedial teacher (algemeen, motorisch remedial teacher voor aangepaste sportlessen)	10, 18
• Schoolmaatschappelijk werk	1, 19
• Traject(begeleider)	11, 12
• Medisch begeleider (ten aanzien van epilepsie, suikerziekte, etc.)	18
2 Begeleiding met betrekking tot het schoolwerk (en dergelijke)	
• Begeleiding voor leerlingen die de school verlaten (onder andere bedrijfsbezoeken en proefstuderen regelen, leerwerkbedrijven)	14,18, 21
• Huiswerkklas, studiebegeleiding, begeleidingsklas, iClass, schakelklas, STEK-point (leren omgaan met schoolwerk,	2, 6, 7, 9, 13, 16, 20

Soort arrangement	School
maar ook met onverwachtse gebeurtenissen en/of werken aan eigen zelfbeeld) <ul style="list-style-type: none"> Onderwijsassistent, coördinator of extra leraar aanwezig 	6, 12
3 Cursussen en trainingen <ul style="list-style-type: none"> Cognitieve gedragstraining Cursus 'Gedeeld verdriet' (voor ouders en leerlingen) Training 'Seksualiteit & Loverboys' Weerbaarheidstraining / sova-training (onder andere 'Rots & Water') 	21 18 18 18, 19, 24

Daarnaast is een overzicht gemaakt met betrekking tot de invulling van de basisondersteuning (1^e, 2^e en 3^e lijn), de zogenaamde kruisjeslijst (bijlage 1).

5.1.4 Ondersteuningsstructuur

Elke school moet in het schoolondersteuningsprofiel beschreven hebben hoe de basisondersteuning georganiseerd is en welke deskundigheid en voorzieningen aanwezig zijn. De mentor speelt bij basisondersteuning een centrale rol. De mentor is degene die weet moet hebben van de thuissituatie van de leerling, de achtergrond, maar ook van hobby's en dergelijke.

Elke school heeft een schoolondersteuningsteam. De samenstelling van het schoolondersteuningsteam kan per school verschillend zijn, bijvoorbeeld zorgcoördinator, afdelingsleider, orthopedagoog, mentor, schoolmaatschappelijk werker. De school legt zelf vast in welke frequentie en samenstelling dit team bij elkaar komt. Het schoolondersteuningsteam wijst alle ondersteuning/arrangementen toe die behoren tot de basisondersteuning.

5.2 Positie schoolmaatschappelijk werk in de basisondersteuning

Het onderwijs kan worden belemmerd als gevolg van sociale, sociaal-emotionele en/of financiële problematiek. Problematiek in het gezin en/of de straatcultuur dan wel de spanningen in de peergroep kunnen een negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van een leerling. De school heeft een verantwoordelijkheid om – binnen de mogelijkheden – het onderwijs maximaal af te stemmen op de leerling en een gunstige leerattitude en een doorlopende schoolloopbaan te bevorderen.

Voor belemmeringen die meer in het vrijetijds- of gezinsdomein liggen, is de school minder gespecialiseerd. Het is wel de taak deze problematiek buiten het onderwijs te signaleren en eventueel voor een adequate verwijzing zorg te dragen. Omdat een en ander niet strikt te scheiden is, is het van belang dat de jongeren, ouders en school ondersteund worden bij het verminderen dan wel aanpakken van de problematiek. Daarvoor is jeugdmaatschappelijk werk nodig. Nu dient dit jeugdmaatschappelijk werk afgestemd te worden op de zwaarte van de problematiek.

Het samenwerkingsverband ziet als extra dimensie voor het versterken van de basisondersteuning jeugdmaatschappelijk werk binnen de scholen als noodzakelijk, opdat een integrale aanpak mogelijk is. Veelal is het jeugdmaatschappelijk werk in het regulier onderwijs voldoende, maar voor het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs wordt aan een zwaardere vorm van begeleiding gedacht. Dat geldt ook voor de onderwijsopvangvoorzieningen (Plus scholen / De Rotondes) die het samenwerkingsverband heeft. Het samenwerkingsverband vraagt van de gemeente deze inzet van faciliteiten.

5.3 Kort samengevat

<p>Doelstelling Alle scholen dienen het overeengekomen niveau van basisondersteuning te realiseren. Basisondersteuning is gedefinieerd met behulp van indicatoren van de Inspectie van het Onderwijs in combinatie met de elementen van de checklist.</p>	<p>Beoogd resultaat Alle scholen realiseren uiterlijk 1-8-2016 het overeengekomen niveau van basisondersteuning.</p>
<p>Activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen werken aan de implementatie van gemaakte afspraken met betrekking tot basisondersteuning; een adequate ondersteuningsstructuur binnen de school is hier onderdeel van. • In de lumpsumbekostiging zijn scholingsgelden en gelden voor zorg opgenomen. Het is aan de schoolbesturen, rekening houdend met de gemaakte afspraken binnen het samenwerkingsverband, deze gelden te benutten voor het gestelde doel binnen dit kader. • Het samenwerkingsverband kan bovenscholen voor sleutelfunctionarissen scholingsbijeenkomsten organiseren. 	
<p>Benodigde formatie In de scholen (VO en VSO)</p>	<p>Wijze van monitoring Rapportage door schoolbestuur aan bestuur van het samenwerkingsverband, visitatie, nader te bespreken in combinatie met risicoanalyse.</p>
<p>Risicoanalyse Scholen realiseren het overeengekomen niveau van basisondersteuning niet. Door bezuinigingen en extra taken komt ondersteuningsformatie in de scholen onder druk te staan.</p>	
<p>Budgethouders Schoolbesturen.</p>	<p>Beschikbaar budget Eigen middelen schoolbestuur. Indien er financiële ruimte ontstaat binnen de meerjarenraming van het samenwerkingsverband dan kunnen hiervoor impuls gelden worden uitgetrokken.</p>

6 EXTRA ONDERSTEUNING

Voor sommige leerlingen is de basisondersteuning die de school kan geven niet voldoende. Voor deze leerlingen is extra ondersteuning nodig. De school wil zelf de verantwoordelijkheid blijven dragen voor het onderwijs, de ondersteuning en de ontwikkeling van de leerlingen, maar heeft daarbij hulp van buitenaf nodig. Om de school heen is een vangnet van hulpbronnen voor extra ondersteuning. Van (preventieve) ambulante begeleiders, gespecialiseerde collega-leraren van andere scholen, deskundigen uit het (school)maatschappelijk werk, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg tot tijdelijke plaatsingen en voorzieningen.

Bij extra ondersteuning blijft de leerling vallen onder de verantwoordelijkheid van de school en blijft daar ingeschreven. De extra ondersteuning heeft het karakter van tijdelijk en/of aanvullend en wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen. Deze kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Bij extra ondersteuning behoren ook de ondersteuningsarrangementen die tegemoetkomen aan de onderwijs-opvoedingsbehoeften van een kind en aan de ondersteuningsbehoeften van ouders, te regelen via Centrum Jeugd en Gezin (of andere organisatie).

Voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen wordt door de school in overleg met de leerling en de ouders een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld, dit is een wettelijke verplichting.

6.1 Vormen van extra ondersteuning

Bij extra arrangementen kan het volgende onderscheid gemaakt worden:

- arrangementen in en om de school;
- arrangementen van het samenwerkingsverband;
- individuele arrangementen.

Arrangementen in en om de school

Dit zijn (onderwijs)arrangementen die door het samenwerkingsverband worden aangeboden en waar scholen gebruik van kunnen maken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:

- gespecialiseerde (ambulante) begeleiding, bijvoorbeeld in de vorm van een 'i-class';
- trajectbegeleiding.

Arrangementen van het samenwerkingsverband

Dit zijn arrangementen buiten de school; het gaat hierbij om vormen van tijdelijke, flexibele opvang op de onderwijsopvangvoorzieningen (voorheen Plusscholen genoemd) De Ronde (Rebound / Herstart / Op de Rails).

Individuele arrangementen

Het betreft hier onderwijs- en/of jeugdhulparrangementen op maat, bijvoorbeeld:

- tijdelijk toegevoegde ondersteuning voor de leraar / het team op de eigen school;
- een budget voor de school waarmee deze aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een leerling tegemoet kan komen;

- een gecombineerd traject van onderwijs en jeugdzorg;
- (tijdelijke) beschikbaarheid van specifieke hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke handicap die de basisondersteuning overstijgt.

6.2 Toewijzing extra ondersteuning

De mentor (leraar, begeleider of andere betrokkene) signaleert dat één of meer leerlingen op sociaal-emotioneel en/of didactisch gebied niet op te vangen is/zijn met de arrangementen die beschikbaar zijn in de school. De ondersteuning die de leerling nodig heeft, overstijgt de mogelijkheden die de school vanuit de basisondersteuning kan bieden. De begeleiding kan niet optimaal afgestemd worden met de middelen en mogelijkheden die de school heeft.

De leerling wordt besproken in het FlexZAT. Aan het FlexZAT nemen deel de leden van het schoolondersteuningsteam, uitgebreid met de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband en de gezinsspecialist (jeugdhulpverlener – lid van het Jeugd- en gezinsteam dat arrangementen voor de jeugdhulpverlening arrangeert). Ook de leerplichtambtenaar, de (ambulant) begeleider en andere deskundigen *kunnen* deelnemen aan het FlexZAT (op verzoek van de voorzitter, maar zijn dus geen vaste deelnemers).

Het FlexZAT bepaalt welke ondersteuning nodig is. De onderwijsspecialist is verantwoordelijk voor het toekennen van arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. De gezinsspecialist is verantwoordelijk voor het toekennen van arrangementen vanuit de jeugdhulpverlening. Als een leerling extra ondersteuning ontvangt, wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld (wettelijke verplichting + registratie in BRON). Ouders hebben instemmingsrecht met betrekking tot het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.

Zie ook hoofdstuk 8.

6.3 Groeimogelijkheden extra ondersteuning

Vervolgens heeft elke school van het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek in haar schoolondersteuningsprofiel beschreven wat de ambities zijn ten aanzien van extra ondersteuning (groeimogelijkheden).

Grofweg zijn de vier volgende groeimogelijkheden beschreven (op volgorde van meest genoemd tot minst genoemd):

- groeimogelijkheden ten aanzien van klassenmanagement en onderwijsmateriaal;
- groeimogelijkheden ten aanzien van stakeholders;
- groeimogelijkheden ten aanzien van professionalisering personeelsleden;
- geen groeimogelijkheden (vasthouden aan huidige vormen van ondersteuning, geen groeimogelijkheden aangegeven).

6.3.1 Groeimogelijkheden ten aanzien van klassenmanagement en onderwijsmateriaal

De meest genoemde groeimogelijkheid voor scholen ligt op het niveau van klassenmanagement en onderwijsmateriaal. Vooral inzet van (digitaal) onderwijsmateriaal (5 scholen) en leerlingen meer zelfstandig laten werken (zodat de leraar meer tijd heeft voor individuele begeleiding) (3 scholen) worden vaak als actiepunt genoemd.

Een ander genoemde groeimogelijkheid is het oprichten van een expertisecentrum of een observatieklas (2 scholen). Ook worden het toepassen van meerdere leerlijnen, het onderscheiden van 'type' leerlingen, het groeperen van leerlingen met dezelfde behoefte en het creëren van heterogene of kleinere klassen eenmalig genoemd.

6.3.2 Groeimogelijkheden ten aanzien van stakeholders

Samenwerking met diverse andere instanties wordt door 7 scholen aangehaald als groeimogelijkheid. De inzet van experts (unit-assistent, ambulante begeleider) in het primaire proces wordt ook door enkele scholen beschouwd als groeimogelijkheid, evenals de ambitie om meer samen te werken met ouders.

6.3.3 Groeimogelijkheden ten aanzien van professionalisering personeelsleden

Voor 10 scholen binnen het samenwerkingsverband is de ambitie het vergroten van individuele en/of teamexpertise.

6.3.4 Geen groeimogelijkheden

Tot slot geven 5 scholen/vestigingen aan dat zij geen ambities hebben ten aanzien van extra ondersteuning: deze scholen houden zich vast aan de huidige vormen van ondersteuning of hebben simpelweg niks hierover in het schoolondersteuningsprofiel ingevuld.

Dit moet worden genuanceerd, want hier wreekt zich het gegeven dat het heel moeilijk is gelijklopende inhoud te beschrijven.

Allereerst moet worden opgemerkt dat de scholen voor VSO een ander format voor het schoolondersteuningsprofiel hanteren dan het regulier onderwijs. Hierdoor ontstaan er al verschillen.

Ten tweede zijn er scholen die diverse ondersteuningstaken en functionarissen onder de basisondersteuning hebben geschaard, terwijl andere scholen dit bij de extra ondersteuning hebben vermeld. Dit geldt bijvoorbeeld voor een orthopedagoog. Er is een school die deze functionaris bij de basisondersteuning heeft vermeld en er zijn scholen die dit bij de extra ondersteuning hebben vermeld. Een zelfde opmerking kan worden gemaakt voor de remedial teacher.

Een en ander geeft aan dat er duidelijk nog een slag gemaakt moet worden in de beschrijving basisondersteuning en extra ondersteuning. En dan wordt er nog voorbij gegaan aan de kwantiteit en kwaliteit.

6.4 Grenzen extra ondersteuning van de school

Elke school van het samenwerkingsverband heeft beschreven bij welke leerlingen de school tegen de grenzen aanloopt en wat eventuele randvoorwaarden zijn om meer/andere leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op te kunnen nemen.

6.4.1 Leerlingen

Hieronder is kort weergegeven bij welke leerlingen de scholen tegen de grenzen aanlopen (op volgorde van meest genoemd tot minst genoemd):

- leerlingen die een bepaalde diagnostisering hebben (stoornis binnen het autistisch spectrum, duidelijk externaliserend gedrag, indicatie cluster 4 of gediagnosticeerd ADD/ADHD) of comorbiditeit⁵;
- leerlingen die niveauproblemen hebben (bijvoorbeeld hoger of lager dan VMBO, moeite met memoriseren);
- leerlingen die zich niet leerbaar (in de groepsgrootte van 25-30 leerlingen) kunnen opstellen;
- leerlingen die niet in staat zijn samen te werken;
- leerlingen die niet in staat zijn om met wisselnde groepssamenstellingen om te gaan;
- leerlingen die de veiligheid van zichzelf, medeleerlingen en/of personeelsleden in gevaar brengen;
- leerlingen die niet in staat zijn een diploma te behalen.

Overig genoemde leerlingenkenmerken: leerlingen die niet in staat zijn om buitenschools te leren, zelfstandig huiswerk te maken, zich te motiveren, door te zetten of te concentreren en leerlingen die niet in staat zijn advies en/of kritiek te ontvangen. Opvallend is dat de scholen een breed scala van leerlingenkenmerken aangeven; er is nauwelijks overlap in antwoorden tussen de scholen.

Volledigheidshalve wordt hier opgemerkt dat in paragraaf 7.3. de volgende doelgroepen nog worden benoemd:

- leerlingen met een internaliserende problematiek die thuiszitten;
- leerlingen die in een jeugdvoorziening zitten (vrijwillig en gedwongen).

6.4.2 Randvoorwaarden

Randvoorwaarden gegeven door de scholen om meer/andere leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op te kunnen nemen, hebben betrekking op:

- klassenmanagement;
- huisvesting;
- deskundigheid van personeelsleden;
- stakeholders.

⁵ Comorbiditeit is het tegelijkertijd hebben van twee of meer stoornissen of aandoeningen bij een patiënt. Dit gebeurt in het algemeen met het gelijktijdig hebben van lichamelijke, geestelijke en vaak de daaropvolgende sociale problemen bij een persoon.

De eerste randvoorwaarde heeft betrekking op klassenmanagement: de groepsgrootte moet optimaal zijn (niet te groot) en er moeten ambulante begeleiders beschikbaar zijn.

De tweede randvoorwaarde voor 4 scholen is het aanpassen van de huidige huisvesting, omdat het momenteel niet mogelijk is leerlingen met een fysieke beperking (rolstoelgebruik, maar ook visusbeperking of epilepsie) onderwijs aan te bieden.

De derde randvoorwaarde heeft betrekking op de deskundigheid van personeelsleden: op enkele scholen zal de kennis en vaardigheden van leraren verhoogd moeten worden.

De vierde randvoorwaarde genoemd door de scholen binnen het samenwerkingsverband is het meer samenwerken met ouders/verzorgers.

6.5 Behoud van expertise en omvorming van ambulante begeleiding

Met de invoering van passend onderwijs is een einde gekomen aan de ambulante begeleiding, zoals verankerd in de wetgeving.

Dit betreft dan de ambulante begeleiding betreffende de voormalige cluster 3 (zml, lz, lg en mg) en cluster 4 (gedrag en psychiatrische problematiek) die gekoppeld is aan een leerling en waarover de ouders in beginsel de regie hadden.

Met ingang van 2014-2015 gaan de gelden voor de formatie van de ambulante begeleiding nog naar de schoolbesturen voor SO en VSO. Aan de inzet en vormgeving van de formatie kan het samenwerkingsverband richting geven, uiteraard met inachtneming van de taken van de ambulante begeleiders en het rechtspositionele kader.

In het schooljaar 2015-2016 ontvangen de samenwerkingsverbanden de gelden voor de formatie ambulante begeleiding. Het budget dat het samenwerkingsverband ontvangt is gebaseerd op het niveau van 2011, terwijl de verplichtingen van de bestedingen op mei 2013 zijn bepaald.

Een samenwerkingsverband kon opteren voor "opting out". Dit hield in dat de ambulante begeleiders werden overgenomen door de samenwerkingsverbanden en bijvoorbeeld aangesteld werden bij het samenwerkingsverband of de schoolbesturen. Hiervan is afgezien.

Landelijk is een Tripartiete Overeenkomst afgesloten.

Deze overeenkomst, welke in beginsel een looptijd heeft tot 1 augustus 2017, regelt globaal, dat de expertise van de ambulante begeleiding wordt gehouden en dat ook de werkgelegenheid zoveel mogelijk behouden wordt.

Het samenwerkingsverband heeft eerst de mogelijkheden en wenselijkheid onderzocht om zoveel mogelijk deskundige ambulante begeleiders onder te brengen bij een coöperatieve organisatie. Met deze organisatie zouden dan inkoopcontracten afgesloten worden.

Allengs is deze beleidsrichting verlaten. Redenen waren dat schoolbesturen meer regie over de gelden wilden, door medewerkers met expertise zelf in dienst te nemen meer uren opleverde en dat men van mening was dat er ambulante begeleiders waren die niet of onvoldoende konden voldoen aan de veranderde vraag van ondersteuning. Daarnaast was de behoefte om het accent te leggen op een meer generalistische ondersteuning voor leerlingen van het voormalige cluster 3-zml en cluster 4.

Aangetekend wordt dat een aantal medewerkers van AB-diensten reeds in dienst is genomen door een of meer bevoegde gezagsorganen.

De richting van het beleid wordt daarom als volgt:

- Ambulante begeleiding wordt begeleiding passend onderwijs
- De verplichtingen voortvloeiende uit de Tripartiete Overeenkomst wordt versneld afgebouwd
- Het volume wordt gebaseerd op het volume van 2011, maar zal een optimaal aantal begeleidingsuren moeten opleveren;
- Begeleiders passend onderwijs moeten over voldoende *aantoonbare* expertise op het terrein van “gedrag en psychiatrische problematiek” van leerlingen alsmede over kennis van de het speciaal onderwijs beschikken en verder over goede coachende en adviserende vaardigheden jegens leerlingen, ouders en docente, opdat de specialistische ondersteuning op schoolniveau vormgegeven kan worden. Daarbij zullen zij meer verbonden worden aan een school. Voor ambulante begeleiders die over onvoldoende expertise beschikken, zal met de werkgever een afbouw worden besproken, eventueel versneld.
- De schoolbesturen zullen op termijn regie krijgen over de inzet, zij het binnen de beleidskaders van het ondersteuningsplan. Dat kan via een aanstelling dan wel door middel van inkoop.
- De middelen die door het samenwerkingsverband jaarlijks worden toegewezen aan de schoolbesturen, worden jaarlijks inhoudelijk verantwoord.
- De inzet van de formatie kan uitsluitend gericht zijn op ondersteuning en niet op het verzorgen van reguliere lessen of waarnemingsactiviteiten, noch een reguliere functie die tot een gebruikelijk functiegebouw van een school mogen worden gerekend.
- De ondersteuningsmiddelen op het terrein van gedrag, psychiatrische problematiek en zeer moeilijk lerend vallen onder een uit te werken verdelingssystematiek, toe te wijzen aan de scholen; de ondersteuningsmiddelen op het terrein van langdurig ziek, lichamelijk beperkt en meervoudig beperkt worden bij individueel arrangement toegewezen.

6.5.1 Ambulant begeleiders als experts in de basisondersteuning

Tot de invoering van passend onderwijs werden de leerlingen met een indicatie begeleid door de ambulant begeleiders, op basis van gemeenschappelijke afspraken.

Deze begeleiding kende binnen het kader van onderwijs een “curatief” karakter. De leerling had immers een indicatie.

In het nieuwe beleid is het streven erop gericht om de ondersteuning van leerlingen die dat nodig hebben overwegend preventief in te zetten. Voor veel van deze leerlingen maakt de school een ontwikkelingsperspectief plan, dat in samenspraak met de ouders en rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel van de school, wordt vastgesteld.

Hieruit vloeit voort dat de begeleiders passend onderwijs niet meer 1 op 1 gekoppeld zijn aan een leerling. De ondersteuning zal meer volgens maatwerk worden ingezet.

Samenwerkingsverbanden en schoolbesturen bevorderen in dat verband dat de basisondersteuning wordt verbreed en versterkt.

6.5.2 Preventieve ambulante begeleiding

De preventieve ambulante begeleiding zal in beginsel niet meegaan in de overdracht, maar de gelden worden gebundeld en benut voor de formatie van de onderwijsspecialist(en), verbonden aan het samenwerkingsverband.

6.5.3 Toekomstige organisatie van financiering van zwaardere expertise

Het gegeven dat begeleiders passend onderwijs meer en meer een generalistische taak krijgen, heeft tot gevolg dat de meer specialistische expertise anders moet worden gegarandeerd. Gedacht wordt dat dit op het niveau van het samenwerkingsverband wordt belegd. In eerste aanleg wordt er niet aan gedacht om dit in formatie weg te zetten bij het samenwerkingsverband, maar eerder aan flexibele inkoop door het samenwerkingsverband.

6.6 Toekomstige ontwikkelingen ondersteuningsarrangementen

De inhoud en vormgeving van de extra ondersteuning in het samenwerkingsverband zal tot stand moeten komen op basis van een vraaggerichte manier van werken. Welke extra ondersteuning hebben leerlingen nodig? En welke arrangementen willen we als samenwerkingsverband als vaste arrangementen aanbieden en op welk niveau (samenwerkingsverband of bestuur/school)? Bij de vormgeving en uitvoering van de arrangementen, zowel op samenwerkingsverband- als op bestuursniveau moet aandacht zijn voor de kwaliteit van het arrangement, bijvoorbeeld door het opstellen van kwaliteitscriteria.

6.7 Kort samengevat

Doelstelling Kortdurende en flexibele arrangementen in het kader van de extra ondersteuning toekennen voor leerlingen in het VO, incidenteel ook VSO. Deze arrangementen realiseren, monitoren en evalueren.	Beoogd resultaat Kwalitatief goede uitvoering van kortdurende en flexibele arrangementen, zodat leerlingen een diploma kunnen halen passend bij hun capaciteiten en mogelijkheden.
Activiteiten <ul style="list-style-type: none">• Inrichting flexibele arrangementen op school- en bovenschools (samenwerkingsverband) niveau.• 'Omvorming' huidige werkwijze ambulante begeleiding naar flexibele arrangementen.	
Benodigde formatie Voor de benodigde functies (bijvoorbeeld trajectbegeleider) worden één of meer competentieprofielen opgesteld. De medewerkers die arrangementen leveren, worden opgedeeld in een: <ul style="list-style-type: none">• vaste kern (in dienst > omvang);• flexibele schil (inhuur > omvang).	Wijze van monitoring Uitvoering arrangementen (op basis van gestelde doelen) volgen en evalueren (ook tussentijds): <ul style="list-style-type: none">• kwantitatief: aard en omvang van de arrangementen;• kwalitatief: kwaliteit van de uitvoering, realisatie beoogd resultaat (ook in termen van leerwinst).
Risicoanalyse <ul style="list-style-type: none">• Het beschikbare budget is vroegtijdig uitgeput.• Onderwijsspecialisten hanteren geen uniforme criteria bij toekenning.• De kwaliteit van de extra ondersteuning is onvoldoende.	

Budgethouders Samenwerkingsverband en besturen, diensten ambulante begeleiding (eerste twee jaar).	Beschikbaar budget AB-formatie (eerste twee jaren in natura): € 1.310.000,--, echter aflopend bij teruglopend leerlingaantal op niveau van het samenwerkings-verband. Schoolgebonden deel in geld: € 1.030.000,-- in 2014-2015, daarna iets aflopend.
--	---

7 SPECIALE LESPLAATSEN

7.1 Onderwijsopvangvoorzieningen

In de beide subregio's is er een onderwijsopvangvoorziening, tot dusver Plusscholen genaamd. De onderwijsopvangvoorzieningen kennen een integrale opzet van de projecten Rebound, Herstart en Op de Rails, samen met trajecten jeugdzorg. In de uitvoering wordt het onderscheid minder gemaakt. De uitvoering van de onderwijsopvangvoorzieningen De Ronde is opgedragen aan Horizon in samenwerking met Stek Jeugdhulp in de regio Midden-Holland en met Cardea Jeugdzorg in de regio Rijnstreek.

De financiering van de voorzieningen geschiedt op basis van co-financiering, waarbij naast de projectgelden en jeugdzorg ook de projectmiddelen VSV ingezet zijn. Toeleiding en toelating tot de deze voorzieningen geschiedt via de Zorg Advies Teams door het CTVS. Het CTVS zal opgaan in het Onderwijsloket.

7.1.1 Doelgroep

Leerlingen van reguliere scholen voor voortgezet onderwijs in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar die op enigerlei wijze de veiligheid op school in gevaar brengen dan wel dreigen te brengen, kunnen geplaatst worden. Het gaat dan om de schoolsoorten VMBO (inclusief lwoo), HAVO en VWO. Ook leerlingen uit het praktijkonderwijs kunnen worden geplaatst. Gedurende het verblijf in de voorziening blijft de leerling ingeschreven op de VO-school en blijft de VO-school dan ook verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma.

Vanwege de samenwerking met het ROC ID College worden er ook studenten van het MBO opgevangen in de Plusscholen.

7.1.2 Capaciteit en verblijfsduur

Vanaf medio 2011 maakte het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek, ondanks de afzonderlijke bekostigingstrajecten Herstart, Op de Rails en Rebound, hierin al geen onderscheid meer. Er werden en worden twee trajecten onderscheiden, te weten: een kort traject (circa 13 weken) en een lang traject (circa half jaar). De trajecten konden en kunnen wel worden verlengd.

De capaciteit van het totaal aantal plekken bedroeg circa 2 x 27 jaarplaatsen. Dit kon jaarlijks wel wisselen als gevolg van het aantal toegewezen trajecten Herstart en Op de Rails. Zie verder paragraaf 7.1.4.

7.1.3 Programma

Tijdens het verblijf in de voorziening wordt op basis van het actieplan aan de persoonlijke doelen van de leerling gewerkt. Van de VO-school wordt verwacht dat deze zorg draagt voor de voortgang van het onderwijsprogramma. Het Park College VSO cluster 4 richt zicht op het sociaal-emotioneel

functioneren van de leerling. Zo wordt er onder andere gewerkt met de module Rots en Water. De instelling voor jeugdzorg werkt in aanvullende zin aan de domeinen vrije tijd en/of gezin.

7.1.4 Ontwikkelingen

Ofschoon passend onderwijs per 1 augustus 2014 en de transitie jeugdzorg, voorzien per 1 januari 2015, ingrijpende veranderingen tot gevolg zullen hebben, menen de scholen en het samenwerkingsverband dat er behoefte blijft bestaan aan een regionale bovenschoolse opvangvoorziening.

Zo zal de financiering van de trajecten Op de Rails en Herstart wegvallen. Deze budgetten zullen toegevoegd worden aan de subsidie lichte zorg van de samenwerkingsverbanden. Naast de eigen bijdrage die scholen betalen, is het nog onduidelijk op welke wijze de financiering vanuit de projectgelden VSV na 2015 worden gecontinueerd.

De veranderingen voor wat betreft de financiering en het gegeven dat het samenwerkingsverband verantwoordelijk wordt voor de kwaliteit van de onderwijsopvangvoorzieningen (voorheen Plusscholen) en voor de financiering en de inzet van jeugdzorg, leiden ertoe dat er zal worden gezien welke rol de Plusscholen en het Park College VSO in het samenwerkingsverband zullen gaan vervullen.

Daarbij wordt ook betrokken dat de besturen het volume van het VSO willen bevriezen op het niveau van 2011 en de trajecten voor leerlingen qua organisatie en qua verblijfsduur willen differentiëren. De verbinding tussen het regulier voortgezet onderwijs, de Plusscholen en het Park College VSO zal versterkt dienen te worden.

7.2 Voortgezet speciaal onderwijs algemeen

De groei van het VSO, met name cluster 4, is voor het ministerie van OCW een reden geweest om na te denken over een andere wijze van financieren – naast andere doelstellingen – zoals minder bureaucratie en meer leerlingen met een ondersteuningsvraag onderwijs laten volgen op reguliere scholen.

De budgetfinanciering in het kader van passend onderwijs dwingt de scholen binnen het samenwerkingsverband om beleid te formuleren en uit te voeren. Het samenwerkingsverband heeft als beleidsuitgangspunt geformuleerd dat het aantal VSO-plaatsen gebaseerd wordt op het bekostigingsniveau (voor de verevening) van oktober 2011.

Omdat er in het samenwerkingsverband per november 2013 meer leerlingen in het VSO onderwijs volgen, impliceert dit dat er meer leerlingen in het regulier onderwijs opgenomen moeten worden. Het streven is om onder het landelijk gemiddelde te blijven met betrekking tot verwijzingen naar het VSO.

Dit gaat niet vanzelf. De besturen zullen daarom hun personeel actief moeten scholen, opdat het meer kennis verwerft over leerlingen met een ondersteuningsvraag en tevens deskundiger wordt om leerlingen passend onderwijs aan te bieden binnen de reguliere school.

Passend onderwijs biedt de mogelijkheid de ondersteuning van leerlingen naar intensiteit en naar duur te differentiëren.

In het verleden ontving een leerling met een ondersteuningsvraag een indicatie voor minimaal drie jaar. Dat hoeft niet meer. Dit maakt het mogelijk de omvang van het VSO-volume te beïnvloeden.

Belemmerend zou echter de zorgplicht kunnen zijn. Immers, als een leerling op een school voor VO of VSO is ingeschreven, dan heeft en houdt deze school formeel de zorgplicht. Binnen het samenwerkingsverband wordt echter gekozen voor de algemeen verbindende afspraak dat een leerling waarvoor een langer verblijf op het VSO niet noodzakelijk of wenselijk is, teruggaat naar de VO-school die de leerling heeft verwezen, al dan niet met een begeleidingsarrangement. Bij verschil van mening tussen de VSO- en de VO-school wordt de PCL om een bindend advies gevraagd. In financiële zin geldt de regel dat budget de leerling volgt.

Hieruit vloeit voor alle duidelijkheid voort dat de VO-school die de leerling heeft verwezen naar het VSO, zich zal opstellen alsof de leerling feitelijk nog ingeschreven is op de school voor VO. De desbetreffende school beschouwt zich in deze voorkomende gevallen als zorgplichtig. Een parallel wordt hier getrokken met het beleid ten aanzien van de onderwijsopvangvoorzieningen (voorheen Plusscholen genaamd).

Voor leerlingen die geplaatst zijn in een residentiële voorziening en terugkeren geldt een overeenkomstige intentie.

7.3 Voortgezet speciaal onderwijs cluster 4

In de vastgestelde regio van het samenwerkingsverband wordt het onderwijs VSO cluster 4 verzorgd door Horizon op de locaties van het Park College. Daarnaast gaan er leerlingen van de doelgroep naar scholen voor VSO cluster 4 buiten de regio vooral naar de scholen van de Leo Kanner Onderwijsgroep. Dit zijn dan veelal leerlingen VMBO-t, HAVO en VWO.

Deelname aan het VSO cluster 4 is groter dan de bekostiging op basis van de teldatum 1 oktober 2011 rechtvaardigt. Bestuurlijk is de uitspraak gedaan dat de bekostiging van de plaatsen in het VSO gebaseerd zal zijn op het bedrag dat wordt toegekend voor de zware ondersteuning aan het samenwerkingsverband op basis van teldatum oktober 2011.

Daarnaast is aangegeven dat er voor HAVO en VWO meer leerlingnabijgericht onderwijs kan worden georganiseerd.

Hierbij moeten – in aanvulling op de opsomming zoals gegeven in paragraaf 6.4.1 – ook de volgende doelgroepen betrokken worden:

- leerlingen met een internaliserende problematiek die thuiszitten;
- leerlingen die al dan niet vrijwillig tijdelijk geplaatst zijn in een residentiële jeugdzorginstelling en die – na behandeling – teruggeplaatst kunnen worden naar het regulier onderwijs, al dan niet met aanvullende ondersteuning.

7.3.1 Onderzoek

Reflectie op de taken en de rol van de onderwijsopvangvoorziening is wenselijk tegen de achtergrond van de veranderende rol en positionering van de cluster 4-school van Horizon. Dit maakt het mogelijk dat ook vanuit cluster 4 kortdurende trajecten worden aangeboden die gericht zijn op terugkeer naar de school van herkomst. Is een aparte Plusschool dan nog wel noodzakelijk?

Daarnaast is er de behoefte vanuit het VO aan diagnose en observatiemogelijkheden buiten de school. Is dat een nieuwe taak voor de Plusschool?

Specialistisch VSO van buiten het samenwerkingsverband benutten heeft als voordeel dat er hoogwaardig VSO kan worden aangeboden; toegesneden op de doelgroep. Nadeel is een grotere reistijd (en dito duur taxivervoer) voor de leerlingen.

'Optuigen' van het VSO binnen het samenwerkingsverband heeft als voordeel dat de reistijd (en dito taxivervoer) kan worden verminderd. Nadeel zou kunnen zijn dat het hoogwaardig VSO niet kan worden aangeboden omdat de aantallen klein zijn (VSO-school voor 50 leerlingen van PrO- tot VWO-niveau is kwalitatief zeer ingewikkeld). Het zou ook kunnen dat de thuisnabije locatie een aanzuigende werking heeft, waardoor het verwijzingspercentage uit de (financiële) pas loopt. Voorts is een nadeel dat de bovenregionale VSO-voorziening wegvalt (in plaats van 'één goede grote'; 'meerdere slechtere kleintjes').

Op basis van een nadere inventarisatie zal in de periode december 2013 tot en met mei 2014 een andere uitwerking worden gegeven aan de voorgestane functie van het VSO cluster 4 in combinatie met de Plusscholen. Daarbij zullen de volgende vragen betrokken worden:

- 1 Voor welke leerlingen zijn de VSO cluster 4-plaatsen bedoeld?
- 2 Is er naast een VSO-school een specifieke voorziening (Plusschool) nodig en zo ja, welke taken heeft die? Hoe verhoudt die voorziening zich tot het VSO?
- 3 Hoe kunnen VSO en VO zodanig samenwerken dat er specifieke onderwijs(zorg)arrangementen (in het VO) mogelijk zijn? Welke mogelijkheden tot symbiose-onderwijs, het beschikbaar stellen van praktijklokalen en leraren voor het VSO zijn er?
- 4 Op welke wijze kunnen schoolgebonden lgf-middelen en AB-formatie effectief worden ingezet? Kunnen de middelen ook worden aangewend om specifieke onderwijs(zorg)-arrangementen te faciliteren?

Speciale aandacht moet ook worden besteed aan leerlingen die opgenomen worden bij een GGZ-instelling (Curium, Jutters e.d.) en die aldaar onderwijs ontvangen. Deze leerlingen worden geplaatst vanuit het VO (soms ook vanuit het VSO) en hebben geen toelaatbaarheidsverklaring nodig bij plaatsing in de instelling. De leerlingen worden uitgeschreven bij de school van herkomst en ingeschreven bij de VSO-school die het onderwijs verzorgt. Als de behandeling beëindigd wordt, gaat de leerling weer terug naar de laatste V(S)O-school; deze school heeft de zorgplicht.

7.3.2 Gevolgen voor gemeenten

Uit het onderzoek kan worden afgeleid dat over andere trajecten wordt nagedacht voor Plusschool en VSO. In het schooljaar 2014-2015 zullen de bestaande Plusschoolarrangementen in beginsel ongewijzigd aangeboden blijven. Wel is het mogelijk dat de onderwijsopvangvoorzieningen (Plusscholen) allengs betrokken worden bij de omvorming naar nieuw beleid.

Voor het welslagen van de Plusschoolarrangementen blijft een integrale aanpak noodzakelijk. Als er belemmeringen zijn in de onderwijsloopbaan van jongeren, dan beperken deze zich namelijk veelal niet tot het onderwijs. Het samenwerkingsverband gaat ervan uit dat de gemeenten deze integrale aanpak mogelijk blijven maken, dat wil zeggen: op de locatie en in de vrije tijd van de jongere en in zijn gezin. Daarvoor is het noodzakelijk dat de gemeenten samenwerken. Dit geldt niet alleen voor jeugdzorg, maar ook voor de samenwerking op het gebied van leerplicht.

Hoewel de wijzingen voor wat betreft de doelgroepen beperkt zullen zijn, is het mogelijk dat 'leerling nabijgericht onderwijs' de druk op de onderwijshuisvesting enigszins zal vergroten. En flexibele of duale trajecten kunnen ertoe leiden dat leerlingen zich op de lesdag meer moeten verplaatsen, omdat zij bijvoorbeeld 's ochtends op de voorziening zitten en 's middags op de school. Soms zijn deze tussentijdse verplaatsingen op de lesdag niet mogelijk omdat dit extra vervoerskosten met zich meebrengt.

7.3.3 Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 1 en 2

Het (voortgezet) speciaal onderwijs cluster 1 (voor leerlingen met een visuele beperking) en cluster 2 (voor leerlingen met een communicatieve en auditieve beperking) komen niet onder de verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden. De beide clusters gaan met de invoering van passend onderwijs over op een landelijke systematiek vanwege de schaalgrootte en expertise.

Het onderwijs voor deze clusters wordt ondergebracht bij een beperkt aantal instellingen. Dit traject moet zorgvuldig gebeuren. Daarom geldt tot 1 augustus 2015 een overgangsregeling. Tot die tijd blijven in principe de huidige besturen bevoegd. De scholen blijven overigens bestaan en ook het personeel blijft in dienst. De instellingen in oprichting moeten al wel voor 1 augustus 2014 zijn opgericht en er moet een commissie van onderzoek zijn ingericht. Dit betekent dat de REC's, de Commissies voor Begeleiding en de Commissies voor Indicatiestelling per 1 augustus 2014 ophouden te bestaan.

Per genoemde datum voeren de instellingen in oprichting al een deel van de wettelijke taken uit, namelijk:

- indiceren/toelaatbaarheid tot het (V)SO of begeleiding binnen het regulier onderwijs;
- leveren van begeleidingsarrangementen;
- trajectbegeleiding van ouders.

Met ingang van 1 augustus 2014 is de samenstelling van de (nieuwe) instellingen definitief en ingericht. De huidige scholen voor (V)SO zijn dan bestuurlijk ondergebracht bij de instellingen. De instellingen krijgen de volledige bekostiging voor begeleiding van leerlingen in het regulier onderwijs. Dat geldt zowel voor cluster 1 als voor cluster 2. Dus – in vergelijking met nu – zowel de (V)SO-middelen als de AB- en schoolgebonden middelen.

Hierdoor krijgen de instellingen de volledige verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan leerlingen met een visuele, auditieve en/of communicatieve beperking.

Hoewel de instellingen voor (nieuw) cluster 1 en cluster 2 volledig verantwoordelijk worden, vallen ze wel onder passend onderwijs. Het is dan ook vanzelfsprekend dat het samenwerkingsverband afspraken maakt met de instellingen en scholen voor cluster 1 en 2. Te denken valt aan advisering, onderwijskundig dossier en afstemming ondersteuning/jeugdzorg.

7.4 Kort samengevat

<p>Doelstelling</p> <p>Voldoende speciale lesplaatsen in eigen regio met hoogwaardig onderwijs in combinatie (waar nodig) met kwalitatief goede jeugdzorg.</p>	<p>Beoogd resultaat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer speciale lesplaatsen in eigen regio (dus meer thuisnabij onderwijs voor een aantal leerlingen). • Speciale lesplaatsen / VSO-scholen hebben basisarrangement van de Inspectie van het Onderwijs. • Goede samenwerking met jeugdhulporganisaties, zodat onderwijs en zorg waar nodig gecombineerd aangeboden kunnen worden.
<p>Activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbetering kwaliteit speciaal onderwijs cluster 4. • Stimuleren samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de vorm van gecombineerde jeugdhulp-/onderwijsarrangementen. 	
<p>Benodigde formatie</p>	<p>Wijze van monitoring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kwantitatief: aard en omvang van de lesplaatsen. • Kwalitatief: kwaliteit van de uitvoering, realisatie beoogd resultaat (ook in termen van leerwinst).
<p>Risicoanalyse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beschikbare budget is vroegtijdig uitgeput. • Onvoldoende aansluiting en/of inzet van jeugdhulpverlening. • De kwaliteit van de lesplaatsen is onvoldoende. 	

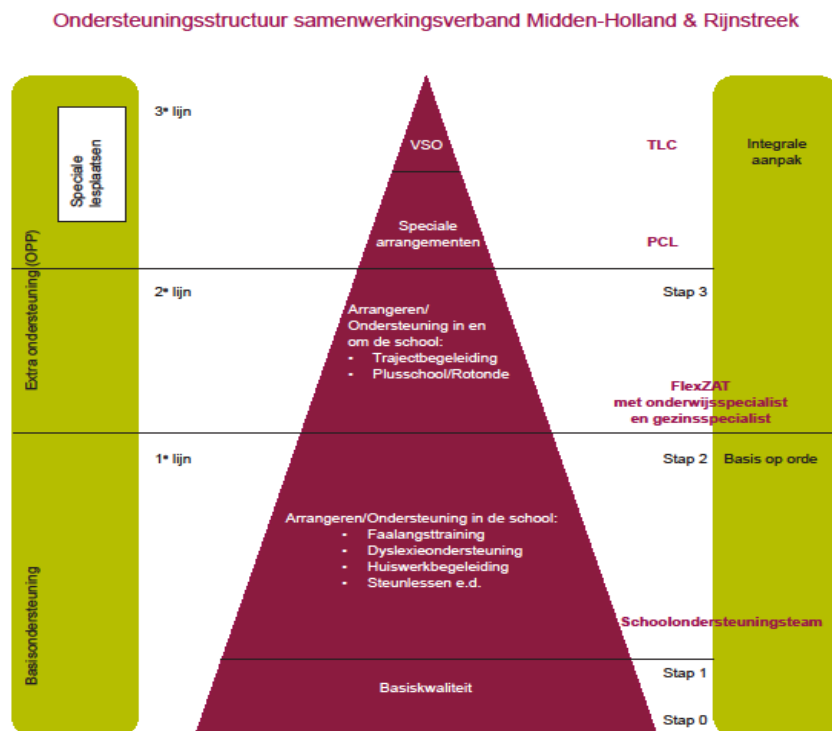
8 ONDERSTEUNINGSTOEWIJZING EN ROUTE

Als uitgangspunten voor de toewijzing van de ondersteuning gelden de volgende zaken:

- handelingsgericht werken en handelingsgericht arrangeren: vanuit een planmatige en cyclische zorgstructuur laagdrempelig ondersteuningsarrangementen toewijzen;
- school als vind- én werkplaats;
- zo min mogelijk opschalen;
- ouders en leerlingen worden nauw bij het proces betrokken.

8.1 Ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband

Schematisch kan dit als volgt worden voorgesteld:

8.2 Fasering

In de fasering van de ondersteuningstoewijzing, zijn de volgende stappen te onderscheiden:

- 1 Goed onderwijs
- 2 Arrangementen in de school
- 3 Arrangementen 'om' de school: extra ondersteuning
- 4 Speciale ondersteuning / speciale lesplaats
- 5 Toelaatbaarheidsverklaring voor VSO

8.2.1 Stap 1 – Goed onderwijs

De scholen in het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek verplichten zich ertoe om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goed onderwijs wordt gegeven.

8.2.2 Stap 2 – Arrangementen in de school

Niet elke leerling ontwikkelt zich op dezelfde manier en in eenzelfde tempo. Van belang is het proactief en preventief signaleren welke leerlingen specifieke onderwijsbehoeften hebben, in die zin dat ze zonder extra maatregelen de gestelde doelen niet kunnen behalen. Daarbij dient er ook gekeken te worden naar leerlingen die meer aankunnen en leerlingen met een eigen leerstijl. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de instructie en/of taak aan te passen, de leertijd te verlengen of te verkorten of de leerling op sociaal-emotioneel gebied te ondersteunen. De leraar overlegt met mentor/zorgcoördinator.

Elke school heeft een schoolondersteuningsteam. Dit team bestaat bijvoorbeeld uit zorgcoördinator, afdelingsleider, orthopedagoog, mentor, schoolmaatschappelijk werker en kan waar nodig aangevuld worden met andere betrokkenen. Het ondersteuningsteam vergadert op een vast moment dan wel in een frequentie naar behoefte (te bepalen door de school).

Het ondersteuningsteam wijst alle vormen van ondersteuning/arrangementen toe die behoren tot de basisondersteuning, bijvoorbeeld ondersteuning van remedial teacher en/of gedragspecialist van de eigen school. Hierbij gaat het om een vorm van tijdelijke ondersteuning voor leerlingen die op het niveau van de school gegeven kan worden. Bijvoorbeeld:

- dyslexiehulpmiddelen;
- weerbaarheidstraining;
- concentratietraining;
- huiswerkbegeleiding;
- sova-training;
- verdiepingswerk voor hoogbegaafde leerlingen;
- dyscalculie-ondersteuning.

Ouders en leerling zijn hier nauw bij betrokken en nemen (waar mogelijk) deel aan het overleg.

8.2.3 Stap 3 – Arrangementen ‘om’ de school: extra ondersteuning

Als een leerling ondersteuning nodig heeft die de mogelijkheden van de school wat betreft basisondersteuning overstijgt, wordt de leerling besproken in het FlexZAT. Aan het FlexZAT nemen deel de leden van het schoolondersteuningsteam, uitgebreid met de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband en de gezinsspecialist (jeugdhulpverlener – lid van het Jeugd- en gezinsteam dat arrangementen voor de jeugdhulpverlening arrangeert).

Het FlexZAT bepaalt welke ondersteuning nodig is. De onderwijsspecialist is verantwoordelijk voor het toekennen van arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. De gezinsspecialist is verantwoordelijk voor het toekennen van arrangementen vanuit de jeugdhulpverlening. Als een leerling extra ondersteuning ontvangt, wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld (wettelijke verplichting + registratie in BRON).

8.2.4 Stap 4 – Speciale ondersteuning / speciale lesplaats

Als het FlexZAT van mening is dat het VSO de meest passende leeromgeving is voor de leerling, bereidt het FlexZAT de toelaatbaarheidsverklaring voor in overleg met leerling en ouders.

8.2.5 Stap 5 – Toelaatbaarheidsverklaring voor VSO / Toelaatbaarheidscommissie

Het samenwerkingsverband heeft de wettelijke verplichting om te regelen dat deskundigen het samenwerkingsverband adviseren bij een toelaatbaarheidsverklaring voor het VSO. Het gaat om minimaal twee deskundigen, te weten een orthopedagoog en een tweede onafhankelijke deskundige. Die tweede deskundige kan een kinder- of jeugdpsycholoog zijn, een pedagoog, een maatschappelijk werker, een arts of een kinderpsychiater. Dit is afhankelijk van de onderwijszorg- en ondersteuningsbehoefte van de leerling.

De onderwijsspecialist is betrokken bij het voortraject (bijvoorbeeld door deelname aan het FlexZAT) en bij de samenstelling van het dossier van de leerling, zodat de beslissing grondig is voorbereid.

De toelaatbaarheidscommissie (TLC) adviseert formeel het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband over het al dan niet toekennen van een toelaatbaarheidsverklaring. Het dagelijks bestuur stelt de procedure voor het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring en de werkwijze van de Toelaatbaarheidscommissie vast. Het uitgangspunt is dat deze commissie procedureel toetst. Indien gaan eenduidig dossier beschikbaar is (bijvoorbeeld als de ouders en de school elk een andere mening hebben), dan vindt er een inhoudelijke beoordeling plaats.

Voorts wordt een procedure afgesproken om bij een positief advies tot een tijdige plaatsing in het VSO te komen. De terugkeer vanuit het VSO naar het VO wordt actief bevorderd in het netwerk van scholen.

In verband met de overgangssituatie bestaat de mogelijkheid dat deze commissie het eerste jaar het accent nog wat meer legt op de inhoud.

Er wordt verkennend overleg gevoerd met de samenwerkingsverbanden VO in de regio Leiden en Duin- en Bollenstreek om te komen tot een bovenregionale commissie. Echter, het idee om een commissie voor het eigen samenwerkingsverband te installeren is nog niet verlaten.

Adviescommissie voor Bezwaar

Het samenwerkingsverband kent een Adviescommissie voor Bezwaar. Bij deze commissie kan bezwaar worden ingediend door ouders/verzorgers en scholen indien een toelaatbaarheidsverklaring niet wordt afgegeven.

Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)

In bijzondere situaties kan het voorkomen dat het FlexZAT geen mogelijkheden ziet om de gewenste ondersteuning te bieden:

- de gewenste ondersteuning is niet beschikbaar binnen het samenwerkingsverband;
- het is onduidelijk welke ondersteuning nodig is;
- de leerling is – op dit moment – niet in staat om onderwijs te volgen.

Dergelijke, vaak complexe situaties kunnen besproken worden in de PCL. Deze commissie bestaat uit deskundigen die zo nodig onderzoek kunnen doen (of laten uitvoeren), een arrangement kunnen inkopen in een andere regio dan wel op andere wijze zorgen voor de realisatie van de gewenste ondersteuning. De PCL is een 'vangnet' om thuiszitters te voorkomen.

Indien de wetwijziging ten aanzien van het lwoo en praktijkonderwijs doorgaat, kan dit ook van invloed zijn op de taken van de PCL.

8.2.6 Afgeven toelaatbaarheidsverklaring VSO

Onder de uitgangspunten in paragraaf 2.2.2. is opgenomen dat de onderwijssteuning in beginsel gericht is op leerlingen die niet ouder zijn dan 18 jaar, tenzij er zicht is op het behalen van een diploma.

In de Wet op de expertise centra is echter opgenomen dat leerlingen tot hun 20 jaar op een school voor VSO ingeschreven kunnen blijven. Echter, dan moet wel aantoonbaar zijn dat zij in de zin van onderwijs nog leerbaar zijn.

Ouders en school moeten bezien of onderwijs nog passend is of dat de leerling aangewezen is op een vorm van arbeid dan wel dagopvang, dan wel een combinatie van een en ander. Ook het samenwerkingsverband heeft hierbij een rol, zulks in verband met het al dan niet verstrekken van een toelaatbaarheidsverklaring.

In beginsel wordt een toelaatbaarheidsverklaring niet meer afgegeven voor leerlingen die aan het einde van het schooljaar 18 jaar zijn, tenzij aangetoond wordt dat een diploma voor voortgezet onderwijs binnen bereik ligt.

Een uitzondering kan gemaakt worden voor leerlingen in het VSO die aan het einde van het schooljaar de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en van wie de ouders en de school van VSO onderscheidend aantonen dat de leerling nog voldoende leerbaar is binnen de onderwijskundige setting van de school voor VSO en waarvan de onderwijsspecialist en de Commissie van Toelaatbaarheid en Aanwijzing van het samenwerkingsverband de zienswijze van de ouders en school bevestigen en derhalve een positief advies aan het bestuur uitbrengen.

8.3 Inzet van een instrument (VPI)

De werkgroep Ondersteuningstoewijzing van het samenwerkingsverband is in deze periode bezig te onderzoeken of het gebruik van het Vraag Profiel Instrument (VPI) kan bijdragen aan een goede werkwijze bij de toewijzing van arrangementen en extra ondersteuning.

Het VPI is een handelingsgericht instrument voor het bepalen van onderwijszorgbehoeften van een leerling enerzijds en de benodigde ondersteuning anderzijds. De ondersteuning betreft datgene wat de leraar kan bieden om in te spelen op de onderwijszorgbehoefte van de leerling. De leraar wordt dus gezien als de expert met de praktijkkennis en daarmee het aangrijpingspunt voor zowel het aanleveren van de juiste signalen als het verbeteren van de kwaliteit van de leerarrangementen op school.

Het VPI wordt gebruikt als blijkt dat een leerling ten opzichte van klasgenoten extra onderwijszorgbehoeften heeft waarvoor op dat moment extra ondersteuning nodig is. Vragen van ouders, leraren (stress: handelingsverlegenheid) of school kunnen reden zijn om een VPI in te vullen. Het VPI kan daarnaast ook worden ingezet als preventief instrument; het kan goed worden gebruikt in situaties waarin de leraar nog niet een expliciete zorgvraag voor een leerling heeft geformuleerd, maar waarin hij/zij wel vragen heeft als: "Ik kan er niet helemaal de vinger achter krijgen welke benadering goed is voor deze leerling." Of: "Ik heb het vermoeden dat er voor deze leerling een zeker risico is dat hij/zij in de toekomst extra zorg zal gaan vragen."

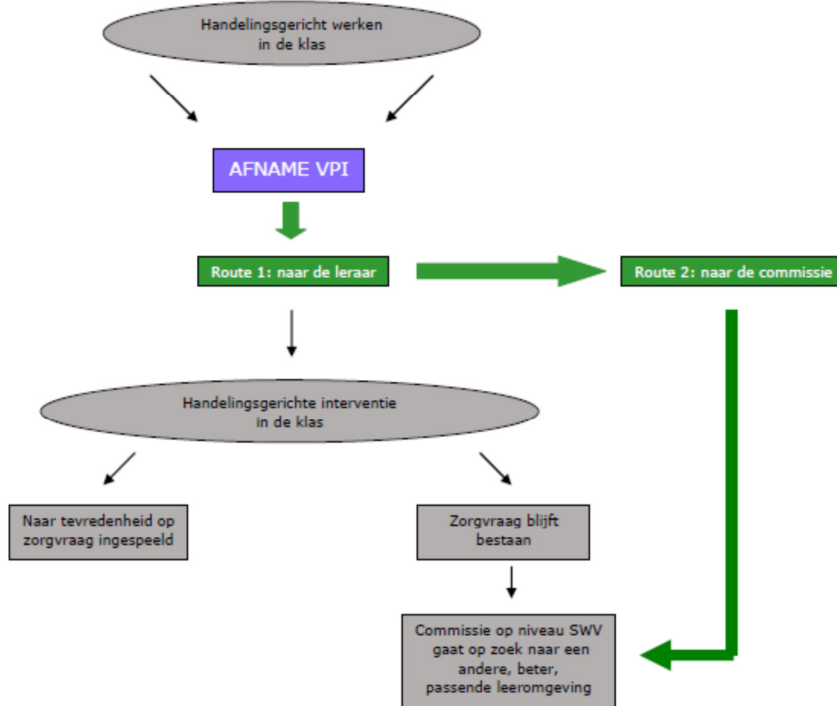
De leraar is primair de degene die het VPI invult. Dit doet hij/zij desgewenst samen met een collega, mentor, IB-er, gedragswetenschapper of andere betrokken deskundige. Invulling van het VPI resulteert in een individueel vraagprofiel; dat kan een globaal profiel zijn (quickscan) of een gedetailleerd profiel. Via het gedetailleerde profiel wordt informatie verkregen over:

- extra onderwijszorgbehoeften van de leerling en de hoeveelheid extra inspanning;
- gewenste extra ondersteuning voor de leerling en de mate van die ondersteuning;
- extra onderwijszorgbehoeften van de leerling vergeleken met de normgroep;
- gewenste extra ondersteuning voor de leerling vergeleken met de normgroep;
- prioriteit van de leraar in de onderwijszorgbehoeften en de gewenste ondersteuning in het primaire proces;
- eventuele detailinformatie van relevante domeinen;
- gewenste extra ondersteuning voor de leerling buiten het primaire proces;
- gewenste extra ondersteuning voor de leraar/school;
- externe factoren in de thuissituatie, sociaal netwerk en beschermende factoren van de leerling.

Enkele scholen werken nu met het VPI. In de werkgroep Ondersteuningstoewijzing worden de ervaringen besproken en in februari 2014 zal een advies worden uitgebracht met betrekking tot het gebruik van VPI.

Indien het VPI is ingevuld zal het resultaat besproken worden met leerling en ouders.

In de ondersteuningsroute neemt het VPI de volgende plaats in:

8.4 Onderwijsloket

Het samenwerkingsverband richt een Onderwijsloket in. Binnen dit loket worden de volgende taken belegd:

- advies aan ouders over ondersteuningstoewijzing en schoolsoorten en scholen;
 - advies aan scholen voor primair onderwijs over de ondersteuningstoewijzing in het VO, het ondersteuningsaanbod op scholen en in het samenwerkingsverband;
 - advies aan scholen voor VO over procedures en inhoudelijk advies;
 - aanvraag van trajectbegeleiding;
 - secretariaatsfunctie van de Permanente Commissie Leerlingenzorg;
 - secretariaatsfunctie van de Toelaatbaarheidscommissie;
 - controleren, monitoren en acties inzake thuiszitters;
 - bijhouden van kengetallen ten aanzien van toelaatbaarheidsverklaringen, verwijzingen naar onderwijsopvangvoorzieningen, VSO, dagopvang, vrijstellingen leerplicht.
- Een en ander zal in een notitie nader worden uitgewerkt.

8.5 Ontwikkelingsperspectief

Scholen moeten verplicht voor de volgende leerlingen een ontwikkelingsperspectief opstellen:

- leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs;
- leerlingen in het praktijkonderwijs;
- leerlingen in het speciaal basisonderwijs;

- leerlingen die extra ondersteuning krijgen in het regulier basis- en voortgezet onderwijs. Reguliere basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs hoeven geen ontwikkelingsperspectief op te stellen voor leerlingen die ondersteuning krijgen die in het reguliere (basis)ondersteuningsaanbod zit, zoals begeleiding bij dyslexie of kortdurende remedial teaching.

Wanneer moeten leerlingen een ontwikkelingsperspectief hebben?

Scholen moeten vanaf 1 augustus 2013 een ontwikkelingsperspectief vaststellen voor elke leerling in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Voor nieuwe leerlingen moeten ze dit binnen 6 weken na inschrijving doen.

Voor elke leerling in het praktijkonderwijs moet het bevoegd gezag met ingang van 1 augustus 2014 een ontwikkelingsperspectief vaststellen binnen 6 weken na inschrijving van de leerling.

Voor elke leerling in het regulier onderwijs die extra ondersteuning nodig heeft, stelt het bevoegd gezag met ingang van 1 augustus 2014 een ontwikkelingsperspectief op.

Voor leerlingen die tijdelijk zijn geplaatst op een andere school of instelling stelt het bevoegd gezag het ontwikkelingsperspectief vast binnen 6 weken na definitieve plaatsing van de leerling.

Wat moet er in het ontwikkelingsperspectief staan?

(Voortgezet) speciaal onderwijs

In elk geval de te verwachten uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan.

De onderbouwing bevat in elk geval de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijsproces.

Regulier basis- en voortgezet onderwijs, speciaal basisonderwijs en praktijkonderwijs

In elk geval de te verwachten uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan.

De onderbouwing bevat in elk geval de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijsproces.

Extra informatie ten opzichte van het (V)SO: de afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma en de te bieden begeleiding en ondersteuning.

De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs en daarmee ook op het ontwikkelingsperspectief.

Wie stelt het ontwikkelingsperspectief vast en stelt het bij?

Formeel stelt het bevoegd gezag van de school het ontwikkelingsperspectief vast, nadat het hierover op overeenstemming gericht overleg met de ouders heeft gevoerd. In de praktijk zal dit bij mandaat door het management of de zorgcoördinator, namens het bevoegd gezag, gebeuren.

In het (V)SO krijgt het bestuur hiervoor advies van de Commissie voor Begeleiding (voor cluster 3 en 4) of de Commissie voor Onderzoek (voor cluster 1 en 2). De school evalueert het ontwikkelingsperspectief jaarlijks met de ouders en stelt het zo nodig bij.

Registratie en toezicht

Scholen voor regulier onderwijs moeten vanaf 1 augustus 2014 in het Basisregister Onderwijs (BRON) aangeven wanneer een leerling een ontwikkelingsperspectief heeft. Hiervoor is een

wetsvoorstel in voorbereiding. Voor het (V)SO, het speciaal basisonderwijs en het praktijkonderwijs geldt dat niet; daar hebben immers alle leerlingen een ontwikkelingsperspectief.

Er komen nog dit schooljaar informatiebrochures voor zowel speciaal als regulier onderwijs beschikbaar.

Welke deskundige uit het samenwerkingsverband moet meekijken bij het opstellen van een ontwikkelingsperspectief voor individuele leerlingen?

Aan de deskundige die meekijkt met het opstellen van het ontwikkelingsperspectief worden geen eisen gesteld. Wel zijn er in het (voortgezet) speciaal onderwijs twee commissies die het schoolbestuur advies geven over het vast te stellen ontwikkelingsperspectief van een leerling: de Commissie van Onderzoek in cluster 1 en 2 en de Commissie van Begeleiding in cluster 3 en 4.

Zoals opgemerkt, vindt over het ontwikkelingsperspectief overleg plaats met de leerling en de ouders. De ouders hebben instemming op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.

Het samenwerkingsverband moet nog een keuze maken met betrekking tot de opzet, de inhoud en de werkwijze rondom het ontwikkelingsperspectief. Hierover zullen in de periode januari 2014 – juni 2014 afspraken worden gemaakt.

Met de samenwerkingsverbanden Leiden e.o. en Duin en Bollenstreek wordt overleg gevoerd om een zelfde format te kiezen. Dit is mogelijk makkelijker bij grensverkeer.

8.6 Toelatingsprocedure

De toelatingsprocedure van de scholen is gebaseerd op landelijke wetgeving en eigen procedures en criteria. Wettelijk is bepaald dat een bevoegd gezag van een school binnen een termijn van zes weken na schriftelijke aanmelding een beslissing over de toelating van een leerling neemt, uiteraard op grond van onderbouwde gegevens. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid dit met vier weken te verlengen. De procedure zal nog nader worden uitgewerkt.

8.6.1 Scholen voor regulier voortgezet onderwijs

Voor de toelating bij aanvang van het nieuwe schooljaar zijn de bevoegd gezagsorganen van de scholen in de regio van het samenwerkingsverband V(S)O Midden-Holland & Rijnstreek het volgende overeengekomen:

- a de ondersteuningsstructuur van de school is verwoord in het schoolondersteuningsprofiel;
- b in het kader van de PO-VO-procedure:
 - voor de leerlingen woonachtig in de regio van het samenwerkingsverband PO 2813 en het samenwerkingsverband PO 2814 en die mogelijk aangewezen zijn op lwoo of praktijkonderwijs geldt **1 februari** als aanmeldingsdatum;
 - voor leerlingen die buiten de regio's van de genoemde samenwerkingsverbanden PO voornoemd woonachtig zijn en vermoedelijk aangewezen zijn op lwoo of praktijkonderwijs, start de toelatingsprocedure in beginsel niet eerder dan **10 april**;
 - voor (alle) leerlingen die mogelijk aangewezen zijn op voortgezet speciaal onderwijs, cluster 3 en 4, geldt eveneens **1 februari** als aanmeldingsdatum voor de leerlingen;

- voor de overige leerlingen geldt **15 maart** als aanmeldingsdatum;
- de toelatingsprocedure voor het eerste leerjaar volgend op de aanmelddatum start niet eerder dan de hiervoor genoemde data en eerst dan als de aanmelding schriftelijk op de school heeft plaatsgevonden;
- indien de school niet beschikt over de volledige onderwijskundige gegevens die nodig zijn om over de toelating te kunnen beslissen, dan deelt de school dit schriftelijk aan de ouders/verzorgers mee;
- indien de school binnen zes weken geen beslissing over de toelating kan nemen, dan informeert de school de ouders hierover schriftelijk. De termijn wordt dan met maximaal vier weken verlengd;
- voor een toelating tot het praktijkonderwijs of VSO is een indicatiebesluit respectievelijk toelaatbaarheidsverklaring vereist, zolang de RVC een wettelijke taak heeft;
- om in aanmerking te komen voor lwoo is een indicatiebesluit van de RVC (tot 1 januari 2016) of – vanaf genoemde wijzigingsdatum – een ‘aanwijzing’ van het samenwerkingsverband vereist;
- indien de school op basis van de verkregen onderwijskundige en begeleidingsinformatie van mening is dat de leerling niet toegelaten kan worden, dan zoekt de school – in samenspraak met de ouders van de leerling – actief naar een passende onderwijsplek op een andere school. Bij wijze van uitzondering kan deze taak overgenomen worden door het samenwerkingsverband; het schoolbestuur behoudt echter de zorgplicht;
- de school vraagt in voorkomende gevallen een toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband aan, indien verwezen lijkt te moeten worden naar het VSO.

8.6.2 Scholen voor speciaal onderwijs

Indien een leerling vanuit het speciaal onderwijs dan wel vanuit de school voor basisonderwijs verwezen wordt naar het voortgezet speciaal onderwijs cluster 3 of 4 van het samenwerkingsverband, dan is het noodzakelijk dat er in een vroegtijdig stadium met de beoogde school voor VSO contact wordt opgenomen over mogelijke plaatsing. Hiervoor geldt ook de datum 1 februari.

De school voor VSO zal bezien op grond van aanmeldingsformulier, onderwijskundig rapport en overige gegevens of toelating wenselijk en mogelijk is. In overleg met de ouders van de leerling zal de school voor VSO een toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband aanvragen. Ook voor deze scholen geldt een maximale termijn van zes weken en mogelijk vier weken verlenging. Van belang is dus dat alle gegevens voorhanden zijn.

Is een leerling op een school voor VSO voor cluster 1 of 2 aangewezen, dan is het ook noodzakelijk dat in een vroeg stadium contact met beoogde school wordt opgenomen. Ook voor deze scholen geldt dat er een compleet dossier moet zijn.

De organisaties voor onderwijs met een visuele respectievelijk auditieve en/of communicatieve beperking zijn autonoom voor wat betreft de toewijzing van ondersteuning.

8.6.3 Tussentijdse aanmelding

Voor leerlingen die in de loop van het schooljaar worden aangemeld, geldt dat eveneens een volledig ingevuld, ondertekend en adequaat onderwijskundig rapport beschikbaar moet zijn. Ook dan geldt de wettelijke termijn van zes weken en mogelijk vier weken verlenging.

Indien er onderwijsondersteuning nodig is of een vorm van jeugdhulpverlening dan wel als niet of onvoldoende duidelijk is welke onderwijssoort het meest passend is, kan de school de aanmeldingsprocedure – na overleg met de ouders of voogd van de leerling – overdragen aan het Onderwijsloket van het samenwerkingsverband. Het Onderwijsloket zal dan de nadere informatie binnen de termijn verzamelen om te komen tot een weloverwogen advies. Het bevoegd gezag van de school waarvoor de leerling is aangemeld blijft formeel verantwoordelijk.

8.7 Beleid ten aanzien van EMB-leerlingen

Bij EMB-leerlingen (ernstig meervoudig beperkt) gaat het om kinderen met:

- a een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van een ernstige verstandelijke beperking (IQ < 35), vaak met moeilijk te 'lezen' gedrag en ernstige sensomotorische problematiek (zoals ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan), of:
- b een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) en een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen, of:
- c een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van ernstige psychiatrische stoornissen.

Voor deze groep leerlingen is het advies om een aparte richtlijn te volgen met betrekking tot toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs. Met deze richtlijn wordt plaatsing in een voor deze leerlingen passende school gerealiseerd met zo min mogelijk procedurele en administratieve belasting voor betrokkenen. Veel leerlingen maken de overstap naar het voortgezet (speciaal) onderwijs op de leeftijd van 12 jaar, maar in elk geval verlaten de leerlingen het speciaal onderwijs aan het einde van het schooljaar waarin zij de leeftijd van 14 jaar hebben bereikt.

Het samenwerkingsverband hanteert een vereenvoudigde procedure voor het vaststellen van de toelaatbaarheid van EMB-leerlingen. Deze procedure houdt in dat toelaatbaarheidsverklaringen voor EMB-leerlingen als beschreven onder a, b en c eenmalig worden afgegeven en vervolgens geldig zijn gedurende het hele verblijf op het VSO en wel tot het einde van het schooljaar waarin de leerling de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Het samenwerkingsverband gebruikt in ieder geval voor de leerlingen bedoeld onder a het landelijke formulier voor het aanvragen van een TLV.

8.8 Leerlingen met epilepsie

Leerlingen met epilepsie en aanverwante neurologische stoornissen kunnen, als er sprake is van specifieke onderwijsbehoeften, rekenen op ondersteuning vanuit het landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). Het LWOE wordt gevormd door de ambulante diensten van de twee epilepsiescholen, De Berkenschutse in Heeze en de Waterlelie in Cruquius. Beide scholen zijn verbonden aan een Epilepsiecentrum (3^e lijnsziekenhuis) voor epileptologie en neurologisch

bepaalde stoornissen, respectievelijk Kempenhaeghe en Stichting Epilepsie Instellingen Nederland. (SEIN).

Het LWOE biedt ondersteuning aan leerlingen met epilepsie in het reguliere en in het speciaal onderwijs. Na aanmelding bij het LWOE door ouders, arts, school of samenwerkingsverband volgt directe preventieve betrokkenheid door een onderwijskundig begeleider van het LWOE. Indien meer intensieve ondersteuning nodig is, wordt de ondersteuningsbehoefte en het beleidingsarrangement voor de betreffende leerling vastgesteld.

Naast de eerste preventieve interventie worden de volgende arrangementen onderscheiden: lichte begeleiding, medium begeleiding en zware onderwijszorg. De lichte begeleiding is screenend en kortdurend van aard. De mediumbegeleiding is handelingsgericht en langer durend van aard. In voorkomende gevallen zal het LWOE het samenwerkingsverband zware onderwijszorg adviseren om een leerling toe te laten tot het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Voor het samenwerkingsverband geldt dat hierbij de orthopedoog betrokken kan worden voor nadere advisering.

Ter toerusting van leerkrachten en docenten biedt het LWOE een signaleringslijst aangaande het herkennen van epilepsieproblematiek. Tevens biedt het LWOE voorlichting, workshops en scholing met betrekking tot epilepsie, leren en gedrag (zie www.lwoe.nl).

8.9 Terugplaatsing

Met ingang van 1 augustus 2014 hebben leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring nodig om toegelaten te worden tot het voortgezet speciaal onderwijs. Deze toelaatbaarheidsverklaring wordt – in het eerste jaar van de invoering van passend onderwijs – afgegeven voor minimaal een jaar. De scholen voor voortgezet speciaal onderwijs hebben de verplichting om het jaar voordat de verklaring afloopt na te gaan of de leerling teruggeplaatst kan worden. Dit moet voor 15 maart bekend zijn.

Voor leerlingen voor wie op voorhand overduidelijk vaststaat dat zij nimmer de overstap naar het regulier onderwijs kunnen maken, kan een toelaatbaarheidsverklaring voor een langere periode worden afgegeven. Dit geldt vooral voor leerlingen behorende tot de scholen voor cluster 3.

Terugplaatsing naar het regulier onderwijs komt thans nog incidenteel voor. Het streven is erop gericht dat een leerling eerder of vaker wordt teruggeplaatst naar het regulier onderwijs, uiteraard alleen als dit verantwoord is. Passend onderwijs beoogt dat ook. Als uit het volgen van de leerling in het voortgezet speciaal onderwijs blijkt dat de ontwikkeling boven de profielen uitstijgt, wordt in het FlexZAT van de betreffende VSO-school besproken of de leerling (met eventueel extra ondersteuning) naar het regulier onderwijs kan.

Als ingeschat wordt dat een leerling binnen een andere vorm van onderwijs meer vooruitgang kan boeken of dat er zodanig achteruitgang in de ontwikkeling wordt gesignaleerd dat het functioneren binnen de VSO-school niet meer als zinvol wordt ervaren, dan wordt in overleg met ouders en leerling naar een andere passende plek voor de leerling gezocht.

Dit traject wordt ook gevolgd als de geldigheid van de toelaatbaarheidsverklaring afloopt.

Het terugplaatsen van leerlingen is een traject dat zorgvuldig moet gebeuren. Voor het beleid op het niveau van het samenwerkingsverband willen we gebruikmaken van de 'Handreiking Speciaal Gewoon' die hiervoor is ontwikkeld.

8.10 Compensatiemaatregel AWBZ

In de oude situatie konden de scholen voor VSO cluster 3 voor leerlingen met een zeer zware ondersteuningsvraag, bijvoorbeeld bij een meervoudige beperking, in voorkomende gevallen een extra budget bij de REC's aanvragen. Landelijk was daarvoor 10 miljoen beschikbaar. Dit budget is opgenomen in het budget van de zware ondersteuning van de samenwerkingsverbanden. Het betreft ongeveer € 4,- per leerling. Voor ons samenwerkingsverband was dit een krappe € 80.000, hetgeen ook gereserveerd is.

Met ingang van het schooljaar 2015-2016 heeft OCW voor de Ernstig Meervoudig Beperkte leerlingen een regeling voor bijzondere bekostiging afgekondigd. Op basis van deze regeling kunnen (V)SO-scholen de bijzondere bekostiging aanvragen voor de EMB-leerlingen die meer zorg nodig hebben dan geboden kan worden op basis van de onderwijsbekostiging.

Hiervoor is een landelijk budget van 5 miljoen euro beschikbaar. Dit is in mindering gebracht op de subsidie aan de samenwerkingsverbanden. Per leerling kan maximaal € 4.000 toegekend worden. Als er een groter beroep gedaan wordt op het landelijk budget, gaat het bedrag per leerling naar beneden.

Een aanvraag kan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) door de scholen worden ingediend.

Hiervoor komt een landelijk formulier beschikbaar.

De samenwerkingsverbanden blijven verantwoordelijk voor het verstrekken van een TLV. Voor de EMB-leerlingen is een uniform formulier beschikbaar, dat ons samenwerkingsverband voor de doelgroep zal gebruiken.

Onder EMB-leerlingen worden leerlingen verstaan met een combinatie van een (zeer) ernstige verstandelijke beperking (IQ tot 35), een lichamelijke beperking en bijkomende stoornissen.

Ofschoon er nu voor de doelgroep EMB een landelijke regeling is, kunnen er leerlingen zijn die eveneens een zeer zware problematiek hebben, bijvoorbeeld leerlingen die nipt niet voldoen aan de landelijke criteria. Voor die uitzonderingssituatie handhaaft het samenwerkingsverband – met inachtneming van de korting voornoemd – het beschikbare bedrag voor de doelgroep, hetgeen ongeveer neerkomt op een jaarlijks bedrag van krap € 40.000

Afhankelijk van de ondersteuningsnoodzaak kan een aanvullend bedrag van € 2000 of € 3000 worden toegekend.

Er wordt niet voor gekozen om deze bedragen door te sluisen naar de scholen,

De toewijzing ervan zal worden belegd bij de CTA.

Een aanvraag moet een school onderbouwen.

Een stapeling van de landelijke regeling en de regeling van het samenwerkingsverband is niet mogelijk.

8.11 Herindicatie zittende VSO-leerlingen

Leerlingen die vanaf 1 augustus 2014, de invoeringsdatum van passend onderwijs, onderwijs volgen op een school voor vso, zijn op te delen in twee groepen, te weten:

- Leerlingen die op grond van een indicatie afgegeven door een Commissie van Indicatiestelling (CVI) van een REC, zijn ingeschreven;
- Leerlingen die op grond van een Toelaatbaarheidsverklaring op een school voor VSO zijn ingeschreven.

Leerlingen die op grond van een CVI zijn ingeschreven hebben op grond van een overgangsregeling rechten voor twee jaren vso. Ongeacht de datum van beëindiging van de beschikking, mogen zijn tot 1 augustus 2016 het onderwijs op de VSO volgen. Wel moeten het SWV de beschikking omzetten in een TLV.

Hieraan zal het samenwerkingsverband voldoen.

Met ouders en leerlingen die mogelijk voor regulier onderwijs opteren, zullen de mogelijkheden worden verkend en besproken. Indien in de periode augustus 2014 tot en met juli 2016 gekozen wordt voor regulier VO, kan worden teruggevallen op het VSO als blijkt dat het toch niet gaat. Om teleurstellingen te voorkomen, zal een traject VSO-VO zeer zorgvuldig moeten worden overwogen en begeleid.

Voor EMB-leerlingen hanteert het samenwerkingsverband de beleidsregel dat zij te allen tijde een TLV voor vier schooljaren krijgen aansluitend p het SO.

Dit beleid is verwoord in paragraaf 8.7 van het ondersteuningsplan.

Zoals in de uitgangspunten van het ondersteuningsplan geformuleerd, zal het samenwerkingsverband in beginsel geen TLV afgeven voor leerlingen die de leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en geen diplomagerichte leerweg volgen, tenzij er met de lokale overheid in het kader van het jeugdbeleid dan wel in het kader van de participatiewet nadere afspraken te maken zijn.

Om herindicaties van TLV's logistiek te spreiden, zal het onderwijsloket de scholen voor VSO jaarlijks informeren over een planning voor het aanvragen van TLV's.

9 LEERWEGONDERSTEUNEND ONDERWIJS EN PRAKTIJKONDERWIJS

9.1 Wat is lwoo en PrO?

Het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en het praktijkonderwijs (PrO) zijn vormen van lichte ondersteuning. Het lwoo is bedoeld voor een deel van de leerlingen in het VMBO. Het is geen aparte schoolsoort, maar extra ondersteuning.

Praktijkonderwijs is een zelfstandige schoolsoort en bedoeld voor leerlingen die overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering behoeven.

9.2 Procedure beschikking tot 1 januari 2016

Om voor lwoo in aanmerking te komen moet een school over een licentie lwoo beschikken. Om voor een indicatie lwoo of PrO in aanmerking te komen moet de leerling voldoen aan wettelijke criteria ten aanzien van IQ en leerachterstanden. De beschikking wordt aangevraagd door de VO-school waarbij de leerling is aangemeld en wordt tot 1 januari 2016 afgegeven door de landelijke Regionale Verwijzingscommissie VO. De beschikking is gedurende de hele schoolloopbaan op het VMBO dan wel PrO geldig.

9.3 De wetwijziging

Met ingang van 1 augustus 2015 treedt een wetwijziging in werking. De kern van de wetwijziging is:

- Samenwerkingsverbanden gaan met ingang van 1 januari 2016 de ondersteuning voor lwoo en PrO toewijzen. Voor lwoo gaat de toewijzing een Aanwijzing lwoo heten, voor PrO gaat de toewijzing een Toelaatbaarheidsverklaring PrO heten;
- De RVC's⁶ verdwijnen per 1 januari 2016
- Samenwerkingsverbanden worden verantwoordelijk voor het ondersteuningsbudget van lwoo en PrO (per 1 januari 2016).
- De verplichting tot instandhouding van een Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) komt te vervallen.

Een aantal aspecten blijft gelijk aan de huidige situatie, zoals:

- de huidige landelijke indicatiecriteria lwoo en PrO blijven bestaan tot 1 augustus 2018;
- de licenties lwoo blijven behouden tot 1 augustus 2018;
- er wordt niet verevend, hetgeen inhoudt dat er uitgegaan zal worden van de historische budgetten.

Een samenwerkingsverband kan kiezen voor 'opting out'. Dat wil zeggen dat een samenwerkingsverband ervoor kan kiezen eigen criteria voor lwoo te gaan gebruiken en/of dat de looptijd van een Aanwijzing kan worden beperkt of de licenties lwoo komen te vervallen. Het Samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland Rijnstreek heeft hiervoor niet gekozen.

9.4 De werkwijze met ingang van 1 januari 2016

Met ingang van 1 januari 2016 verstrekt het samenwerkingsverband de Aanwijzingen lwoo en de Toelaatbaarheidsverklaringen PrO. De aanvragen worden gedaan door de VO-school waar de leerling is aangemeld. De Adviescommissie Toelaatbaarheid en Aanwijzing (CTA) bespreekt de aanvragen en adviseert het bestuur over de toewijzingen.

⁶ Regionale Verwijzingscommissie lwoo en praktijkonderwijs

De aanvragen

De werkwijze omtrent de aanvragen blijft zoveel mogelijk gelijk aan voorgaande jaren. De procedure houdt samengevat in dat leerlingen vóór 1 februari⁷ voorafgaand aan de overgang naar het VO moeten worden aangemeld bij de VO-school naar keuze. Daarbij zij opgemerkt dat de schoolbesturen de procedure van toelating formeel starten vanaf 15 maart voor de leerlingen behorende tot de regio, gelijk de andere scholen voor voortgezet onderwijs.

Het onderwijskundig rapport is bij voorkeur al half november daaraan voorafgaand voor het secretariaat van de CTA beschikbaar. Vanuit het secretariaat wordt de PO-school ondersteund bij het compleet maken van het dossier. Eén van de onderdelen daarbij is het advies van twee deskundigen. Afhankelijk van de situatie betreft het deskundigen (orthopedagoog, psycholoog, maatschappelijk werker e.d.) van de PO-school, uit de jeugdhulp rond de leerling, van de VO-school of van het samenwerkingsverband VO. Ook beoordeelt het secretariaat of er leerlingen zijn op het grensvlak van lwoo, PrO en VSO. In overleg met de PO-school en de betrokken deskundigen wordt bekeken welke ondersteuning het meest passend lijkt. Daarbij kunnen ook deskundigen vanuit een VO-school of de samenwerkingsverbanden PO en VO worden betrokken. Op het moment dat de leerling bij een VO-school is aangemeld, toetst deze school de aanmelding in relatie tot de ondersteuning die de school kan bieden. Indien de school de ondersteuning niet kan bieden, zoekt de school een passende school voor de leerling. Indien de ondersteuning wel geboden kan worden, vraagt de VO-school de TLV cq aanwijzing aan.

Het onderwijskundig rapport moet voldoen aan het gestelde in artikel 15d, lid 1, van het Inrichtingsbesluit. Voor een aanvraag voor bijzondere groepen wordt verwezen naar artikel 15 e van het Inrichtingsbesluit VO.

Advies primair onderwijs

In beginsel is het schooladvies van de basisschool leidend voor de toelating tot vmbo, havo en vwo. Voor het lwoo en praktijkonderwijs geldt dit niet. Het samenwerkingsverband VO bepaalt of een leerling toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs of is aangewezen op het lwoo. Daarenboven staat het lwoo los van het schooladvies, omdat dit gaat over de ondersteuning na plaatsing in het vmbo.

Wordt een vmbo-advies gegeven door de basisschool en de leerling krijgt ook een indicati Pro, dan kan de leerling voor het vmbo worden aangemeld. Het schooladvies is dan leidend. Aanmelding voor het praktijkonderwijs is ook mogelijk.

Een leerling mag worden toegelaten tot het praktijkonderwijs als de basisschool van mening is dat de leerling hier klaar voor is en als er overeenstemming is met de ouders van de leerling. In het verleden konden alleen leerlingen van minimaal 12 jaar worden toegelaten. Nu gelden de toelatingsvoorwaarden zoals die voor de andere schoolsoorten ook gelden.

Vorbereiding besluitvorming door CTA

Het secretariaat van de CTA zal binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag de school inlichten als de aanvraag niet volledig blijkt te zijn. De school wordt dan in de gelegenheid gesteld om het dossier aan te vullen.

Indien het secretariaat van de CTA meent dat de aangevraagde ondersteuning niet passend lijkt, wordt hierover overlegd gevoerd met de aanvragende school. Daarbij kan het onderwijsloket een advies uitbrengen. Op grond hiervan kan de school de aanvraag al dan niet wijzigen.

⁷ Er is sprake van twee inschrijfdata bij de VO-scholen (voor lwoo en PrO): 1 februari voor de leerlingen vanuit de regio, 15 april voor leerlingen van buiten de regio. De regio is elders in het ondersteuningsplan gedefinieerd.

De besluitvorming

De CTA neemt de aanvraag in behandeling en adviseert het bestuur ten aanzien van de besluitvorming.

Indien de CTA meent dat de aanvraag niet gehonoreerd kan worden, omdat een andere vorm van ondersteuning volgens de CTA meer voor de hand ligt, wordt de aanvraag maximaal vier weken aangehouden. In de tussentijd vindt overleg plaats met de school. Is dit voor de school – na samenspraak met de ouders – geen aanleiding om de aanvraag te wijzigen, dan brengt de CTA advies uit voor de ingediende aanvraag.

Op grond van het advies van de CTA neemt het bestuur van het samenwerkingsverband een beslissing. Hiertegen kan bezwaar worden gemaakt bij de Adviescommissie voor Bezwaarschriften van het samenwerkingsverband.

Wijziging CTA

Ten behoeve van de behandeling van de aanvragen voor lwoo en PrO wordt de CTA uitgebreid en verdeeld in twee Kamers, één voor de aanvragen lwoo/PrO en één voor de aanvragen voor het VSO. In de Kamer belast met aanvragen voor lwoo /Pro is in ieder geval deskundigheid op het gebied van lwoo/Pro vertegenwoordigd.

De termijn voor besluitvorming door de CTA bedraagt maximaal 10 weken.

Opheffen Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)

De PCL van het samenwerkingsverband eindigt zijn werkzaamheden op 1 januari 2016.

Desgewenst kan het onderwijsloket in het voortraject de CTA nader adviseren, bijvoorbeeld bij tegenstrijdige gegevens.

Bijzondere situaties

A. Verlate aanmelding van leerlingen

Leerlingen moeten op 1 oktober door de VO-scholen ingeschreven zijn bij DUO. Voor de leerlingen met een aanwijzing lwoo of een toelaatbaarheidsverklaring pro geldt dit ook. Dit houdt in dat de scholen de Aanwijzingen lwoo en Toelaatbaarheidsverklaringen Pro voor 1 oktober in bezit moeten hebben. Ofschoon de datum 1 februari voor de aanmeldingen bij het VO uitgangspunt is, kan het voorkomen dat een leerling, bijvoorbeeld als gevolg van verhuizing, in de zomervakantie wordt aangemeld. Rekening houdend met de doorlooptijd geldt een “spoedprocedure” en kan voor deze leerlingen tot 15 augustus een aanvraag worden ingediend. Voorwaarde is dan dat het onderwijskundig rapport volledig is. De school die een beroep doet op de spoedprocedure moet dit kunnen aantonen.

Indien een aanvraag later wordt ontvangen dan 15 augustus, maar voor 1 oktober, dan schrijft de school de leerling in ieder geval in. Op grond van een advies van de CTA kan aan de school eventueel nog een ondersteuningsbedrag van maximaal 80% worden toegekend.

B. Tussentijdse verwijzing van vmbo naar lwoo en pro

Het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring is in strikte zin alleen nog mogelijk in het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs. Daarvoor geldt dat een aanvraag uiterlijk voor 15 juni moet zijn ingediend bij de CTA.

In zeer bijzondere situaties is het mogelijk een aanvraag in te dienen voor een leerling in een hoger leerjaar van het vmbo. Hiervoor geldt een verzwaarde onderbouwing.

C. Omzetting van Aanwijzing of TLV

Gedurende de schoolloopbaan van de leerling kan tot en met het einde van het schooljaar waarin de leerling 15 jaar is geworden een aanvraag ingediend worden voor een omzetting van een Aanwijzing lwoo naar een TLV Pro of TLV VSO. Deze aanvraag kan uitsluitend worden ingediend door een school voor Pro resp. VSO. Verwezen wordt naar artikel 15 e van het Inrichtingsbesluit.

D. Aanvraag bijzondere groepen: criteria en dossierinhoud

Op grond van artikel 10g, vijfde lid, van de wet kan een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs bij het samenwerkingsverband worden ingediend voor een leerling voor wie het zorg- en onderwijsaanbod van het praktijkonderwijs naar het oordeel van dat bevoegd gezag het beste aansluit bij de behoeften van deze leerling. Daarbij moet de aanvraag voldoen aan het gestelde in artikel 15 e van het Inrichtingsbesluit.

Onderhavige aanvraag kan uitsluitend worden ingediend door een school voor praktijkonderwijs.

Vreemdelingen

Leerlingen die niet de Nederlandse nationaliteit hebben en die voor de eerste telling in het VO nog geen jaar in Nederland zijn hoeven het eerste jaar nog niet te worden aangemeld.

De volgende termijnen gelden hiervoor:

- In NL na 1-10-2015
- Eerste jaar VO 2016-2017 (teldatum 1-10-2016) als nieuwkomer
- Aanmelding bij de CTA voor 15 juni met regulier dossier; leervorderingen mogen worden vastgesteld op een dle 40

Voorbeeld:

- *In Nederland op 1 juli 2015;*
 - *Aanmelding VO in september 2015;*
 - *Teldatum VO 1 oktober 2015: leerling telt als nieuwkomer;*
 - *Periode na 1 oktober 2015: dossiervorming voor aanvraag lwoo of pro;*
 - *Aanvraag lwoo of pro bij samenwerkingsverband voor het schooljaar 16-17.*
- Na het eerste jaar kan er dus een aanvraag voor lwoo of pro gedaan worden voor deze leerlingen. Deze leerlingen moeten voldoen aan de criteria op het gebied van leerachterstand, IQ, en eventueel sociaal emotionele problematiek. De leerachterstand is voor deze leerlingen echter lastig op betrouwbare wijze vast te stellen, onder meer vanwege de andere taal, cultuur en het genoten onderwijs in het land van herkomst. De RVC's hanteerden voor de leerachterstand bij deze leerlingen daarom met toestemming van OCW de volgende werkwijze:
 - Leerachterstand voor deze leerlingen vaststellen op twee jaar. In de aanvraag hoeven geen testgegevens met betrekking tot de leerachterstand worden opgenomen. In het dossier moeten uiteraard wel alle overige verplichte onderdelen worden opgenomen, waaronder de testgegevens inzake intelligentie en sociaal emotionele problematiek.
 - Een leerachterstand van twee jaar wijst op lwoo. Wanneer ook het IQ en/of de sociaal emotionele problematiek wijst op lwoo, kan het RVC een lwoo-aanwijzing afgeven. Wanneer het IQ wijst op pro is er sprake van 'onderling strijdige criteria' en kan het RVC afhankelijk van de (onderbouwing van de) aanvraag beslissen of er een lwoo- of pro-indicatie wordt afgegeven.

Het samenwerkingsverband heeft deze werkwijze overgenomen.

Reglementen voor privacy en bezwaar

Het privacyreglement van het samenwerkingsverband is tevens van toepassing op lwoo en ProO. De procedures voor beroep en bezwaar die gelden voor de TLV's voor het VSO worden met ingang van 1 januari 2016 ook van toepassing op de TLV's ProO en de Aanwijzingen lwoo.

Ouderbetrokkenheid

De ouders zijn in het algemeen al in een vroeg stadium (op de basisschool) betrokken bij de aanvraag Iwoo/PrO. Indien pas na aanmelding bij de VO-school het initiatief wordt genomen tot een aanvraag, betreft de VO-school de ouders bij de aanvraag.

Voor het overige zijn de ouders betrokken conform de procedures voor het schooladvies op de basisschool, de plaatsingsprocedure op de VO-school en de ondersteuningstoewijzing van het samenwerkingsverband, zoals elders beschreven in het ondersteuningsplan.

Communicatie

Bij aanvang van het schooljaar 2015-2016 zal over de wijzigingen in de werkwijzen worden gecommuniceerd richting het PO, het VO en ouders, via de website, voorlichtingsfolders en bijeenkomsten.

Financiën

Voor het financiële beleid m.b.t. Iwoo en PrO wordt verwezen naar de meerjarenbegroting.

9.5 Ontwikkelingen op langere termijn

Het samenwerkingsverband zal zich voorbereiden op de te verwachten ontwikkelingen, zoals het loslaten van de criteria en licenties m.i.v. 2018 en een mogelijke verevening.

10 DEKKEND NETWERK VAN VOORZIENINGEN

In 2012 is een onderzoek verricht naar witte vlekken en knelpunten in de regio (zie bijlage 4). Op basis hiervan zijn enkele acties ondernomen. Met name de problematiek van leerlingen op het grensvlak van 'wel/geen' cluster 4-indicatie en de hoeveelheid leerlingen die cluster 4-onderwijs buiten de regio volgen, vraagt om een verdere aanpak.

10.1 Situaties die om aandacht vragen

Globaal kunnen de volgende situaties in de relatie tussen het VO en het VSO cluster 4 worden onderscheiden:

- a Een leerling komt van het PO of SO en geen van de scholen voor VO kan op voorhand voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling, waardoor de leerling aangewezen is op het VSO. De VSO-scholen cluster 4 in de regio bieden onderwijs aan leerlingen in de onderbouw voor VMBO, HAVO en in mindere mate VWO, maar voor de bovenbouw HAVO en VWO is onvoldoende aanbod. De leerlingen zijn dan aangewezen op scholen voor VSO buiten de regio. Voorts moet worden opgemerkt dat de school voor VSO cluster 4 in Gouda geen adequate praktijklokalen heeft, waardoor het onderwijs in praktijkvakken een knelpunt in het aanbod is.
- b Een leerling is geplaatst op een reguliere school voor VSO cluster 4, maar de desbetreffende school blijkt handelingsverlegen te zijn. Gemeend wordt dat de leerling gebaat zou zijn bij een andere, meer gespecialiseerde vorm van VSO. In feite spelen de dezelfde factoren zoals genoemd onder a.
- c Het kan ook zijn dat de leerling op het regulier onderwijs zit, maar tijdelijk even op een andere onderwijsplek moet worden 'gearrangeerd'. Op de Plusschool dus. De Plusschool kan dan benut worden voor 'afkoeling en bezinning', maar ook om in beeld te brengen 'waarom de leerling (niet) doet wat er verwacht wordt of op welke manier hij/zij weer aan het leren te krijgen is'. Ook nu de volgende 'hiaten', afhankelijk van de locatie:
 - aanwezigheid van bevoegde leraren;
 - inrichting van het schoolgebouw.

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek constateert in relatie tot de uitgangspunten en doelen van passend onderwijs dat er in de regio (te) weinig maatwerk is voor deze leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Om deze lacunes te verminderen dan wel op te heffen zou enerzijds aan een andere organisatievorm van het VSO moeten worden gedacht en anderzijds aan meer samenwerking tussen het VSO en het VO. Het VSO cluster 4 zou meer moeten inspelen op de vraag van het VO, hetgeen samenwerking met het VO vereist. Gedacht moet worden aan maatwerktrajecten die bijvoorbeeld te realiseren zijn door mogelijkheden van symbiose of een diagnostisch arrangement dat antwoord geeft op aard en de achtergrond van de problematiek.

10.2 Wat wordt er gemist

10.2.1 Onvoldoende passend aanbod in het VSO

Het VSO van Horizon biedt beperkte mogelijkheden om een specifieke doelgroep (HAVO/VWO) onderwijs te bieden. Cijfers wijzen uit dat een fors aantal leerlingen (*circa 70*) zijn weg buiten de regio vindt naar bijvoorbeeld de Leo Kanner Onderwijsgroep in Leiden/Oegstgeest of het Pleysier College in Den Haag. Het gaat dan vooral om leerlingen die een autistische problematiek hebben, maar het onderwijs HAVO of VWO kunnen volgen.

Bovendien is het cluster 4-onderwijs onvoldoende gericht op het aangaan van verbindingen met het VO, maar heeft het veelal een interne gerichtheid die vanuit het aanbod en niet vanuit de individuele ondersteuningsbehoefte van de leerling wordt vormgegeven. Dit zorgt ervoor dat er niet of onvoldoende sprake is van flexibilisering van arrangementen tussen VSO en VO.

10.2.2 Onvoldoende passend aanbod in het VO

Als er sprake is van gedragsproblematische leerlingen die niet in de klas te handhaven zijn, is plaatsing buiten school op dit moment vaak het enige alternatief. Naast mogelijkheden tot symbiose kunnen bijvoorbeeld klassen in de school (in combinatie) met ondersteuning in de klas en/of van de lera(a)r(en) een bijdrage leveren om de leerling op school te handhaven en is verwijzing wellicht niet nodig. Ook verdere versterking van de zorgstructuur op school kan hierin een rol spelen. Het inzetten van expertise vanuit het VSO in het VO kan zorgen voor meer differentiatie in het onderwijszorgaanbod voor de leerling en directe ondersteuning van de leraar in het omgaan met verschillen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de regio te constateren valt dat het aantal VSO-rugzakken stijgt, hoewel de cijfers nog gunstig afsteken in relatie tot het landelijk gemiddelde. De cijfers van 2011 gaven nog aan dat het samenwerkingsverband onder het landelijk gemiddelde scoorde, maar de cijfers van 2012 wijzen uit dat het samenwerkingsverband inmiddels boven het landelijk gemiddelde scoort als het om leerlinggebonden financiering gaat. Ook het aantal verwijzingen naar het VSO cluster 4 stijgt. Een verdere groei om onderwijskundige en financiële redenen is niet gewenst. De kans is echter groot dat zonder gericht beleid deze ontwikkeling zich voortzet. Differentiatie naar zwaarte en duur van de ondersteuning biedt perspectief.

Zoals elders in de tekst opgemerkt, is voor een bepaalde categorie leerlingen behoefte aan dagarrangementen GGZ in combinatie met VSO cluster 4 in de regio.

10.3 Thuiszitters

Passend onderwijs is erop gericht dat voor alle leerlingen zoveel mogelijk een passende vorm van onderwijs wordt gevonden en dat er zo min mogelijk thuiszitters zijn. Het samenwerkingsverband inventariseert al twee jaren achtereenvolgens twee keer per schooljaar, te weten in oktober en in februari, zowel onder de scholen als onder de leerplichtambtenaren, welke leerlingen thuiszitten.

Het doel daarvan is om alle thuiszitters in beeld te krijgen en te bezien welke interventies gepleegd kunnen worden om de leerlingen wederom onderwijs te laten volgen. Deze inventarisaties worden ondernomen door het Onderwijsloket.

Het is niet eenvoudig om vast te stellen wat nu een 'thuiszitter' is. Het zijn uiteraard de leerplichtige leerlingen die niet ingeschreven zijn op een school (absoluut schoolverzuim). Daarnaast zijn het leerlingen die wel ingeschreven zijn op een school, maar geen onderwijs gedurende vier achtereenvolgende weken meer volgen (relatief schoolverzuim). Hieronder kunnen jongeren vallen met motivatieproblemen, maar ook jongeren die wegens ziekte het onderwijs niet kunnen volgen. Binnen het criterium 'ziekte' vallen ook psychische verschijnselen. Het samenwerkingsverband hanteert in ieder geval de regel 'vier weken geen onderwijs gevolgd'. Op pagina 22 is een actueel overzicht gegeven van het aantal thuiszitters in het samenwerkingsverband.

In de beide regio's is er een verzuimprotocol dat in samenspraak met de gemeenten is opgesteld. Echter, deze protocollen moeten worden herzien. Een concept is reeds in ontwikkeling, samen met aanpalende samenwerkingsverbanden.

Aandachtspunten

Om het thuiszitten te verminderen of te voorkomen is een goede samenwerking met leerplicht nodig. Ook is de inzet van de JGZ wenselijk. Deze kan fungeren als 'bedrijfsarts' indien gezondheidsredenen voor verzuim of thuiszitten een rol spelen.

Daarnaast zijn integrale programma's voor specifieke doelgroepen nodig, bijvoorbeeld voor jongeren die aangewezen zijn op GGZ-arrangementen in combinatie met onderwijs.

10.4 Overgangen

Het samenwerkingsverband krijgt te maken met veel soorten overgangssituaties. We onderscheiden twee hoofdgroepen:

10.4.1 Overstappen binnen het samenwerkingsverband

De taak van het samenwerkingsverband is het scheppen van de juiste voorwaarden om samen te werken in het kader van de zorgplicht ten aanzien van:

- a VO naar VO;
- b VO naar VSO en terug;
- c VO naar onderwijsopvangvoorziening / Plusschool en terug.

10.4.2 Overstappen van of naar een school buiten het samenwerkingsverband

De taak van het samenwerkingsverband is hierover af te stemmen met anderen ten aanzien van:

- a PO naar VO;
- b PO of SO naar VSO;
- c School/instelling buiten de regio Midden-Holland & Rijnstreek naar VO (dit is inclusief cluster 1 en 2, justitiële inrichtingen, psychiatrische inrichtingen, etc.);

- d school/instelling buiten de de regio Midden-Holland & Rijnstreek naar VSO (en terug);
- e V(S)O naar vervolgonderwijs;
- f V(S)O naar dagbesteding en/of arbeid;
- g instroom nieuwkomers.

Om te werken aan een perspectiefrijke toekomst voor de jongeren is het van belang dat deze overgangsmomenten goed verlopen. Het samenwerkingsverband is mede verantwoordelijk voor de overgangssituaties binnen het samenwerkingsverband (punt 1 a t/m c) en zal derhalve hiervoor het bestaande beleid actualiseren. Bij punt 2 gaat het om overgangen waar samenwerken en afstemmen met anderen aan de orde is.

Voor het onderdeel onder 2 a en b hebben de samenwerkingsverbanden PO/SO en VO/VSO met elkaar afspraken gemaakt en hebben zij een ontwikkelagenda gemaakt (zie bijlage 5).

In het kader van het tegengaan van het voortijdig schoolverlaten participeert het samenwerkingsverband in de stuurgroep VSV en is het samenwerkingsverband vertegenwoordiger van het VO in het bestuurlijk overleg RMC Zuid-Holland Oost.

Bij alle genoemde punten geldt dat voortgebouwd wordt op reeds bestaande samenwerkingsrelaties en ontwikkelde werkwijzen.

10.5 Onderwijs aan zieke kinderen

Wanneer een school met een zieke leerling te maken krijgt, blijft de school verantwoordelijk voor het onderwijs aan deze leerling. Om het onderwijs op school, in het ziekenhuis of thuis te continueren, kan ondersteuning nodig zijn. Scholen kunnen hierbij een beroep doen op de Educatievoorziening van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) of op de VSO-school De Thermiek (cluster 3) te Leiden.

10.6 Ontwikkelingen

In het bieden van passend onderwijs aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte heeft het onderwijs echter ook andere partijen nodig. Op dit moment ontbreekt een integrale aanpak. Eén van de doelen van passend onderwijs is dat de inzet van extra ondersteuning in het onderwijs beter moet worden afgestemd op de inzet vanuit andere sectoren in het jeugddomein, zoals jeugdzorg en jeugd-GGZ. De aanstaande transitie van jeugdzorg naar gemeenten biedt kansen om een integrale aanpak van onderwijs en zorg te realiseren.

Zorgstructuren in en om het onderwijs en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) moeten hiervoor worden verbonden. Dit moet leiden tot 'één kind/gezin, één plan'.

Zowel in de regio Midden-Holland als in de regio Rijnstreek is het samenwerkingsverband hierover – mede in het kader van de voorlopersprojecten – intensief in gesprek met de gemeenten.

11 SAMENWERKING MET (NETWERK)PARTNERS

Kenmerkend voor de regio Midden-Holland & Rijnstreek is dat zowel gemeenten als schoolbesturen van oudsher veel waarde hechten aan autonomie. Samenwerking tussen partijen werd in het verleden veelal gezocht vanuit een wettelijk kader dan wel als gevolg van noodzaak op gronden van algemeen belang. De laatste jaren komt hierin langzaam verandering. Binnen het samenwerkingsverband heerst de opvatting dat schoolbesturen over het algemeen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het oplossen van knelpunten.

11.1 Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden

11.1.1 Samenwerking PO/SO-VO/VSO

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek heeft in de regio Midden-Holland met het samenwerkingsverband PO Midden-Holland te maken en in de regio Rijnstreek met het samenwerkingsverband PO Rijnstreek. De drie samenwerkingsverbanden zijn gezamenlijk 'eigenaar' van het onderwijskundig rapport en het digitaal overdrachtdossier (DOD). Daarnaast vindt er overleg plaats met de afzonderlijke samenwerkingsverbanden PO in de subregio's, waarin meer de doorlopende leer- en ondersteuningslijn wordt besproken.

In de regio Midden-Holland is de samenwerking voorlopig belegd bij een gemeenschappelijke themagroep 'Doorlopende lijnen'. Verwezen wordt naar de gezamenlijke ontwikkelagenda die als bijlage 5 is toegevoegd.

In de regio Rijnstreek is er een bestuurlijk overleg PO-VO, waarin de thema's voor de samenwerking zijn belegd. In deze regio is er ook een vrijgemaakt gereformeerde school, welke school zoveel mogelijk aansluit bij de ontwikkelingen van het algemene samenwerkingsverband.

Voorts zijn de landelijke samenwerkingsverbanden op reformatische grondslag voor PO en VO in de hele regio actief. Deze hebben de ondersteuning op grond van de eigen grondslag geregeld.

11.1.2 Samenwerking VO/VSO-MBO

Samenwerking vindt plaats op het terrein van voortijdig schoolverlaten (VO-MBO) en incidenteel op het terrein van 'time-outarrangementen', hetgeen neerkomt op het feit dat er af en toe een leerling naar het samenwerkingsverband wordt doorverwezen.

Ook wordt er gezamenlijk opgetrokken in het overleg met lokale overheden ten aanzien van jeugdzorg en arbeidsmarkt. Dit zal nog versterkt en geïntensiveerd moeten worden, zeker gelet op de mogelijke invoering van de participatiewet.

In het kader van het beleid van VSV is er een stuurgroep waarin alle scholen voor VO als ook het ROC ID College participeren. De projectleiding is in handen van het ROC.

11.2 Samenwerking/afstemming met omringende samenwerkingsverbanden en gemeenten betreffende jeugdhulp

Met de komst van passend onderwijs staan de nieuwe samenwerkingsverbanden voor de taak om een eigen systematiek van ondersteuningstoewijzing te ontwerpen en te organiseren. Bij het ontwerpen van een dergelijke systematiek hebben samenwerkingsverbanden van de minister uitdrukkelijk de vrijheid gekregen om 'te doen wat nodig is' om voor elke leerling binnen de grenzen van het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek te garanderen. Daarbij moet die systematiek zo zijn ingericht dat deze bijdraagt aan het realiseren van de missie en de visie van het samenwerkingsverband. Dit wil zeggen dat er getracht wordt zoveel mogelijk expertise te organiseren aan de voorkant van het traject (in de school) om zo te bewerkstelligen dat leerlingen het liefst zo dicht mogelijk bij huis c.q. in de regio naar school gaan, daarbij rekening houdend met het feit dat er niet in alle gemeenten voortgezet onderwijs is. Dit wordt bereikt door de eigen kracht van de school als uitgangspunt te nemen en passende ondersteuning te arrangeren op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Aangezien in 'aangrenzende' samenwerkingsverbanden (Leiden e.o. / Duin- en Bollenstreek) de ambitie in de kern dezelfde is, wordt samengewerkt om tot gezamenlijke kaders en invulling te komen. Voor de afstemming met de partners die op regionaal niveau opereren (bijvoorbeeld scholen voor VSO) is dit ook een heel goede aanpak. Dit gemeenschappelijk kader is op dit moment onderwerp van gesprek in de regio Rijnstreek / Leiden / Duin- en Bollenstreek met de gemeenten. In de regio Midden-Holland loopt een vergelijkbaar traject met de betrokken samenwerkingsverbanden en gemeenten.

Van cruciaal belang in dat gemeenschappelijke kader is het werken met een ondersteuningsteam op schoolniveau, waarin expertise aan de voorkant gebundeld is, de ondersteuningsbehoefte van een leerling helder in kaart kunnen worden gebracht en een arrangement voorbereid kan worden (hoe klein of groot ook). Dit ondersteuningsteam kan per samenwerkingsverband enigszins verschillen, maar bestaat in de basis uit een vertegenwoordiger van de school (veelal de zorgcoördinator), aangevuld met expertise vanuit de onderwijs- en de gezinskant. Uitgangspunt daarbij is dat ook de ouders van de leerling betrokken zijn bij het team. Deze werkwijze stelt samenwerkingsverbanden in staat zijn primaire taak te verwezenlijken: voorin het traject, snel en adequaat, ondersteuning bieden opdat leerlingen, het liefst in hun eigen sociale omgeving, een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken. De beweging 'naar voren' weerspiegelt de wens van de samenwerkingsverbanden om de nadruk van passend onderwijs daar te plaatsen waar deze het meest effect kan bewerkstelligen: op de school.

Dit gemeenschappelijk kader is vastgelegd in een gemeenschappelijke paragraaf die als bijlagen (6 en 7) zijn toegevoegd. De komende maanden wordt dit verder uitgewerkt.

Kaders voor samenwerking onderwijsarrangementen en jeugdhulp

- Tijdelijke bovenschoolse onderwijsopvang in de vorm van een integraal arrangement van onderwijs en jeugdhulp is uitsluitend mogelijk met inbreng van de gemeenten in de regio's van het samenwerkingsverband.

- Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het op de onderwijsopvangvoorzieningen De Rotondes geboden onderwijs en maakt hierover afspraken met de aanbieders in de inkoopovereenkomst.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en inkoop van de in te zetten jeugdhulp.
- Het samenwerkingsverband maakt afspraken met de gemeenten binnen het werkgebied ten einde:
 - de toekenning en inzet van vormen van jeugdzorg af te stemmen en te borgen;
 - het integrale arrangement van onderwijs en jeugdhulp verder te ontwikkelen en af te stemmen op de vraag;
 - de sturingskaders voor het onderwijsdeel én het niet-onderwijsdeel van het arrangement af te stemmen;
 - kaderafspraken te maken met betrekking tot geschikte huisvesting voor de vestigingen van de onderwijsopvangvoorzieningen.

De gemeenten en de samenwerkingsverbanden hebben in elk van de regio's, samen met het primair onderwijs, een gezamenlijke beleidsparaagraaf geschreven. Zowel de gemeenschappelijke paraagraaf voor de regio Holland Rijnland als de gemeenschappelijke paraagraaf voor de regio Midden-Holland zijn bijgevoegd (bijlagen 6 en 7).

11.3 Samenwerking met jeugdzorg en jeugdhulpverlening

De gemeenten hebben het voornemen om bij het organiseren van de jeugdhulp (als onderdeel van de decentralisatie van de jeugdzorg) een vergelijkbare beweging te gaan maken als die in het onderwijs wordt voorgestaan. Ook in de jeugdhulp wil dit zeggen dat de expertise 'achter de indicatie vandaan' wordt gehaald en meer voor in het traject wordt aangeboden. Dit gebeurt in de praktijk middels de zogenaamde jeugd- en gezinswerkers. Dit zijn generalisten op het gebied van jeugdhulp die een vaste plek krijgen in het hiervoor geschetste ondersteuningsteam op de scholen. Zij hebben, naast het kunnen bieden van vraagverheldering, consultatie en diagnostiek ook een brede blik op het specialistische achterveld van zorgaanbieders. Deze generalisten krijgen een vaste plek in het hierboven geschetste schoolondersteuningsteam.

Het overleg met de organisaties op het gebied van jeugdzorg vindt in de Rijnstreek, samen met het primair onderwijs en MBO, plaats in een afstemmingsoverleg ZAT. In de regio Midden-Holland krijgt dit overleg vorm in de stuurgroep van het 'Coördinatie Team Voortijdig Schoolverlaten'. Het samenwerkingsverband verzorgt het voorzitterschap en het secretariaat van deze overleggen.

In het kader van de ontwikkelingen ten aanzien van de transitie zal in de beide regio's met de gemeenten en de aanbieders van jeugdzorg bezien worden of een herziening van de overleggen wenselijk is.

11.4 Ontwikkelagenda's 'Onderwijs, gemeenten, jeugdzorg en arbeid'

Nog niet alle informatie is in voldoende mate beschikbaar dan wel helemaal duidelijk. Daarnaast vergt de uitwerking van bepaalde onderwerpen meer tijd. Daarom is er zowel voor de regio Midden-Holland als voor de regio Rijnstreek een ontwikkelagenda opgesteld.

Dit is samen met betrokken samenwerkingsverbanden PO als ook met de landelijk opererende samenwerkingsverbanden gebeurd.

11.5 Samenwerking met VSO, cluster 1 en 2

Het samenwerkingsverband heeft reeds een goede samenwerking met de Koninklijke Auris Groep en de AED. Daarnaast is het bestuur van De Weerklank, zijnde Stichting SOL, aangesloten bij het samenwerkingsverband, ofschoon er overleg gevoerd wordt over overdracht van De Weerklank aan de Koninklijke Auris Groep. In mindere mate wordt (vooralnog) samengewerkt met de Stichting Kentalis, cluster 2.

De samenwerking met cluster 1 is in de achterliggende jaren achtergebleven, omdat het minder aan de orde was. Het is de bedoeling dat er overeenkomstige afspraken, zoals met het cluster 2, zullen worden gemaakt.

11.6 Samenwerking in het kader van voortijdig schoolverlaten

Het samenwerkingsverband participeert in het bestuurlijk overleg Voortijdig Schoolverlaten. In dit kader zijn er – in samenspraak met de scholen voor VO – afspraken gemaakt met het MBO en de gemeenten.

De volgende vormen van overleg zijn er:

- bestuurlijk overleg VSV/Plusschool; hierin participeren de gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda, ROC ID College, ROC Leiden, Cardea Jeugdzorg, Stek Jeugdhulp, Horizon Jeugdzorg en het samenwerkingsverband VO;
- stuurgroep VSV; hierin neemt de schoolleiding deel van de scholen voor VO, het management van het ROC ID College, het RMC Zuid-Holland Oost en het samenwerkingsverband VO/VSO.
- decanenkring; hierin hebben van elke school de decanen zitting.

De volgende arrangementen zijn getroffen:

VO ROC / De Overstap

De digitale aanmelding van leerlingen op het MBO. Een soort DOD. Er is een doorstroomformulier ter bevordering van de 'warme overdracht' tussen VMBO en MBO onder de noemer De Overstap.

Trajectbegeleidingen

Er zijn trajectbegeleiders aangesteld om jongeren die nog geen startkwalificatie hebben te bewegen een opleiding te gaan volgen.

Entreeopleidingen / niveau 1

Er wordt overleg gevoerd over de vormgeving en implementatie van deze opleidingen met het VO. De entree-opleidingen gaan de AKA-opleidingen vervangen.

Samengevat houdt de entreeopleiding het volgende in:

- Het onderwijs voor de entreeopleidingen (voormalig MBO niveau 1) wordt geïntensiveerd, de doelgroep beter voorgesorteerd, de onderwijsaanpak duidelijker vormgegeven en de individuele coaching en loopbaanbegeleiding verbeterd.
- Hierdoor moet de kwaliteit en het rendement van deze opleidingen omhoog en de uitval van studenten fors omlaag.

Kern van de maatregel:

- Niveau-1-opleidingen worden apart van de opleidingen op niveau 2, 3 en 4 gepositioneerd en omgevormd tot entreeopleidingen.
- Een entreeopleiding is gericht op het behalen van een diploma dat toegang biedt tot vervolgonderwijs, maar kan ook leiden tot uitstroom naar de arbeidsmarkt. Deze uitstroom naar werk wordt niet langer als voortijdig schoolverlaten gekwalificeerd.
- Studenten die zich aanmelden voor een entree-opleiding worden beter voorgesorteerd: in de wet wordt vastgelegd dat entreeopleidingen uitsluitend toegankelijk zijn voor studenten die niet aan de vooropleidingseisen voor MBO-2, MBO-3 of MBO-4 voldoen en die niet meer tot de doelgroep van het VO behoren (dat wil zeggen: leerlingen die niet meer leerplichtig zijn). Entreeopleidingen zijn evenmin toegankelijk voor studenten met veel problemen die wel aan de vooropleidingseisen voldoen; zij kunnen tijdelijk worden opgevangen en begeleid in een Plusvoorziening.
- Deze voorsortering leidt tot een eenduidiger onderwijsaanpak zodat het onderwijs daadwerkelijk op de doelgroep kan worden afgestemd.
- Voor de entreeopleiding wordt het bindend studieadvies ingevoerd. Elke student moet binnen vier maanden na de start van de opleiding een studieadvies krijgen. Bij een gebrek aan studieresultaten heeft de instelling *de mogelijkheid* om de student te adviseren te kiezen voor een andere opleiding of een andere leerweg of om het onderwijs te verlaten. De onderwijsovereenkomst en de inschrijving voor de opleiding worden in deze situaties gewijzigd of beëindigd.
- Vergelijkbaar met de distributie van alle opleidingen, hebben MBO-instellingen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor een nette regionale distributie van entreeopleidingen over de regio. Dat kan per regio er anders uitzien.
- In het wetsvoorstel is geen datum van inwerkingtreding opgenomen, maar is voorgesteld om de datum van inwerkingtreding te bepalen bij Koninklijk Besluit. Beoogd wordt augustus 2014.
- Studenten die voor de inwerkingtreding stonden ingeschreven voor een beroepsopleiding mogen deze afmaken uiterlijk in het studiejaar volgend op het studiejaar waarin de voor hen geldende studieduur is verstreken.

Voor leerlingen van het praktijkonderwijs en leerlingen van de basisgerichte leerweg van het VMBO lijkt de invoering van de entreeopleiding geen verbetering. Het verdient in ieder geval een nauwkeurige afstemming tussen het VMBO/praktijkonderwijs en het ROC.

Onderwijsopvangvoorziening

In de regio Rijnstreek en in de regio Midden-Holland heeft het samenwerkingsverband een onderwijsopvangvoorziening. Een deel van de middelen VSV en jeugdzorg zijn in de projectbegroting opgenomen. De onderwijsopvangvoorzieningen De Ronde vangen ook leerlingen uit het MBO op. Soms ook een leerling uit groep 8 van het primair onderwijs.

12 PROFESSIONALISERING

Het uitgangspunt is dat de afzonderlijke schoolbesturen en betrokken organisaties zelf primair verantwoordelijk zijn voor de deskundigheidsbevordering en professionalisering van het eigen personeel. Er zijn echter drie verantwoordelijke 'groepen' te onderscheiden:

12.1 Schoolbesturen

Deze zijn verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering en professionalisering van de leraren en het onderwijsondersteunend personeel. Daarbij wordt aandacht besteed, zoals genoemd in de Lerarenagenda van OCW, aan omgaan met verschillen in de klas, handelingsgericht werken en afstemming. Daarnaast zorgt het bestuur ervoor dat ook het onderwijsondersteunend personeel betrokken bij begeleiding van en toezicht op de leerling geschoold wordt op versterking van het pedagogisch handelen.

12.2 Samenwerkingsverband als netwerk

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek is verantwoordelijk voor het organiseren van netwerkbijeenkomsten, trainingen en scholingen voor 'sleutelpersonen' van de scholen, belast met het organiseren van de ondersteuning. Dit zijn netwerkbijeenkomsten gericht op uitwisseling of afstemming of scholingsbijeenkomsten rondom een thema.

12.3 Samenwerkingsverband als werkgever

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek is verantwoordelijk voor de professionalisering en de bevordering van de deskundigheid voor het eigen personeel als ook voor de leden die benoemd zijn in een commissie van het samenwerkingsverband. Daarbij moet onder andere gedacht worden aan onderwijsspecialisten, orthopedagogen, psychologen en dergelijke. Een nadere beschrijving van de functies en de taken, alsmede een functiegebouw, zullen in het eerste jaar nader worden uitgewerkt.

12.4 Overig

In voorkomende situatie kan het wenselijk zijn om professionaliseringsbijeenkomsten te organiseren samen met samenwerkingsverbanden PO, met het MBO of met de organisaties die betrokken zijn bij de jeugdzorg.

13 SAMENWERKING MET OUDERS EN RECHTEN OUDERS

Een van de speerpunten van passend onderwijs is het versterken van de positie van ouders. Dit is beschreven in het 'Referentiekader Passend Onderwijs'. De schoolbesturen hebben een zorgplicht en zorgen voor een passende onderwijsplek voor elke leerling in het samenwerkingsverband. Ouders worden in principe geholpen door de school waar zij hun kind aanmelden.

Een goede samenwerking tussen school en ouders is van groot belang. Vooral als er zorgen zijn en een leerling of gezin extra hulp of ondersteuning nodig heeft. Wettelijk gezien hebben scholen de plicht om ouders te informeren over de vorderingen van hun kind en de eventuele extra ondersteuning die nodig is. Het samenwerkingsverband stimuleert dat ouders vanaf het begin worden betrokken bij het onderwijs en de ondersteuning van hun kind, niet pas als er problemen zijn. Dit is ook onderdeel van handelingsgericht werken.

13.1 Ouders en toewijzingstrajecten

In de ondersteuningsroute (zie hoofdstuk 8) is het gesprek en de afstemming met ouders bij elke stap aan de orde. Ook in de werkwijze (fasering) is de positie van ouders duidelijk gemarkeerd: het begint met de visie van de leerling en de ouders op de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Op basis daarvan kan een ondersteuningsarrangement worden voorgesteld.

13.2 Ouders en inspraak op het niveau van het samenwerkingsverband

Een van de belangrijke instrumenten die de wetgever rond passend onderwijs biedt om de zeggenschap van ouders te versterken, is het inrichten van een ondersteuningsplanraad (OPR). De OPR van het samenwerkingsverband is in december 2013 opgericht. Op grond van de wet is het aantal vertegenwoordigers namens ouders en leerlingen in deze raad gelijk aan het aantal vertegenwoordigers namens personeel.

13.3 Advies, instemming, klachten en bezwaar

Ouders worden niet alleen via de ondersteuningsplanraad bij de vorming van het beleid betrokken, maar ook op andere terreinen hebben ouders (en leerlingen) rechten. Deze zijn op verschillende wijzen gegarandeerd en hieronder kort aangegeven.

Schoolondersteuningsprofiel

Elke school moet een schoolondersteuningsprofiel opstellen en vaststellen. De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesbevoegdheid op dit ondersteuningsprofiel.

Ontwikkelingsperspectief

Voor leerlingen die aangewezen zijn op extra ondersteuning is de school wettelijk verplicht om een ontwikkelingsperspectief te schrijven en wel zes weken na aanvang van het onderwijs. De leerlingen en ouders hebben inspraak in de invulling van het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

Vertrouwenspersoon

Het samenwerkingsverband heeft een vertrouwenspersoon indien ouders of leerlingen anoniem advies over hun rechten wensen te verkrijgen dan wel als zij menen dat er (vermeend) verkeerd gehandeld is door functionarissen of organen van het samenwerkingsverband. Het gaat dan alleen over de verantwoordelijkheden van het samenwerkingsverband, niet over zaken die tot de verantwoordelijkheid van de school of een schoolbestuur kunnen worden gerekend. De naam van de vertrouwenspersoon wordt op de site van het samenwerkingsverband bekend gemaakt. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat deze persoon geen zaken in behandeling kan nemen die tot de verantwoordelijkheid van een school(bestuur) moeten worden gerekend.

Adviescommissie voor Bezwaar

Het samenwerkingsverband kent een Adviescommissie voor Bezwaar. Bij deze commissie kan bezwaar worden ingediend door ouders/verzorgers en scholen indien een toelaatbaarheidsverklaring niet is afgegeven.

Landelijke geschillencommissie passend onderwijs

Deze landelijke geschillencommissie voor het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs oordeelt in geschillen tussen ouders en het schoolbestuur over:

- de (weigering van) toelating van leerlingen die extra ondersteuning behoeven;
- verwijdering van leerlingen;
- ontwikkelingsperspectief.

De commissie wordt gewoonlijk ingeschakeld als eerst de interne mogelijkheden zijn benut.

Informatie: www.onderwijsgeschillen.nl.

Zie ook paragraaf 3.7.

13.4 Informatievoorziening

Om de samenwerking tussen school en ouders goed en zorgvuldig te laten verlopen, zijn enkele informatiedocumenten beschikbaar op de website: www.swv-vo-mhr.nl:

- privacyreglement tussen de kernpartners waarin de omgang met persoonsgegevens wordt geregeld om persoonsbescherming te garanderen. Bij dit reglement horen ook toestemmingsverklaringen;
- schoolondersteuningsprofielen van alle scholen. Alle VO- en VSO-scholen binnen het samenwerkingsverband hebben een ondersteuningsprofiel opgesteld. In dit profiel en in de schoolgids staat informatie voor ouders omtrent de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt. Deze informatie wordt door elke school op de eigen website ontsloten;
- ouderbrochure voor de PO-VO-procedure.
-

13.5 Ouders als pedagogisch partner

Het samenwerkingsverband ziet ouders als essentiële pedagogisch partners in het realiseren van goede basisondersteuning. Dit wordt zichtbaar in de volgende punten:

- Ouders worden actief betrokken bij de schoolloopbaan van hun kind en bij de school.
- In het model 'De school als vind- en werkplaats' formuleren we uitgangspunten voor een sterke basis: "Scholen willen vanaf de start een goede relatie met ouders onderhouden en hen steeds

betrekken bij de schoolloopbaan van hun kind, ook wanneer alles goed verloopt.” Bovendien zijn ouders voor de school de eerste ingang als het gaat om het in beeld brengen van ‘wat er nog meer speelt’ op het moment dat er signalen zijn dat hun kind niet gedijt in de onderwijssetting. Eventuele ontwikkelingsperspectieven, handelingsplannen en arrangementen worden altijd besproken met ouders.

- Ouders worden volgens de wet geacht al bij de aanmelding te melden of er sprake is van behoefte aan extra ondersteuning.

14 OVERGANGSSITUATIE 2014-2016

14.1 Leerlinggebonden financiering, cluster 3 en 4

Met passend onderwijs komt een einde aan de ambulante begeleiding zoals we die nu kennen. De ambulante begeleiding die gekoppeld is aan een leerling met een indicatie speciaal onderwijs die in het regulier onderwijs verblijft (de zogenaamde rugzakleerling), houdt dan op te bestaan. Echter, leerlingen die een beschikking Igf hadden of zouden moeten krijgen, verdienen echter wel nog de ondersteuning.

De middelen ambulante begeleiding bestaan uit drie componenten, te weten een schoolgebonden deel, een personeel deel ambulante begeleiding (AB) en een materieel deel AB. Het schoolgebonden deel was voor de reguliere school bestemd en het personele en het materiële deel AB voor het (V)SO i.c. AB-diensten.

Ten aanzien van het schoolgebonden deel is reeds in een vroeg stadium de afspraak gemaakt dat deze middelen in het schooljaar 2014-2015 aan de scholen zouden worden overgemaakt, minus een inhoudingspercentage van circa 5%.

In deze paragraaf wordt met name ingegaan op de 'transitie' voor de AB-delen voor de clusters 3 en 4. (Voor de ambulante begeleiding voor de clusters 1 en 2 gelden andere regels, omdat deze niet onder de verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden komen te vallen).

Het samenwerkingsverband heeft voornamelijk te maken met de AED (begeleiding van leerlingen cluster 2, 3 en 4) en Horizon (cluster 4-leerlingen). Voorts nog met enkele 'kleine aanbieders'.

De arrangementen ambulante begeleiding vallen uiteen in:

- preventieve ambulante begeleiding (PAB);
- reguliere ambulante begeleiding;
- terugplaatsing ambulante begeleiding (TAB);
- trainingen/cursussen.

De gelden PAB en TAB gaan met ingang van 1 augustus 2014 al naar de samenwerkingsverbanden. De gelden reguliere ambulante begeleiding gaan in het schooljaar 2014-2015 nog naar het (voortgezet) speciaal onderwijs (het (v)so-deel van de rugzak). In het schooljaar 2015-2016 gaat ook het (v)so-deel van de rugzak naar het samenwerkingsverband. Tegelijkertijd bestaat dat jaar nog wel een herbestedingsverplichting voor die gelden bij het speciaal onderwijs.

In het samenwerkingsverband is besloten om geen gebruik te maken van de opting out-mogelijkheid. Dat betekent dat de gelden voor AB tussen augustus 2014 en augustus 2016 bij het speciaal onderwijs worden herbested.

Voor de langere termijn onderzoekt het samenwerkingsverband de mogelijkheden om een macro-contract af te sluiten met de AED in combinatie met andere aanbieders.

Het samenwerkingsverband hecht aan bundeling van expertise, continuïteit, deskundigheid en flexibiliteit. In de huidige situatie worden de ambulante begeleiders ingezet om de scholen te begeleiden met leerlingen die een indicatie voortgezet speciaal onderwijs hebben. Afhankelijk van de afspraken met de scholen worden de leerlingen en/of leraren begeleid door de ambulante begeleiders. Deze begeleiding is eigenlijk altijd curatief van aard: de leerling heeft immers al een indicatie.

Het streven is erop gericht om de ondersteuning van leerlingen die dat nodig hebben vooral preventief in te zetten. In dat kader is binnen het samenwerkingsverband gesproken over een andere inzet van de externe deskundigen van de huidige AB-diensten.

Voorts is daarbij aangegeven dat de zwaarte en de duur van de begeleiding kunnen variëren. Daarnaast is aangegeven dat de AB niet meer zo 'versnipperd' moet worden, maar meer gebundeld. Het is namelijk niet altijd nodig dat er verschillende AB'ers komen.

In overleg met één van de AB-diensten in de regio, te weten AED, is het idee van een expertteam ontstaan. De kern van deze werkwijze is dat elke school 'vaste' ambulante begeleiders heeft die op verzoek van de school aansluiten bij de besprekingen van het schoolondersteuningsteam. De inzet van deze ambulante begeleiders is vooral gericht op de basisondersteuning aan leerlingen. Meer leerlingen profiteren van de aanwezige ondersteuning (ook niet Igf-leerlingen). Het doel is om de ondersteuning sneller, breder en flexibeler in te zetten. Deskundigheidsbevordering van de leraar vindt bijvoorbeeld via co-teaching plaats.

Dit idee is met andere AB-diensten gedeeld en werd positief ontvangen. In het schooljaar 2014-2015 zullen mogelijk (via pilots) ervaringen worden opgedaan met deze werkwijze. In deze periode zal ook verdere besluitvorming over organisatie en financiering van de ambulante begeleiding plaatsvinden.

De komende twee jaar zullen er afspraken gemaakt worden over de gewenste ondersteuning door het speciaal onderwijs, de kwaliteit van de dienstverlening en de omvang van aansturing.

Een trainings-/scholingsaanbod zal alleen op verzoek van het samenwerkingsverband worden uitgewerkt en aangeboden.

Voor de periode 1 augustus 2014 – 1 augustus 2016 wordt de inzet van het huidige AB-personeel grosso modo gecontinueerd, met uitzondering van de preventieve ambulante begeleiding en de gelden voor terugplaatsing. Deze PAB- en TAB-middelen zullen benut worden voor de formatie van de onderwijspecialisten in het kader van de ondersteuningstoewijzing.

De scholen kunnen wel eigen accenten geven in samenspraak met de ambulante begeleider(s). Het samenwerkingsverband c.q. de scholen krijgen immers regie over de wijze waarop de ondersteuning wordt ingezet en vormgegeven.

Voor het schooljaar 2015-2016 zijn nog geen overgangsbesluiten genomen, maar duidelijk zal zijn dat ook dan ondersteuning gegarandeerd moet worden.

14.2 Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 3 en 4

Met ingang van 1 augustus 2014 is het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de ondersteuningstoewijzing betreffende de doelgroepen behorende tot cluster 3 en 4. Voor leerlingen die voor 1 augustus op een school voor (V)SO onderwijs volgen met een geldige beschikking, verandert er in eerste instantie niet veel. De beschikking blijft geldig voor de periode zoals vermeld op de beschikking, doch tot uiterlijk tot 1 augustus 2016.

De beschikking vervalt echter als de leerling verandert van school voor SO dan wel bij de overgang van SO naar VSO. Dat is op 1 augustus 2014 reeds het geval.

Voor de scholen die in bestuurlijke zin aangesloten zijn bij het samenwerkingsverband zal de beleidslijn gekozen worden dat er bij een geldige CVI-beschikking voor het schooljaar 2014-2015 een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven.

Voor leerlingen die op een school voor SO onderwijs volgen en aangewezen zijn op VSO, maar geen geldige beschikking hebben, geldt dat er op basis van een compleet rapport, inclusief handelingsplan of ontwikkelingsperspectief, een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven. Voor leerlingen in het domein cluster 3 voor wie onmiskenbaar duidelijk is dat zij nimmer onderwijs in het regulier onderwijs kunnen volgen, zal de toelaatbaarheidsverklaring afgegeven worden tot en met het einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt. Dan geldt een tussentijdse evaluatie, die door de school vier maanden voor het verlopen van de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) bij het Onderwijsloket aanhangig moet worden gemaakt.

In beide gevallen is het zaak dat de orthopedagoog of de psycholoog van het samenwerkingsverband een positief advies afgeeft.

Voor leerlingen die buiten de regio een school voor SO bezoeken en vermoedelijk aangewezen zijn op een school voor VSO geldt dat de orthopedagoog van het samenwerkingsverband betrokken is bij het advies. De volgende tijdelijke regeling is van toepassing.

14.2.1 Tijdelijke regeling

Met de invoering van nieuwe wettelijke bepalingen met betrekking tot passend onderwijs per 1 augustus 2014 verandert er veel. Leerlinggebonden financiering (LGF, rugzakje) vervalt. Scholen bieden voortaan ondersteuning aan op basis van de (financiële) afspraken die men binnen het samenwerkingsverband daarover maakt.

Beschikkingen in het (V)SO van leerlingen die daar op 1 augustus 2014 ingeschreven staan, blijven nog twee jaar geldig. Binnen die tijd oordeelt het SWV over een omzetting of verlenging. Een beschikking heet dan TLV (Toelaatbaarheidsverklaring). Afhankelijk van waar de leerling woont of van welke reguliere school hij komt wordt bepaald welk SWV aan zet is voor de TLV en bekostiging.

Bovendien zijn er overgangsbepalingen om de stelselwijziging goed uit te kunnen voeren wat betreft registratie en bekostiging. Dit levert veel vragen op. De uitgangspunten en belangrijkste regels zetten we hieronder uiteen. De meest voorkomende vragen zetten we daarbij op een rijtje, voorzien van antwoorden.

Voor alle duidelijkheid; een en ander geldt voor het VSO cluster 3 en 4. Het VSO cluster 1 en 2 valt onder regionale of landelijke organisaties voor deze schooltypen.

Hier is geen informatie opgenomen over voorziene wijzigingen ten aanzien van het praktijk- onderwijs en het leerwegondersteunend onderwijs, omdat de wettelijke regels voor deze schoolsoorten komend schooljaar niet wijzigen.

Met betrekking tot het Ontwikkelingsperspectief (OPP):

Het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek zal in april 2014 met een model ontwikkelingsperspectief komen. Dit model is met de samenwerkingsverbanden VO Leiden e.o. en Duin- en Bollenstreek tot stand gekomen. Uit alle drie de samenwerkingsverbanden zijn vertegenwoordigers betrokken geweest.

Algemene Informatie over wat bekend is in januari 2014 over beschikkingen

1 Een CvI-beschikking (Commissie van Indicatiestelling) die afloopt na 31 juli 2014 geeft twee jaar een overgangsrecht, te rekenen vanaf 1 augustus 2014. Binnen die twee jaar beslist het SWV over omzetting, voortzetting in de vorm van een TLV (Toelaatbaarheidsverklaring) (als het een (V)SO-leerling betreft), mits de leerling op 1 augustus 2014 ingeschreven staat op het (V)SO.

2 Een LGF-leerling (Leerlinggebonden Financiering) verliest zijn beschikking op 1 augustus 2014. Het is aan het SWV invulling en bekostiging te regelen van ondersteuning vanaf 1 augustus 2014. Het SWV ontvangt daartoe de middelen met verplichtingen voor het voormalige AB-deel. In ons SWV is voor het schooljaar 2014-2015 besloten dat de scholen deze middelen op grond van nagenoeg de omvang in de achterliggende twee jaren ontvangen en derhalve gehouden zijn de ondersteuning te regelen.

De scholen mogen echter het budget flexibeler inzetten. De wijze waarop de scholen de ondersteuning aan leerlingen met een (voormalige) rugzak vormgeven, moet verwoord worden in het ontwikkelingsperspectief van betreffende leerlingen.

3 Een CvI-beschikking die afloopt op 31 juli 2014 en verlengd zou moeten worden: de (her)beschikking kan ingaan op 1 juli 2014. Weliswaar ontstaat daarmee een maand dubbele inschrijving van beschikkingen, maar het systeem geeft na een maand geen foutmelding meer en de registratie, die voor 31 juli 2014 in BRON gedaan moet zijn, loopt dan gelijk met de beschikkingen die niet aflopen. De rechten voor deze groep vallen daarmee onder het gestelde bij 2.

4 Een paar concrete situaties:

- de eerste start op (V)SO per 1 augustus 2014: inschrijven op 1 juli 2014;
- over van SO naar VSO op 1 augustus 2014: inschrijven op 1 juli 2014.

Voor vragen over ondersteuning op het VO na 1 augustus 2014 wordt men geadviseerd zich te wenden tot de school of tot het samenwerkingsverband VO.

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Na 1 augustus 2014 worden er alleen nog TLV's afgegeven voor het VSO.

Voor het aanvragen/afgeven van een TLV in verband met de route naar het VSO (de huidige clusters 3 en 4) gelden nieuwe regels:

- 1 Bij onderinstroom / eerste aanmelding (4 jarige-PO/SO, 12-jarige-VO/VSO) geldt: de postcode van het thuisadres bepaalt welk SWV aan zet is bij een TLV-aanvraag.
 - 2 Voor alle leerlingen die op 1 augustus 2014 ingeschreven staan in het VSO, ongeacht het leerjaar, geldt eenmalig: de postcode van het thuisadres bepaalt welk SWV aan zet is om de beschikking om te zetten naar een TLV.
 - 3 Bij een gewenste overstap van een zittende leerling van een PO-school naar een SBO of SO-school of van een VO-school naar een VSO-school is het SWV waartoe de school van de zittende leerling behoort aan zet om een TLV af te geven.
 - 4 Bij overstap van SO naar VSO geldt regel 1.
 - 5 Een TLV kan vanaf 1 augustus 2014 worden afgegeven. De geldigheidsduur wordt daarbij aangegeven, maar minimaal geldt: de rest van het schooljaar plus één heel schooljaar
- N.B. Vóór 1 augustus 2014 kunnen er geen TLV's aangevraagd worden en gelden nog de huidige regels voor beschikkingen/arrangementen.*

Cvl-indicaties

- *Leerling zit in Bao of Sbao en heeft AB*

1 *Cvl op PO met einddatum 31-07-14*

Stopt.

2 *Cvl op PO met einddatum 31-07-14 schoolverlater*

Stopt. VO-school bepaalt of benodigde ondersteuning haalbaar is. Indien ja, dan wordt ondersteuning bekostigd door VO-school zelf vanuit totaalbedrag dat VO ontvangt van SWV.

3 *Cvl op PO met einddatum 31-07-15 en verder*

Stopt per 01-08-14.

4 *Cvl op PO met einddatum 31-07-15 en verder schoolverlater*

Stopt per 01-08-14. VO-school bepaalt of benodigde ondersteuning haalbaar is. Indien ja, dan wordt ondersteuning bekostigd door VO-school zelf vanuit totaalbedrag dat VO ontvangt van SWV.

- *Leerling zit in SO*

5 *Cvl SO met einddatum 31-07-14*

Herindicatie dient ingediend te worden bij Cvl. Die geeft bij positief besluit indicatie af met ingangsdatum 01-07-14. SVW van de woonplaats van de leerling gaat omzetten naar TLV. Vóór 01-05-14 herindicatie indienen bij Cvl. Na 01-05-14 geen garantie op tijd geldige beschikking. Foutmelding ivm 'dubbele' maand negeren.

6 *Cvl op SO met einddatum 31-07-14 schoolverlater*

Herindicatie dient ingediend te worden bij Cvl. Die geeft bij positief besluit indicatie af tot 31-07-15 met ingangsdatum 01-07-14. SWV VO van de woonplaats van de leerling gaat omzetten naar TLV. Vóór 01-05-14 herindicatie indienen bij Cvl. Na 01-05-14 geen garantie op tijd geldige beschikking. Foutmelding ivm 'dubbele' maand negeren.

7 *Cvl op SO met einddatum 31-07-15 en verder*

Indicatie wordt overgenomen door SWV PO van thuis-postcode en die gaat omzetten naar TLV.

8 *Cvl op SO met einddatum 31-07-15 en verder én schoolverlater*

Naar VSO: indicatie wordt overgenomen door SWV VO van thuis-postcode en die gaat binnen twee jaar omzetten naar TLV.

Naar regulier VO: AB bestaat niet meer na 01-08-14. VO-school bepaalt of zij zorg kan bieden.

- *Leerling zit in VO en heeft AB*

9 *Cvl op VO met einddatum 31-07-14*

AB stopt. Verdere zorg zal school zelf regelen en bekostigen; vanuit SWV ontvangt school een totaalbedrag voor de zorg.

10 *Cvl op VO met einddatum 31-07-15 en verder*

AB stopt. Verdere zorg zal school zelf regelen en bekostigen; vanuit SWV ontvangt school een totaalbedrag voor de zorg.

- *Leerling zit in VSO*

11 *Cvl op VSO met einddatum 31-07-14*

Herindicatie dient ingediend te worden bij Cvl. Die geeft bij positief besluit indicatie af tot 31-07-15. Begindatum 01-07-14. Het SWV van de woonplaats van de leerling gaat omzetten naar TLV binnen twee jaar.

Vóór 01-05-14 herindicatie indienen. Na 01-05-14 geen garantie geldige beschikking op 01-08-14.

12 *Met een beschikking Cvl op VSO met einddatum 31-07-2015 en verder én leerling woonachtig binnen de postcode van het SWV*

Is de beschikking geldig op 01-08-2014 dan beziet het SWV VO binnen twee jaar of de beschikking verlengd moet worden via een TLV van het SWV.

13 *Cvl op VSO met einddatum 31-07-2015 en verder én buiten de regio van het SWV*

Geldig op 01-08-14: SWV van de woonplaats van de leerling zet al dan niet om naar TLV binnen twee jaar.

De school die in dit kader een TLV aanvraagt overlegt ook een ontwikkelingsperspectiefplan met handelingsplan.

14.3 Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 2

Omdat de instelling cluster 2 verantwoording af dient te leggen over de geboden kwaliteit, zijn door Siméa (organisatie voor cluster 2-onderwijs) voorwaarden opgesteld waarvoor de middelen worden ingezet. Het beschikbaar stellen van de middelen is altijd gekoppeld aan de onderwijsbehoefte van de individuele leerling en/of de ondersteuningsvraag die door de context van de individuele leerling wordt gesteld. In een op overeenstemming gericht overleg tussen de instelling cluster 2 en het regulier onderwijs worden afspraken gemaakt over hoe aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling en/of de context wordt voldaan en wie dit doet.

14.3.1 Voorwaarden en verantwoording

Voorwaarden

- 1 De middelen worden gericht ingezet voor de directe begeleiding van de leerling cluster 2. Er wordt rekening gehouden met de bestaande zorgstructuur van de school. In het begeleidingsplan kan deze zorgstructuur worden ingezet door bijvoorbeeld specifieke remedial teaching, logopedie, het toegankelijk maken van leerstof en overige activiteiten inzake de taalontwikkeling en communicatieve redzaamheid van de cluster 2-leerling.
- 2 De middelen worden ingezet voor de *directe ondersteuning* van de leraar aangaande pedagogische en didactische vaardigheden betreffende de leerling cluster 2 (bijvoorbeeld in de vorm van coaching, cursussen, trainingen, co-teaching).
- 3 De middelen worden ingezet voor *specifieke materialen* voor de leerling cluster 2 in afstemming met cluster 2.

Verantwoording en aandachtspunten ten aanzien van kwaliteit

- In het begeleidingsplan, gekoppeld aan het ontwikkelingsperspectief van de leerling, staan de ondersteuningsactiviteiten beschreven die uitgevoerd gaan worden in relatie tot de onderwijsbehoefte van de leerling cluster 2. Daarin staat expliciet genoemd wie welke bijdrage levert en hoeveel uren hiervoor beschikbaar zijn.
- De activiteiten die de school inzet zijn cluster 2-specifiek en voldoen aan de kwaliteitseisen die de sector stelt. Zie hiertoe ook de kaderdocumenten en de kwaliteitsindicatoren van Siméa (www.simea.nl). Over de activiteiten is vooraf altijd afstemming met de cluster 2-medewerker. Waar ondersteuning nodig is, wordt deze altijd geboden.
- In de tussen- en eindevaluatie wordt zowel de inzet van de instelling cluster 2 als die van de school geëvalueerd in relatie tot de opbrengsten van de leerling. Hierbij zijn betrokken de cluster 2-medewerker, de school en de ouders. Eventueel biedt de instelling cluster 2 ondersteuning bij complexe problematiek (systeemgericht en multidisciplinair).

14.3.2 Overgangsregeling

Voor de leerlingen die een beschikking cluster 2 hebben met als einddatum 1 augustus 2015 (of later) is een overgangsregeling gemaakt. Deze overgangsregeling loopt van 1 augustus 2014 tot 1 augustus 2016. Gedurende deze periode zal de instelling cluster 2 in goede samenwerking met de reguliere school of het samenwerkingsverband zorgen voor doelmatige inzet van deskundigheid ten behoeve van de leerling. Dit houdt in dat zowel onze eigen mensen als die van het regulier

onderwijs taken in dit kader kunnen uitvoeren. In dat laatste geval kunnen ten behoeve van die inzet middelen beschikbaar worden gesteld. Gegeven de bestaande praktijk zullen we op zorgvuldige wijze omgaan met de belangen en inzichten van de reguliere scholen. De middelen worden gedurende de overgangsregeling 2014-2016 beschikbaar gesteld voor de periode van een schooljaar met de mogelijkheid van een verlenging met één schooljaar.

De overgangsregeling geldt niet voor leerlingen die na 1 augustus 2014 geïndiceerd worden. Bij nieuwe indicaties geldt dat de middelen worden toegekend op basis van een beschikking van de Commissie van Onderzoek over de toelating en begeleiding van de leerling in samenhang met het daartoe geëigende onderwijsarrangement; de beschikking is geldig voor bepaalde tijd.

14.3.3 Procedure

Er wordt een overeenkomst gesloten met de school(besturen) waarin onder andere afspraken rond omvang en voorwaarden voor beschikbaarstelling worden vastgelegd. Richtinggevend zijn de kaderdocumenten van de cluster 2 branche-organisatie Siméa (zie www.simea.nl). De afspraken voor beschikbaarstelling van middelen gelden gedurende de overgangsregeling, van 1 augustus 2014 tot 1 augustus 2016.

Het beschikbaar te stellen budget is afhankelijk van het aantal leerlingen met een cluster 2-onderwijsarrangement en het type arrangement (licht of medium). Daarnaast is van invloed wie de behoefte van de leerling en/of de context beantwoordt en de omvang van de inzet door de school bij het uitvoeren van dat arrangement. Momenteel wordt nog gewerkt aan een financieel kader voor de beschikbaarstelling.

14.4 Voortgezet speciaal onderwijs, cluster 1

14.4.1 Aanmelding en toelating

Wanneer leraren, ouders of andere verwijzers vermoeden dat een jongere een visuele beperking heeft, kunnen de ouders hun kind aanmelden bij Visio of Bartiméus. Ook samenwerkingsverbanden kunnen leerlingen aanmelden mits zij daarvoor toestemming hebben van de ouders.

Na aanmelding worden de medische gegevens, waaronder de oogheekundige gegevens, opgevraagd en worden er zo nodig gedurende één of meerdere dagen onderzoeken uitgevoerd, zoals visueel functieonderzoek, psychologisch onderzoek en pedagogisch en/of didactisch onderzoek.

Op grond van de resultaten van dit onderzoek beoordeelt de Commissie van Onderzoek van de betreffende onderwijsinstelling of het kind op basis van de landelijke toelatingscriteria recht heeft op ambulante onderwijskundige begeleiding of op onderwijs van een onderwijsinstelling voor leerlingen met een visuele beperking.

Wanneer de jongere toelaatbaar is, wordt in afstemming met de ouders en (indien aan de orde) de reguliere school een passend arrangement samengesteld:

- ambulante onderwijskundige begeleiding op een reguliere school;
- (voortgezet) speciaal onderwijs bij een onderwijsinstelling voor leerlingen met een visuele beperking;
- samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs.

Elk arrangement wordt op maat ingevuld op basis van de behoeften en ondersteuningsvragen van de betreffende leerling.

14.5 Compensatieregeling AWBZ

Sinds 2009 is er voor het (V)SO, cluster 3 en 4, een compensatieregeling voor aanvullende begeleiding AWBZ. Hiervoor konden de scholen een aanvraag indienen bij het REC.

Het samenwerkingsverband heeft deze compensatiemaatregel gehandhaafd. Zie daarvoor het gestelde in paragraaf 8.10

15 COMMUNICATIE

Voor wat betreft communicatie kunnen globaal twee aspecten worden onderscheiden, te weten:

- voorlichting over passend onderwijs en interne beleidsontwikkelingen;
- structurele informatievoorziening.

15.1 Voorlichting over passend onderwijs en interne beleidsontwikkelingen

In het achterliggende jaar heeft het samenwerkingsverband de volgende middelen en bijeenkomsten benut:

- Regelmatig zijn de zorgcoördinatoren geïnformeerd over passend onderwijs in het algemeen en over de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband. Daarbij zijn zij uitgenodigd hun inbreng te geven.
- De directies van de scholen zijn regelmatig over diverse ontwikkelingen ingelicht en betrokken bij de beleidsvoorbereidingen.
- Er is door het samenwerkingsverband kort voor de zomervakantie 2012 een PowerPoint-presentatie gemaakt die de directieleden van de scholen konden benutten om het personeel van de scholen te informeren over de ontwikkelingen van passend onderwijs.
- Vanaf het najaar 2012 tot en met juni 2013 zijn leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden door het samenwerkingsverband geïnformeerd over de inhoud van passend onderwijs in het algemeen en over de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband in het bijzonder.

In juni 2013 heeft dit geleid tot de vorming van een werkgroep die als voorlopige ondersteuningsplanraad kon worden aangemerkt.

Nieuwsbrief

Voorts heeft het samenwerkingsverband diverse keren een nieuwsbrief uitgebracht.

Deze is toegezonden aan de aangesloten besturen, directies van scholen, zorgcoördinatoren, medezeggenschapsraden, gemeenten, instellingen voor jeugdzorg, REC's en samenwerkingsverbanden PO in de regio alsmede andere belangstellenden.

Website

Met ingang van 1 september 2013 heeft het samenwerkingsverband een nieuwe website (www.swv-vo-mhr.nl) waarop diverse informatie voor ouders, scholen voor primair onderwijs en scholen voor voortgezet onderwijs te vinden is. Op de website zal de te downloaden informatie voor ouders, personeelsleden en scholen ten aanzien van procedures en arrangementen worden opgenomen, alsmede formele regelingen. In het verlengde daarvan kan ook gedacht worden aan folders.

Op de website staan in ieder geval de volgende documenten:

Ouders

Informatie over de procedure ondersteuningstoewijzing.

Primair onderwijs

Informatie over aanmeldingsprocedure PO/SO – VO/VSO.

Voortgezet onderwijs

- Overzicht van de deelnemende scholen aan het samenwerkingsverband
- Schoolondersteuningsprofielen van de participerende scholen
- Informatie over ondersteuningsarrangementen
- Informatie over de loketfunctie
- Ondersteuningsplan

Algemeen

- Samenstelling van het bestuur
- Statuten samenwerkingsverband en bestuursreglement
- Directiestatuut
- Gegevens stafbureau samenwerkingsverband
- Informatie vertrouwenspersoon
- Reglement Toelaatbaarheidscommissie
- Reglement/Informatie over Adviescommissie voor Bezwaar
- Reglement Permanente Commissie Leerlingenzorg
- Reglement ondersteuningsplanraad
- Contactgegevens ondersteuningsplanraad
- Geschillencommissie
- Protocol medische gegevens

Het samenwerkingsverband zal de communicatiemiddelen als de nieuwsbrief en de website continueren. De nieuwsbrief zal vier keer per jaar verschijnen.

Daarnaast wordt er een Onderwijsloket ingericht, waartoe ouders, leerlingen en scholen zich kunnen wenden voor informatie. Dit Onderwijsloket wordt onderdeel van het samenwerkingsverband.

15.2 Informatievoorziening aan ouders

Algemeen

Binnen het samenwerkingsverband zijn in feite twee partijen te onderscheiden voor het adequaat verstrekken van informatie over het onderwijs in het algemeen en passend onderwijs in het bijzonder.

Eenzijds zijn dit de schoolbesturen i.c. de directies van de scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs en anderzijds het samenwerkingsverband.

Schoolbesturen i.c. scholen zijn immers primair belast met het geven van onderwijs en de zorgplicht.

Het samenwerkingsverband i.c. het onderwijsloket kent een adviesfunctie in algemene zin en is betrokken bij verwijzingen naar bovenschoolse arrangementen, verwijzingen naar scholen voor VSO, mogelijkheden van interventie en advisering in zaken van jeugdhulp e.d.

Scholen

De scholen verstrekken de informatie over hun onderwijs, over passend onderwijs en over de mogelijkheden van ondersteuning met volgende communicatiemiddelen:

- Schoolgids
- Schoolondersteuningsprofiel
- Voorlichting tijdens informatiebijeenkomsten voor ouders, zowel voor toekomstige nieuwe leerlingen als voor ouders van wie leerlingen reeds op de school onderwijs volgen;
- Individuele gesprekken in het kader van de toelatingsprocedure, waarbij de ondersteuningsbehoefte en –mogelijkheden ter sprake worden gebracht
- Individuele gesprekken met ouders over de studievorderingen van de leerlingen

De schoolgids en het schoolondersteuningsprofiel worden door de scholen op de website geplaatst.

Samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband verstrekt de informatie via de website.

Het onderwijsloket van het samenwerkingsverband kan benaderd worden voor algemene

adviesvragen en voor expliciete informatie over arrangementen en verwijzingen naar het vso.

Het samenwerkingsverband biedt ouders de mogelijkheden om op individuele basis een gesprek met een trajectbegeleider of orthopedagoog te voeren.

Het samenwerkingsverband attendeert scholen er op als nieuwe informatie of informatiemiddelen voor ouders en leerlingen beschikbaar is gekomen of gepubliceerd is.

Samenwerking met ouders en rechten van ouders

In hoofdstuk 13 van het ondersteuningsplan is de samenwerking met ouders en rechten van ouders beschreven.

15.3 Informatievoorziening aan het primair onderwijs

Het primair onderwijs vervult een belangrijke rol bij de verwijzing naar het voortgezet onderwijs.

In zowel de sub-regio Midden-Holland als in de sub-regio Rijnstreek is er een structureel overleg tussen vertegenwoordigers van het PO en het VO als ook de samenwerkingsverbanden PO en VO.

In die overleggen komen de doorlopende leer- en ondersteuningslijnen ter sprake, worden daarover afspraken gemaakt en vinden evaluaties van procedures en afspraken plaats.

Het samenwerkingsverband brengt jaarlijks een brochure PO-VO voor het primair onderwijs uit en de samenwerkingsverbanden PO en VO organiseren jaarlijks in het kader van de aansluiting PO/SO-VO/VSO informatiebijeenkomsten.

15.4 Informatie aan de Ondersteuningsplanraad

Het samenwerkingsverband zal bevorderen dat nieuwsbrieven en informatiebulletins die aan de directies en/of zorgcoördinatoren van de scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs wordt gezonden, ook aan de Ondersteuningsplanraad beschikbaar worden gesteld.

16 KWALITEITSBELEID

Schoolbesturen werken samen om een passende onderwijsplek voor alle leerlingen te bieden. Het samenwerkingsverband streeft naar een hoogwaardige basisondersteuning op scholen. Het samenwerkingsverband stelt kaders voor de basisondersteuning en maakt hierover afspraken met scholen.

In eerste instantie streeft het samenwerkingsverband naar verbetering van de kwaliteit van de basisondersteuning. In tweede instantie wordt gewerkt aan een verrijking van de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband zorgt dat schoolbesturen en scholen over de middelen kunnen beschikken om deze afspraken waar te maken. Niet voor alle leerlingen zal de basisondersteuning voldoende zijn. Sommige leerlingen hebben behoefte aan specifieke arrangementen op de VO-school of zijn beter af door plaatsing in een specifieke setting VSO.

Binnen het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek is gekozen voor decentrale verantwoordelijkheidstoedeling. Elk bestuur is verantwoordelijk voor de school / scholen die onder hem valt / vallen. Dit betekent dat het schoolbestuur en de directie van de school de verantwoordelijkheid dragen voor het borgen van de basisondersteuning, inclusief de basiskwaliteit, en het uitvoeren van kwaliteitszorg op schoolniveau. De initiatieven die op de scholen zijn genomen om de kwaliteit te beheersen, te waarborgen en te verbeteren zullen dan ook zeker blijven bestaan.

Kwaliteitszorg begint bij de definiëring van de basisondersteuning, inclusief de basiskwaliteit. Het samenwerkingsverband Midden-Holland & Rijnstreek heeft daarom de kaders vastgesteld voor basisondersteuning, maar het schoolbestuur en de schooldirecteur dragen de verantwoordelijkheid voor het doorontwikkelen van het niveau van de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband bepaalt dus het 'wat' van de basisondersteuning; de scholen en schoolbesturen bepalen 'hoe' zij dit waarmaken. Dit dient (nog meer) geïntegreerd te worden in de bestaande systemen voor interne kwaliteitszorg van de schoolbesturen.

Kwaliteitszorg vereist echter ook de definiëring van de extra ondersteuning. Het samenwerkingsverband (de gezamenlijke schoolbesturen) heeft dus ook de kaders voor de allocatie van de lichte ondersteuningsmiddelen, de procedures en criteria voor toekenning extra ondersteuningsarrangementen en de toelaatbaarheidsverklaring voor VSO gedefinieerd. Op deze onderdelen is het samenwerkingsverband ook (mede)verantwoordelijk voor het 'hoe'. Dit vereist dus ook een op resultaat gericht systeem van kwaliteitsmonitoring en verbetering op het niveau van het samenwerkingsverband.

16.1 Monitoren van de resultaten

De doelen van passend onderwijs zijn helder. In onze visie en de uitwerking daarvan hebben we beschreven wat we dit schooljaar en de komende jaren willen bereiken en welke activiteiten daarvoor in gang worden gezet. Ook wordt op onderdelen een systematiek voor monitoring ontwikkeld.

Concreet is dat het geval voor het verwijzen van leerlingen door het Onderwijsloket naar een speciale lesplaats. Het volgen en evalueren van de ondersteuning die scholen bieden is één van de onderdelen die nog nader aandacht moet krijgen.

Om zicht te krijgen op de effecten van de inspanningen van het samenwerkingsverband moet ook op andere onderdelen een monitoringsysteem ingericht worden. Daarbij zal worden uitgegaan van de drie kwaliteitsaspecten die de Inspectie voor het Onderwijs voorlopig heeft geformuleerd voor passend onderwijs:

- 1 Resultaten: een passende plek voor elke leerling door een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen (analyse van het aantal voortijdig schoolverlaters en thuiszitters, zicht op leerlingen die tussen wal en schip vallen, doorstroomgegevens, resultaten samenwerking jeugdzorg).
- 2 Management en organisatie: een duidelijke missie en doelstellingen van het samenwerkingsverband voor passend onderwijs, slagvaardige aansturing, communicatie en een doelmatige, inzichtelijke organisatie.
- 3 Kwaliteitszorg: zorg voor kwaliteit door systematische zelfevaluatie vanuit het samenwerkingsverband, planmatige kwaliteitsverbetering, jaarlijkse verantwoording hierover en borging van verbeteringen.

Voor elk van bovenstaande aspecten zal een set van indicatoren worden ontwikkeld. We gebruiken deze set om te volgen of we in positieve zin bijdragen aan het realiseren van de drie kwaliteitsaspecten. De ondersteuningsplanraad heeft een belangrijke rol in het volgen van de voortgang en kan hierin voor het samenwerkingsverband ook als klankbord fungeren.

Er zal ook benoemd moeten worden welke ken- en stuurgetallen worden gebruikt om de processen te monitoren. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan:

- aantal leerlingen VO en leerlingen in speciale lesplaatsen (ook in deelnamepercentages);
- aantal leerlingen met extra ondersteuning (ook in percentage) per school / op samenwerkingsverbandniveau;
- aantal toelaatbaarheidsklaringen per jaar / per school (naar categorie);
- onderwijs/werkplek 1, 2 en 3 jaar na verlaten VSO/PrO;
- aantal terugplaatsingen vanuit VSO / speciale lesplaatsen naar regulier VO;
- aantal plaatsingen lwoo en PrO;
- aantal thuiszitters;
- gegevens schoolverzuim;
- soort en aantal arrangementen;
- uitstroomgegevens VO.

16.2 Planning- en controlecyclus

In de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) wordt op een systematische manier inhoud gegeven aan het proces van richting geven (besturen/plannen) en het op koers houden van het samenwerkingsverband.

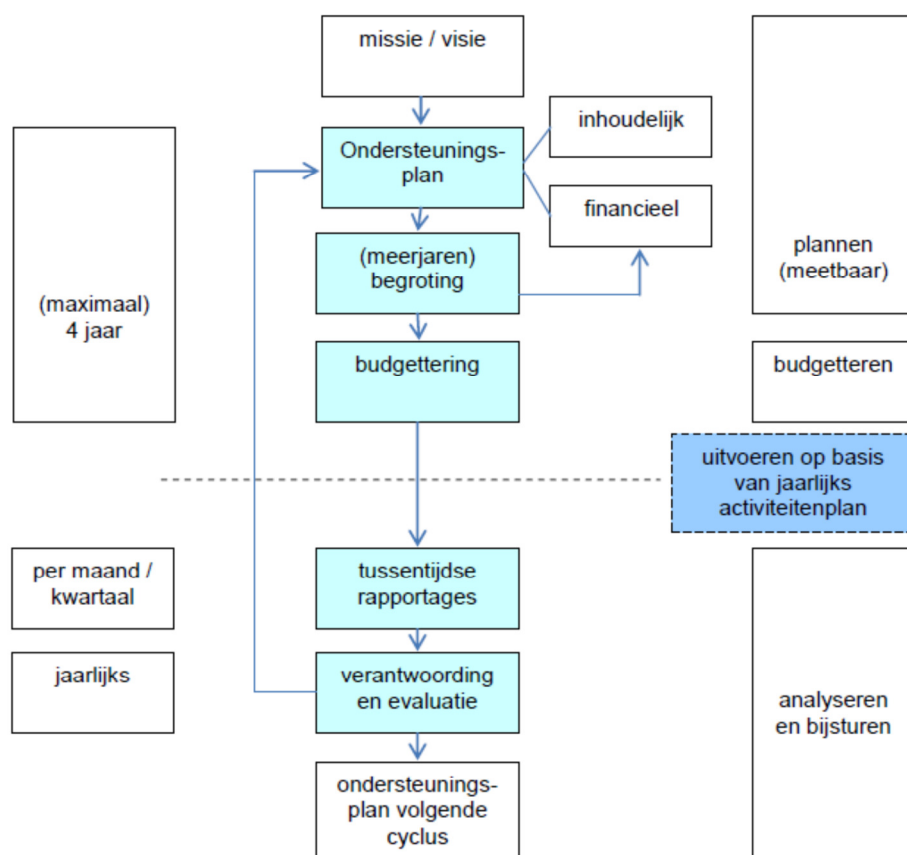
Het doel van planning en controle is:

- vergroten van de doelmatigheid en beheersbaarheid van de organisatie in financiële zin;
- uitvoeren en bewaken van de realisatie dan wel bijsturing van beleidsdoelstellingen.

Bij de inrichting van de P&C-cyclus gaat het in essentie om:

- vaststellen wat de organisatie wil (missie, visie en doelstellingen) en wat zij daarvoor nodig heeft (beleid en inzet van middelen);
- plannen (wanneer doet wie wat), uitvoeren en de planning vergelijken met de uitvoering;
- evalueren en aan de hand van deze evaluatie de planning eventueel verbeteren.

De P&C-cyclus in schema:

16.3 Verantwoording

Het bestuur van het samenwerkingsverband is eindverantwoordelijk voor de vaststelling van het niveau van basisondersteuning, de realisatie van een dekkend aanbod en de inzet/verdeling van de beschikbare middelen. De inzet van financiën, expertise en voorzieningen wordt zo geregeld dat die een optimale bijdrage levert aan de visie en ambitie van het samenwerkingsverband.

De directeur rapporteert jaarlijks (jaarverslag en jaarrekening) aan het dagelijks en algemeen bestuur van het samenwerkingsverband de afgesproken kengetallen en de geboekte resultaten in relatie met de overeengekomen (tussen)doelen en de verkregen middelen.

In het jaarverslag van het samenwerkingsverband zijn minimaal gegevens opgenomen over de volgende zeven wettelijk vastgestelde indicatoren:

- Bestuurskracht en verdeling middelen
- Opbrengsten en resultaten van het onderwijs
- Deskundigheid en professionalisering
- Thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters
- Spreiding en doorstroom van het onderwijs
- Inspectiebeoordelingen
- Tevredenheidsonderzoeken (signalen)

Het spreekt voor zich dat in deze cyclus op meerdere niveaus regelmatig een open dialoog gevoerd wordt met betrekking tot signalen die duiden op kwaliteitsbelemmerende situaties en factoren. Los van de systematiek binnen een school of binnen een schoolbestuur gaat de directeur bij zorgen over de basiskwaliteit of het niveau van basisondersteuning in gesprek met de school en haar bestuur.

17 ORGANISATIE EN PERSONEEL

Uitgangspunt van beleid is dat het samenwerkingsverband zelf geen onderwijs verzorgt. Het verzorgen van het onderwijs is een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Er is gekozen voor een klein stafbureau met een onafhankelijke status van de personeelsleden. De personeelsleden die direct voor het samenwerkingsverband werken, zijn in beginsel in dienst van het samenwerkingsverband. De cao VO is in beginsel van toepassing.

In verband met het verleggen van de geldstromen wijzigt – na een overgangperiode – de bekostiging van het speciaal onderwijs, waaronder de ambulante diensten.

Het ministerie van OCW, de PO-Raad en de VO-raad hebben een tripartite-overeenkomst gesloten inzake de personele gevolgen van de invoering van passend onderwijs. In deze overeenkomst is opgenomen dat de samenwerkingsverbanden een inspanningsverplichting hebben ten aanzien van personeel dat de gevolgen ondervindt van de invoering van de wijziging. Het gaat daarbij om de volgende categorieën:

- ambulante begeleiders in dienst van de schoolbesturen, cluster 3 en 4;
- personeel in dienst van de regionale expertisecentra;
- personeel in dienst van de huidige samenwerkingsverbanden of centrale diensten;
- personeel benoemd of aangesteld op het schooldeel van de lgf in het regulier onderwijs;
- personeel dat als gevolg van de effecten van de verevening eventueel zijn baan verliest.

Doel van deze overeenkomst is enerzijds het behoud van werkgelegenheid van de doelgroepen en anderzijds het behoud van expertise voor de samenwerkingsverbanden.

Het is mogelijk dat het samenwerkingsverband kiest voor opting out, welk besluit voor 1 mei 2014 moet zijn genomen. Dat houdt in dat het samenwerkingsverband voor de som van de middelen het personeel overneemt dan wel dat het betrokken personeel in dienst treedt van de aangesloten schoolbesturen. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft al in een vroeg stadium besloten hiervoor niet te kiezen.

Het samenwerkingsverband beziet de mogelijkheid om voor een langere periode diensten te betrekken van de huidige aanbieders. Daarbij worden de volgende uitgangspunten voornamelijk in acht genomen:

- Voor de inrichting van de ondersteuningsstructuur is formatie onderwijsspecialisme nodig, welke functionarissen academisch geschoold moeten zijn in orthopedagogie en/of psychologie, waarvan de laatste bij voorkeur een GZ-aantekening heeft dan wel een BIG-registratie.
- De ambulante begeleiders moeten in ieder geval een bevoegdheid bezitten voor het primair onderwijs en hebben bij voorkeur een aanvullende opleiding voor het voortgezet speciaal onderwijs dan wel een SEN-opleiding gevolgd.
- In richtinggevende zin moeten de ambulante begeleiders (aantoonbaar) bereid zijn om leerlingen en leraren te begeleiden in overstijgende zin van de domeinen die bekend staan als cluster 3 en cluster 4, alsook bereid zijn om met groepen leerlingen met een ondersteuningsvraag te werken.

- Voor maximaal 0,4 fte zal er mogelijk behoefte zijn aan beleidscapaciteit, vooral gericht op de verbinding PO/SO – VO/VSO.
- Geen tot minimale formatie of deskundigheid zal nodig zijn op het gebied van management.
- De bemensing van commissies zal bij voorkeur plaatsvinden op basis van freelancers.
- Beperkte capaciteit zal nodig zijn voor de administratieve ondersteuning van de onderwijsloketfunctie. Het CTVS krijgt een andere rol.

Voor een bemensing van de commissies, zoals PCL, Toelaatbaarheidscommissie en Adviescommissie voor Bezwaar gaat het samenwerkingsverband na op welke wijze deze bemest zullen worden.

Voor de PCL wordt in eerste aanleg gedacht aan de leden van de huidige werkgroepen CTVS. Dit zijn leden zonder vast dienstverband bij het samenwerkingsverband.

Voor de Toelaatbaarheidscommissie bezien de samenwerkingsverbanden van de regio's Duin- en Bollenstreek, Leiden e.o. en Midden-Holland & Rijnstreek of het instellen van een gezamenlijke commissie tot de mogelijkheden behoort.

18 FINANCIËN

18.1 Algemene financiële uitgangspunten

- 01 De financiële en personele administratie wordt gevoerd door een extern administratiekantoor (Onderwijsbureau Hollands Midden te Leiden).
- 02 In de planning- en controlecyclus worden het financieel beleid en het financieel beheer verankerd.
- 03 De begroting kent een activiteitgerichte opbouw (kostenplaatsen) met de voor de activiteit verwachte financieringsbronnen (kostendragers) en sluit aan bij het model financieel jaarverslag OCW. Op deze wijze wordt jaarlijks een professionele verantwoording afgelegd, voorzien van een controleverslag.
- 04 De inrichting van de financiële administratie sluit volledig aan bij de begroting en kent dan ook een kostensoorten- en kostenplaatsenstructuur. Periodiek zullen managementrapportages worden verstrekt aan het bestuur over de (financiële) stand van zaken van de begrote activiteiten.
- 05 De notitie 'Beleggen en Belenen' is bepalend voor de financiële organisatie annex beleid.

18.2 Uitgangspunten begroting

Bij het opstellen van de begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 01 Bij begrotingen en jaarrekeningen wordt uitgegaan van boekjaar = kalenderjaar.
- 02 Het bestaande beleid is het vertrekpunt voor de begroting. Dit houdt in dat:
 - a de middelen van het samenwerkingsverband zoveel mogelijk aan scholen worden toegekend op basis van het inhoudelijk beleid van het samenwerkingsverband (zie ondersteuningsplan);
 - b de overheadkosten van het samenwerkingsverband zo laag mogelijk worden gehouden, maar wel afgestemd op de opgedragen taken aan het samenwerkingsverband;
 - c voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte het uitgangspunt geldt dat 'geld de leerling volgt';
 - d leerlingen zoveel mogelijk in het regulier onderwijs worden opgevangen en dat plaatsing van leerlingen in een tijdelijke of tussenvoorziening zo min mogelijk, en indien toch nodig zo kort mogelijk geschiedt.
- 03 Bij de meerjarenbegroting ligt het accent op de eerste drie jaren na 1 augustus 2014.
- 04 Personeel dat nadrukkelijk voor het samenwerkingsverband werkt, heeft een dienstverband bij het samenwerkingsverband.
- 05 Uitgangspunt is dat het samenwerkingsverband zelf geen onderwijs verzorgt.
- 06 Het samenwerkingsverband werkt met sluitende begrotingen. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:
 - a er is geen tekort;
 - b om financiële risico's het hoofd te kunnen bieden, beschikt het samenwerkingsverband over een reserve en weerstandsvermogen van minimaal 11% en maximaal 40%;
 - c er wordt in ieder geval een personele voorziening gevormd;

- d opgebouwde reserves kunnen worden ingezet binnen de beleidskaders van het samenwerkingsverband met inachtneming van het gestelde onder 06-b;
 - e de eerste twee schooljaren na 1 augustus 2014 wordt een hogere reserve niet uitgesloten vanwege de onzekerheid over verplichtingen bij de invoering van passend onderwijs.
- 07 Gestreefd wordt naar een solvabiliteit van minimaal 70%.
- 08 Uitgangspunt is dat het totaal aan middelen zware ondersteuning vanaf 2016 niet meer is dan de inkomsten van het ministerie van OCW, zodat scholen niet in hun lumpsum gekort worden:
- 09 Indien overschrijding van middelen die aan het samenwerkingsverband zijn toegekend voor zware ondersteuning dreigt, informeert de directeur van het samenwerkingsverband tijdig het dagelijks bestuur en doet voorstellen voor beleidsmaatregelen.
- 10 Om meer en beter leerlingen die ondersteuning nodig hebben te begeleiden in het regulier onderwijs kunnen jaarlijks vanuit het lichte ondersteuningsbudget middelen (ontwikkelagenda en professionalisering) ingezet worden. Daarbij wordt ook nagegaan wat de rol en de mogelijkheden zijn van de (preventieve) inzet van het voortgezet speciaal onderwijs.
- 11 De Plusscholen i.c. De Rotondes kennen een projectbegroting, waarin de (voormalige) projectgelden Rebound, Op de Rails en Herstart zijn opgenomen.
- 12 Scholen betalen een eigen bijdrage voor de plaatsing van een leerling op een van de onderwijsopvangvoorzieningen, zijnde De Rotondes in de beide regio's.
- 13 Bij de verdeling van de "school gebonden middelen" is het de bedoeling dat onderscheid wordt gemaakt naar basisondersteuning, extra ondersteuning curatief en extra ondersteuning preventief.
- Richting gevend wordt gedacht aan de volgende uitwerking:
- Bij het budgetdeel voor de basisondersteuning wordt gekozen voor een verdeling o.b.v. een bedrag per leerling, waarbij de leerlingen van het vmbo en praktijkonderwijs een extra gewicht (+ 10%) krijgen waardoor er een gewogen aantal leerlingen het verdelingscriterium bepaalt. Het deelbudget voor de extra ondersteuning wordt vooralsnog toegekend op basis van het aantal leerlingen met een OPP (ontwikkelingsperspectiefplan). Daarbij wordt voor het praktijkonderwijs een reëel percentage van het aantal leerlingen gekozen. In het schooljaar 2016-2017 zal dit percentage 10% bedragen.
- De verhouding tussen het deelbudget voor de basisondersteuning en het deelbudget voor de extra ondersteuning is in beginsel vastgesteld op variabelen van 65% - 35%, 35% - 65% of 50% - 50%.
- In de schooljaren 2016-2017 en 2017-2018 zal de uitwerking gelden die voor een school het meest gunstig is, waarbij een school – rekening houdend met het budgettaire kader – er niet op achteruit gaat ten opzichte van de verdeling in het schooljaar 2015-2016, maar wel maximaal 20% extra toebedeeld kan worden.
- Deze verdeling van middelen geldt voor de schooljaren 2016-2017 en 2017-2018.
- Verkenningen naar andere verdelingen, die bij voorkeur een objectieve toetsing dan wel te verifiëren is, zullen plaatsvinden.
- 14 Voor wat betreft de verdeling van de middelen "formatie begeleiding passend onderwijs" wordt voor de toewijzing van middelen voor generalistische ondersteuning ten aanzien van gedrag/psychiatrie en zml de systematiek zoals deze gehanteerd wordt voor de schoolgebonden middelen gevolgd.
- De ondersteuningsmiddelen voor LZ/LG en MG worden toegewezen op basis van individuele arrangementen, waarvan de begeleidingsintensiteit kan verschillen. Hiervoor wordt ca. 1/6e

van het beschikbare budget aangewend. De aanvragen van deze arrangementen moeten voldoen aan criteria die aan de scholen en ouders bekend gemaakt worden.

Indien aan scholen meerdere arrangementen worden toegekend, kan de formatie worden gebundeld.

- 15 Het samenwerkingsverband organiseert de inzet van jeugd- en gezinscoaches op de scholen op basis van afspraken die het samenwerkingsverband met de gemeenten maakt. Voor zover de begroting dat toelaat draagt het samenwerkingsverband bij, vooral op het terrein van de samenwerking met de 'onderwijsspecialist'.
- 16 Als tweede teldatum VSO (groebekostiging) wordt 1 februari genomen (wettelijk verplicht). Wanneer er sprake is van groei zal het samenwerkingsverband middelen overdragen. Dit wordt berekend op basis van het aantal leerlingen en de toegekende categorie (ondersteuningzwaarte). Eenzelfde systematiek wordt toegepast wanneer op 1 februari blijkt dat het aantal leerlingen in negatieve zin afwijkt van de teldatum van 1 oktober. De VSO-besturen hevelen dan teveel ontvangen zorgbekostiging terug naar het samenwerkingsverband. De verrekening vindt plaats vóór afronding van het schooljaar waarop de aantallen betrekking hebben, op basis van facturatie.
- 17 Aangezien de secretariële en administratieve taken in passend onderwijs toenemen voor het samenwerkingsverband, zal ook die ondersteuning uitgebreid worden. Nader wordt bezien of er ook een parttime beleidsmedewerker aangesteld moet worden. De onderwijsspecialisten die betrokken zijn bij de toewijzing van de onderwijsondersteuning zijn in dienst bij het samenwerkingsverband of worden ingehuurd, doch niet bij belanghebbende schoolbesturen.

18.3 Groebekostiging VSO

Bij de invoering van passend onderwijs ontvangen scholen voor VSO twee bekostigingsbudgetten, te weten:

- Basisbekostiging: dit wordt direct betaald door de rijksoverheid op basis van een vaste voet per school vermeerderd met het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober van het schooljaar, t-1;
- Ondersteuningsbekostiging: dit wordt betaald door het samenwerkingsverband uit het normbudget op grond van afgegeven TLV's, zij het dat de betaling verloopt via DUO. De rijksdienst betaalt de bedragen op grond van de telling per 1 oktober (t-1) rechtstreeks aan de scholen voor VSO.

Als het normbudget voor de zware ondersteuning van het samenwerkingsverband ontoereikend blijkt te zijn om de volledige ondersteuningsbekostiging te betalen voor leerlingen die geplaatst zijn in het vso, dan wordt het ontbrekende deel naar rato op de lumpsum van alle scholen in het samenwerkingsverband gekort.

Het samenwerkingsverband kent geen regeling om bedragen onderling te verhalen.

Leerlingen die na 1 oktober instromen in het vso worden niet via DUO bekostigd voor het lopende schooljaar. Daarvoor moeten afspraken worden gemaakt. Het gaat dan om de betaling van de ondersteuningsbekostiging (door het SWV) en de betaling van de basisbekostiging.

Van "groebekostiging" is alleen sprake als in de periode 2 oktober tot 1 februari meer leerlingen zijn ingeschreven (na aftrek van uitstroom) die voor rekening van het samenwerkingsverband komen.

Een (v)so school met meerdere vestigingen in één samenwerkingsverband moet de telling van die vestigingen bij elkaar voegen.

Indien er sprake is van overgang van een leerling van de ene vso-school naar de andere vso-school is er geen sprake van groei. De scholen voor vso kunnen onderling wel afspraken maken over overdracht van bekostiging.

Voor de berekening van de groeibekostiging wordt rekening gehouden met de hoogte van de bekostigingscategorieën als ook met de verschillen tussen de personele en materiële bekostiging.

18.3.1 Principe

Het samenwerkingsverband houdt goed zicht op de toelaatbaarheidsverklaringen die worden afgegeven en de ondersteuningscategorie die daaraan wordt toegekend. Het samenwerkingsverband verwacht dat de scholen voor voortgezet onderwijs hun didactische en pedagogische handelen versterken, waardoor meer leerlingen met een ondersteuningsvraag hun schoolloopbaan op een reguliere school kunnen realiseren.

Het samenwerkingsverband heeft in dit ondersteuningsplan het beginsel vastgelegd dat "geld de leerling volgt".

18.3.2 Regeling tussentijdse bekostiging / groeibekostiging

Indien een leerling in de periode van 2 oktober tot en met 1 februari instroomt op een school voor VSO, dan betaalt het samenwerkingsverband de ondersteuningsbekostiging; de school voor voortgezet onderwijs is de basisondersteuning verschuldigd.

De groeiregeling op basis van de peildatum 1 februari geldt niet voor iedere leerling die er meer is dan op 1 oktober daaraan voorafgaand. Voor de bepaling van groei tellen alleen de leerlingen mee die in de periode 2 oktober T-1 tot en met 1 februari T met een nieuwe TLV worden ingeschreven. Leerlingen die op 1 oktober al met een TLV op een vestiging van een school zijn ingeschreven en daarna overgaan naar een andere school binnen hetzelfde of een ander samenwerkingsverband tellen dus niet mee voor de bepaling van het aantal nieuwe TLV's. Ook moeten de leerlingen van vestigingen van eenzelfde (V)SO-school in een samenwerkingsverband bij elkaar gevoegd worden. Bovendien moet de groei verminderd worden met de leerlingen die in dezelfde periode uitgeschreven worden. Niet alleen uitgeschreven bij de betreffende school, maar uitgeschreven worden uit het VSO cluster 3 en 4 als zodanig. Leerlingen die uitgeschreven worden omdat ze overgaan naar een andere school voor VSO van cluster 3 en 4 (doorstroom, geen uitstroom) blijven in dit kader dus buiten beschouwing.

Uitwerking

Het samenwerkingsverband betaalt de basisondersteuning aan de VSO-school.

De betalingen geschieden in maandelijkse termijnbedragen.

Uitgangspunt is dat de school voor VO de basisbekostiging aan de VSO-school voor iedere verwezen leerling betaalt.

Dit geschiedt voor het aantal maanden gelegen tussen 2 oktober en 1 juli voorafgaande aan de zomervakantie. Uitgangspunt is steeds de eerste van de maand.

Deze betalingsregeling wordt rechtstreeks tussen de school voor VSO en VO getroffen.

Bij tussentijdse verwijzing door een school voor VSO naar een school voor VO wordt geen basisbekostiging overgedragen.

Het samenwerkingsverband zal gebruik maken van het door de PO- en VO-raad beschikbaar tool voor de groeiregeling.

18.3.3 Overgangsregeling

Voor het schooljaar 2014-2015 en het schooljaar 2015-2016 geldt een overgangsregeling.

In deze schooljaren zal het samenwerkingsverband ook de basisbekostiging betalen.

Er is in de (meer-)jarenbegroting een bedrag hiervoor opgenomen. Is dit ontoereikend, dat biedt de algemene reserve voldoende ruimte om dit op te vangen.

18.4 Meerjarenraming

Het samenwerkingsverband kan starten met een eigen vermogen, omdat het samenwerkingsverband een 'doorstart' is van het 'oude' samenwerkingsverband 33.3. Het saldo van deze reserve zal per 1 augustus 2014 ongeveer 1,8 miljoen bedragen.

Voor wat betreft de financiën is er een aantal risicofactoren. Onderstaand een niet limitatieve, maar indicatieve opsomming daarvan:

- Het aantal leerlingen in het VSO is in het begin hoger dan de datum van de budgetbepaling, zijnde oktober 2011, hetgeen tot gevolg heeft dat de uitgaven hoger zullen zijn. Er zijn echter verplichtingen aan het VSO.
- Het voorgaande geldt ook voor de verplichtingen aan het VSO inzake de formatie ambulante begeleiding, in ieder geval tot 1 augustus 2016.
- Voor de regio wordt een krimpend aantal leerlingen verwacht. Vooral nog ligt het niet in de lijn der verwachting dat het aantal leerlingen evenredig zal teruglopen. De reguliere scholen zullen immers beleidsmatig tijd nodig hebben om hun zorgstructuur te verbreden en te versterken.
- De onderwijsopvangvoorzieningen worden deels gesubsidieerd met middelen vanuit het Convenant Voortijdig Schoolverlaten. Dit convenant loopt tot en met 2015. Onzekerheid is er of de regeling wordt verlengd.
- Onvoldoende duidelijk is nog op welke wijze de ontwikkeling lwoo en PrO zullen uitpakken.

Mede op grond van het voorgaande is een raming van de begroting voor de komende vijf jaren gemaakt. Hieruit blijkt dat het samenwerkingsverband – ondanks een positieve verevening, waarvan het samenwerkingsverband pas in een later stadium de vruchten kan gaan plukken – de eerste jaren met een tekort geconfronteerd wordt op de exploitatie. De raming van de begroting is derhalve indicatief. Het bestuur zal nog nadere keuzes maken.

Voor elk kalenderjaar zal het bestuur een concrete begroting vaststellen.

In een bijlage is een meerjarenraming opgenomen.

19 BIJLAGEN

De volgende bijlagen behoren bij dit ondersteuningsplan.

- 1 Schoolondersteuningsprofielen alle scholen
- 2 Notitie Basisondersteuning SWV VO Midden-Holland en Rijnstreek
- 3 Overzicht scholen en brinnummers behorend bij analyse schoolondersteuningsprofielen
- 4 Overzicht witte vlekken en knelpunten regio Midden-Holland en Rijnstreek
5. Gemeenschappelijke paragraaf samenwerkingsverbanden PO en VO Midden-Holland
- 6 Gemeenschappelijke paragraaf samenwerkingsverbanden Rijnstreek – gemeenten
- 7 Gemeenschappelijke paragraaf Midden-Holland gemeenten
- 8 Begrippenlijst en afkortingen
- 9 Meerjarenraming

De bijlagen 2 tot en met 8 zijn opgenomen in het 'Bijlagenboek' behorend bij dit ondersteuningsplan. De schoolondersteuningsprofielen van de scholen (bijlage 1) zijn niet opgenomen in het 'Bijlagenboek', maar zijn te vinden op de websites van de betreffende scholen. Bijlage 9 is in dit ondersteuningsplan opgenomen (en niet in 'Bijlagenboek'). Het 'Bijlagenboek' is te vinden op www.swv-vo-mhr.nl.

Verder zijn de volgende bijlagen op de website beschikbaar:

- Stroomschema 4: Zorgplicht voor als leerling al op school zit (voor PO en VO)
- Stroomschema 2: Zorgplicht aanmelding bij reguliere VO-school
- Stroomschema 3: Zorgplicht aanmelding bij Sbao- of (V)SO-school

19.1 Bijlage – Meerjarenraming

Prognose

Leerlinggegevens												
	1-okt-11	1-okt-12	1-okt-13	1-okt-14	1-okt-15	1-okt-16	1-okt-17	1-okt-18	1-okt-19	1-okt-20	1-okt-21	Aanname:
Leerlingen												
VO overige	16.523	16.795	16.933	16.765	16.600	16.435	16.271	16.100	16.000	15.800	15.800	gem. ca. 1% jaarlijkse krimp
leerlingen PrO	515	531	575	575	575	570	570	570	565	560	550	
leerlingen LWOO	1.057	1.080	1.071	1.080	1.080	1.060	1.060	1.050	1.050	1.050	1.050	
totaal VO	18.095	18.406	18.579	18.420	18.255	18.065	17.901	17.720	17.615	17.410	17.400	
VSO IIn												
cat. 1 (cluster 4)	285	325	305	310	310	310	300	295	290	285	285	
cat. 1 (LZ)	13	13	23	14	14	14	14	14	13	13	13	
cat. 1 (ZMLK)	166	149	143	159	159	159	155	155	155	155	155	
cat. 2 (LG)	19	15	17	17	17	17	16	16	16	16	16	
cat. 3 (MG)	57	61	65	61	61	61	61	60	60	58	57	
totaal VSO	540	563	553	561	561	561	546	540	534	527	526	
% van totaal VO	2,98%	3,06%	2,98%	3,05%	3,07%	3,11%	3,05%	3,05%	3,03%	3,03%	3,02%	

De getallen in de blauwe vlakken zijn de gegevens van OCW/DUO

Op grond van de prognosegegevens is een indicatieve meerjarenbegroting gemaakt. Daarbij is gebruikgemaakt van het rekenmodel van Infinite. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de wijzigingen qua bekostiging die in 2015-2016 voorzien zijn voor het lwoo en PrO.

**SAMENWERKINGSVERBAND VO/VSO
MIDDEN-HOLLAND & RIJNSTREEK**

Meerjarenbegroting kalenderjaar									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Baten	5/12								
lichte ondersteuning algemeen	808.187	1.602.540	1.588.185	1.571.655	1.557.387	1.541.640	1.532.505	1.514.670	
lichte ondersteuning LWOO			4.269.214	4.224.779	4.186.425	4.144.096	4.119.540	4.071.597	
lichte ondersteuning PrO			2.054.806	2.033.419	2.014.959	1.994.586	1.982.767	1.959.692	
verevening lichte ondersteuning algemeen	-60.137	-120.274	-60.137						
zware ondersteuning	576.055	4.887.925	9.241.384	9.152.732	9.062.796	8.976.422	8.902.105	8.827.045	
verevening zware ondersteuning		-425.382	-899.156	-783.717	-642.463	-437.402	-154.894		
overige baten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	90.000	90.000	85.000	
geoomerkte baten programma's	55.708	120.283	68.930	13.611	0	0	0	0	
Totale baten	1.479.812	6.165.092	16.363.226	16.312.479	16.279.104	16.309.341	16.472.023	16.458.004	
Lasten	5/12								
afdracht LWOO (via DUO)			4.304.527	4.224.814	4.224.814	4.184.957	4.184.957	4.184.957	
afdracht PrO (via DUO)			2.243.478	2.223.969	2.223.969	2.223.969	2.204.461	2.184.952	
afdracht VSO, teldatum, (via DUO)		2.602.816	5.887.379	5.868.269	5.812.159	5.723.054	5.661.890	5.594.556	
afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), ondersteuningsbekostiging		24.592	70.671	78.961	71.360	84.462	76.783	40.999	
afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), basisbekostiging		0	0	0	0	0	0	0	
lasten ondersteuningsplan	1.315.073	3.750.732	4.414.752	4.163.729	4.161.753	4.207.325	4.239.804	4.247.516	
verplichte besteding AB (pers) bij VSO		633.323	886.653						
progr1: bestuur, organisatie en administratie	121.969	293.500	295.154	294.546	316.428	351.021	329.345	297.266	
progr2: loketfunctie	125.083	327.283	366.075	365.675	363.817	363.192	360.667	359.500	
progr3: PO-VO	56.792	134.217	131.717	130.842	127.758	125.842	125.408	125.700	
progr4: vso-scholen	33.333	80.000	77.917	75.000	75.000	75.000	72.917	70.000	
progr5: onderwijsarrangementen	531.875	1.226.500	1.131.500	1.106.917	1.131.917	1.167.750	1.218.333	1.247.500	
progr6: lwoo en pro	50.833	115.958	106.667	105.500	102.167	97.000	96.717	95.217	
progr7: vo-mbo-arbeidsmarkt	1.042	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	
progr8: scholing en projecten	39.167	85.667	66.083	54.583	53.167	49.500	45.167	44.000	
progr9: ondersteuningsplanraad	5.688	13.483	13.354	13.500	13.500	13.521	13.550	13.550	
progr10: onderwijsopvangvoorzieningen	349.292	838.300	837.133	835.500	835.917	837.000	839.783	842.283	
progr11: ambulante begeleiding	0	0	500.000	1.179.167	1.139.583	1.125.000	1.135.417	1.150.000	
progr12:	0	0	0	0	0	0	0	0	
progr13:	0	0	0	0	0	0	0	0	
progr14:	0	0	0	0	0	0	0	0	
progr15:	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totale lasten	1.315.073	6.378.139	16.920.807	16.559.742	16.494.055	16.423.767	16.367.894	16.252.980	
Resultaat	€ 164.740	€ -213.047	€ -557.581	€ -247.262	€ -214.950	€ -114.426	€ 104.129	€ 205.024	

Enige toelichting

Jaarlijks zal een meer specifieke begroting voor het komende jaar worden gemaakt en een voorlopige voor het jaar daaropvolgend.

Op grond van de ramingen zijn in de jaren 2015 tot met 2019 tekorten voorzien indien er geen beleidskeuzes worden gemaakt.

Zoals bekend geldt voor de zware ondersteuning (vso) de peildatum oktober 2011. Voor het lwoo en PrO zal de peildatum oktober 2012 gaan gelden.

Een indicatie van de overschrijding, gebaseerd op het jaar 2016:

Zware ondersteuning (VSO-scholen en 'oud' LGF-budget)

Ontvangsten	:	Budget	€	9.276.013	minus verevening € 938.393	=	€	8.337.620
Uitgaven	:	VSO	€	5.894.957				
		Groei VSO	-	59.051				
		<i>Subtotaal</i>	-	<i>5.954.008</i>				
		Formatie AB	-	1.519.976				
		Schoolgebonden budget	-	1.150.000				
		Totaal					€	8.623.984
		Tekort op zware ondersteuning				-	€	286.364

Budget per teldatum 1 oktober 2011:

Schoolsoort	Budget ambulante formatie incl. materiële bekostiging	Schoolgebonden deel	Totaal
Lwoo en PrO	319.700,00	150.100,00	469.800,00
Regulier VO	778.000,00	743.500,00	1.521.500,00
Totaal	1.097.700,00	893.600,00	1.991.300,00

Lichte ondersteuning (lwoo en PrO)

Uitgaande van het jaar 2016:

Schoolsoort	Totaal ontvangen	Uitgaven	Verschil	
Lwoo	4.243.293	4.258.028	- 14.735	
PrO	2.042.330	2.232.098	- 189.768	
Subtotaal	6.285.623	6.490.126		
Min Verevening	- 50.000	-	- 50.000	
Totaal	6.235.623	6.490.126	Tekort 254.503	

In het jaar 2016 zou een bedrag van ruim 60.000 euro vereveningskorting aan de orde zijn. Dit bedrag betreft de totale som lichte ondersteuning. Hieronder valt ook de Rebound en het voormalige Herstart en Op de rails. Er is voor gekozen een bedrag van 50.000 euro op te nemen.

Tekort meerjarenbegroting 2016

In de meerjarenbegroting is voor 2016 een tekort van 557.581 euro opgenomen.

De som van de tekorten zware ondersteuning (€ 286.364) en lichte ondersteuning (€ 254.503) bedraagt € 540.867,-.